

ALEKSAS AMBROSE

Copyright 1960

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tęsa)

Liet. Socialistų Sąjungos 81 Kuopos Mišrus Choras

L.S.S. 81 Kuopos Vyrų Choras veikė nuo 1909 metų. Reikėjo įtraukti į Mišrų Chorą merginas ir moteris. Buvo sunkus darbas. Po kelių mėginimų 1910 m. buvo įkurtas L.S.S. 81 Kuopos Mišrus Choras. Pirmutinis Choro organizatorius ir Choro vedėjas buvo Jonas Katilius. Pradžia buvo labai sunki, nes reikėjo lavinti jaunimą dainuoti, kuris gaidų nepažinojo. Į repeticijas suvedavo daug, bet programai atlikti išrinkdavo tik tuos, kurie galėdavo geriau dainuoti. Choras kasmet gerėjo. Po kelių metų L.S.S. kuopų, "NAUJIENŲ" parengimai ir kitokie didesni pobūviai neapsėdavo be L.S.S. 81 Kuopos Mišrus Choro.

Choras gyvavo veik dešimtį metų. Užėjus komunistų bangai, 1919 metais Choras skilo. Skilimo metu izde buvo apie \$500.00. Turtą pasidalino pusiau. Po skilimo L.S.S. 81 Kuopos Mišrus Choras persiorganizavo ir pasivadino Chicago Lietuvos Choras "Pirmyn". Choro vedėju paskyrė Petrą Sarpalių. Atskilusieji pasivadino Lietuvos Komunistų Kanklių Choru.

Pirmyn Choras

"Pirmyn" choro pradžia reikia skaičiuoti 1909 metus, nes tais metais susiorganizavo L.S.S. 81 Kuopos Vyrų Choras, o 1910 metais L.S.S. 81 Kuopos Mišrus Choras. Šie du chorai linksminio Chicago lietuvių iki 1920 metų. Siems chorams skilus 1919 metais, tie patys choristai-ės susiorganizavo į "Pirmyn" Chorą.

"Pirmyn" Choras suruošė programą Chicago Pasaulinės Parodos Lietuvos Dienoje. Tai buvo 1933 ir 1934 metais.

1941 metais Chicago Land Music Festivalyje "Pirmyn" Choras laimėjo pirmąją vietą, tapdamas geriausiu Choru penkiose valstybėse. Ši muzikos šventė buvo surengta dienraščio "Chicago Tribune".

"Pirmyn" yra vienintelis Amerikos lietuvių choras, 1938 metais koncertavęs Lietuvoje, kada Lietuva šventė savo 20 metų nepriklausomybės sukaktį.

"Pirmyn" yra statęs operas "Cavaleria Rusticana", 1937 metais "Carmen", 1940 metais ir 1941 metais "Elixir d'Amore". "Pirmyn" taipgi suruošė daugelį lengvesnių operelių, būtent: "Linksmoji našlė", "Čukrinis kareivis", "Kornevilio varpai", "Meilės daina" ir kitas.

"Pirmyn" yra koncertavęs New Yorke, Detroite, Clevelande, St. Louis, Toronto. Iš "Pirmyn" Choro iškilo eilė solistų — Chicago ir Metropolitan operos dainininkų, taip pat solistų, dainuojančių profesionalinėse operelių kompanijose.

Viso "Pirmyn" choras pastatė apie 25 operas ir operetas. Nuo 1929 m. "Pirmyn" choro vedėjas yra Kazys Steponavičius.

Chicago Lietuvos Rymetinė žvaigždė

Chicago Lietuvos Rymetinės žvaigždės Pašalpinis ir Pasilinksminio Klubas buvo įsteigtas 1913 metų gruodžio 16 dieną. Konstitucijoje šio klubo tikslas šitaip nusakytas:

1. Šio klubo nariai yra abiejų lyčių asmenys be skirtumo pažvalgy.

2. Klubas šelpa savo narius ligoje, nelaimėje, o mirusius palaidos.

3. Klubas gyvuos, kol jame liks penki nariai. Tada jie gali likviduoti, jeigu visi vienbalsiai sutiks.

4. Už sužeidimus, įgytus streiklaužavimo metu, pašalpa nebus mokama. Pašalpa taip pat nebus mokama už sužalojimus, gautus per muštynes arba girtavimą.

Nariai buvo priimami nuo 16 iki 35 metų amžiaus. Jie mokėjo po 35 c. į mėnesį. Ligos metu gaudavo po \$5.00 pašalpos į savaitę. Nariui mirus, jo artimiesiems iš draugijos izdo išmokama \$50.00, o kiekvienas gyvas likęs draugijos narys moka po vieną dolerį pomirtinės.

Klubo organizatoriais ir ilgamečiais veikėjais buvo A. Simkus, M. Cepulevičius, M. Lungėvičius ir kiti. 1915 m. klubas buvo įsteigęs vakarinę mokyklą, kurioje buvo dėstomos anglų ir lietuvių kalbos.

Kazimieriečių Rėmėjai

Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų 3 skyrius įsikūrė 1913 m. kovo 4 d. Jo narių tikslas buvo remti šv. Kazimiero Seserų Vienuolyną ir jų vedamą mergaičių akademiją. Pirmutinė valdyba buvo tokia: Emilija Nausėdienė pirm., T. Andriūniūtė vicepirminė, O. Sinkevičienė rašt. Rėmėjos rengia įvairius pobūvius, kad uždirbtų pinigų vienuolėms.

J. JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Naivi, bet gerų norų kupina moterėlė, "progresyvė", kartais ir mane aprūpina "progresyviųjų" spauda. Girdi, skaityk ir įsitikink, koks dabar gražus ir laisvas gyvenimas Lietuvoje. Ir skaitau: "Senajoje (suprask — nepriklausomoje) Lietuvoje buvo mokyklų, bet jas lankyti ir baigti galėjo vien turtingųjų ir pasiturinčiųjų tėvų vaikai"... (Šitaip rašo komunistiniame laikraestyje Vilnis nr. 245 1959 m. Vacys Reimeris, poetas dabartinėje Lietuvoje, pradėjęs viešoje spaudoje rašinėti nepriklausomos Lietuvos laikais). Kaipgi ten, toje "senajoje" Lietuvoje buvo? Daugelis dabartinių okupuotos Lietuvos kultūros darbuotojų, rašytojų, poetų, žurnalistų ir pns., mokslus yra baigę nepriklausomoje Lietuvoje, kada "...jas (mokyklas) lankyti ir baigti galėjo vien turtingųjų ir pasiturinčiųjų tėvų vaikai", t. y. buočių arba buržujų vaikai".

Išėina, kad dabartinės Lietuvos kultūriniai darbuotojai yra tokių tėvų vaikai, kuriems, pagal bendrąją "Lygybės" liniją, nėra vietos "išlaisvintoje" Lietuvoje. Tai, pasakykite, kurių vėlinių ir "Tiesos" redaktorių Zimanas, ir Antanas Venclova, ir rašytojų draugijos pirmininkas ir politinis vadovas Edvardas Mieželaitis, ir Sluekis, ir tas pats Vacys Reimeris ir daugelis, o, daugelis dabartinės Lietuvos okupuotų garbintųjų tebesėdi Lietuvoje kaip proletarai? Juk jie, pagal Vacio Reimerio išvedžiojimus, yra turtingųjų arba pasiturinčiųjų tėvų vaikai. Ak, tu mano brangusis gimtasis krašte! Ką iš Taves padarė "didžiojo brolio" pakalikai! Jie, kaip ir daugelis kitų gyvenimo sričių darbuotojų, priversti laikyti rankas tų, kurie jas vergijos pančiais yra sukaustę!...

Toliau dar gražiau: "Henrikas Zimanas yra dūkas nuo Lazdijų. (p. m.) Kalbėkite, kaip norite, bet dūkai niekados neužsilis kitiems Lietuvos kraštams. Ir svarbu, kad jie turi kuo didžiūotis. Argi mūsų dūkeliai nebuvo vieni iš drąsiausių kovotojų prieš vokiškuosius klavos Antrojo Pasaulinio karo metu? Paimkime patį mūsų svečią. (Henrikas, kai kur rašoma G. — J.) Jis, po slapyvardžiu "Jurgis" vadovavo partizanų grupei, kuri okupantams sukirto ne vieną skaudžiausią smūgį..." (Laisvė nr. 65, 1959 m. Tais metais dabartinės Lietuvos komunistinio laikraščio redaktorius H. Zimanas lankėsi JAV. J.). Kaip tai yra? Tikime, kad Henrikas Zimanas narsus vyras ir ištikimas okupantų tarnas, tikime, kad jis Antrojo Pasaulinio karo metu kovojęs prieš vokiškuosius okupantus ir sudavė jiems ne vieną skaudų smūgį, bet jokiu būdu negalime tikėti, kad jis yra dūkas lietuvis. 1929-30 metais Lietuvos Karo mokykloje II-je aspirantų (atsargos karininkų ruošimo) kuopoje buvo smulkaus ūgio, labai simpatiškas vyrukas, pa-

varde Zimanas. Civiliamė gyvenime, žinantieji pasakojo, jis buvo advokatas, bet niekas nesakė ir neprodinėjo, kad tas kariūnas-aspirantas (Henriko Zimano-Tiesos redaktoriaus brolis) yra dūkas, arba lietuvis. Jis buvo kaip ir jo brolis Henrikas Zimanas, Lietuvos pilietis, bet žydų kilmės, todėl nei jis, nei jo brolis Henrikas negalėjo būti lietuvis. Jie gyveno Lazdijuose, kur jų tėvas turėjo biznelį, bet niekas jų nelaikė dūkais ar kitu kurio paviečio lietuviu. Jei-gu vietovėje, kurioje tenka gyventi, virsti tos vietovės tautiečiu, tai amerikoni visi turėtų būti indijonai! Kaip toje dainoje: "Ant veršiuo nugaros silkė kavą gerė..."

Ir pirmieji laisvosios Lietuvos okupantai rusai, ir antrieji — vokiečiai atliko Lietuvoje daug nežmoniškų darbų, įvykdė daug masinių trėmimų ir Lietuvos žmonių žudymų, apie kuriuos rašė ir rašo ne tik rusų okupuoto krašto spauda, bet ir laisvojo pasaulio laikraščiai, bet ar galėtume rasti bent vieną rašinį toje (dabartinės Lietuvos) periodinėje spaudoje apie rusų, didžiųjų "brolių" atliktus šlykščiausius gyventojų trėmimo žudymo ir kalinimo darbus? Nėra! Ir čia narsusis "dūkas" ir panašūs tyli, kaip vandens prisigėrę, apie tai. Kodėl tokia ne-lygybė "lygybės" krašte? Gyvuliškas darbas ar veiksmas yra visur vienkis ir visur tuo vardu vadinamas, nežiūrint kas jį atliko: rusas ar vokiečiai. Kodėl užmerkti akis prieš rusų padarytas Lietuvoje šlykštynes? Argi lietuviams ir žydams, tremiamiesiems ir sibirai, nebuvo skaudu palikti gimtąjį kraštą? Argi jie netroško 1941 metų vasaros karščiuose gyvulinuose vagonuose, argi jiems nesunku buvo mirti to troškulio ir bado kankinamiesiems? Argi žmogiškuosius skausmo, bado ir troškulio jausmus turėjo vien tik-tai tie žmonės, kuriuos vokiškieji biarybės kankino? Argi rusų kankinami ir žudomi žmonės — lietuvių ir žydai neturėdavo skausmo, baimės ir kančios pajutimo?

Henrikai Zimani, mes klausiamės Tave: kodėl tu tyli prieš rusus ir keliaklūpsčiaujį prieš juos? Juk Tu esi narsus "dūkas"! Kuris nebijo tiesos žodžio!

Gražu, kaip rūtų darželyje! 1959 ir 1960 metais Lietuvoje lankėsi ne vienas "progresyvis". Ir beveik visi, kaip susitarę, tvirtina, kad Lietuvoje dabar nėra rusų. Bet vienas, tūlas V. (bi-juo) pasisakė ar redakcijai po pavardę išbraukė?) ėmė ir išsi-plepėjo: "Nuvažiuojame į laivų statyklą (Klaipėdoje, kur nieka-du rusų nebuvo nė kvapo! J.). Vaikštome pakrikusiai. Tarp mūsų maišosi ir klaipėdiečių, daugiausia merginų.

Prisigretinu prie mano dešinėje einančių trijų jaunų merginų. Arčiausiai eina aukštoka brunetė. Klausiu:

— Ar kalbate lietuviškai? — Taip.

— Klaipėdoj gimusi? — Ne. — Iš kur atvykusi? — Iš Rusijos. — Čia dirbate? — Taip. — Koks amatas? — Braižytoja. — Ar jūsų draugės irgi kalba lietuviškai? — Ne. Jos dar tik atvažiuosios iš Rusijos (1960 metais! J.), tik baigusios institutą ir atvykusios čia dirbti.

— Tai kur jūs išmokote lietuviškai? — Kai atvyksti gyventi ir dirbti Lietuvoje, tai turi išmokti (pabrukta mano J.) lietuviškai.

— Kaip seniai į Klaipėdą atvykote? — Jau penkiolika metų (1945 m. J.)...

— Ir štai prieina prie manęs iš kairės kita mergina — nedidelė, žvali šviesiaplaukė — ir užkalbina:

— Kaip atrodo mūsų (rusų J.) laivų statykla? — Labai įdomi, — atsakiau. — Ar norėtumėt čia gyventi? — Jei būčiau jaunesnis, taip.

Gražių vilčių turėčiau, — šyp-telejau jai.

Ji žvilgterėjo patenkintu šyp-sniu.

— Ar Klaipėdoj gimusi? — Ne, iš Rusijos atvykusi.

Savo lietuviška kalba ji ma-ne stebino — kaip Lietuvoj gi-musi lietuvaite!

— Ar čia dirbate? — Čia. — Ar patinka darbas? — Labai, labai! — Ką dirbate? — Kraną operuoju.

Tai palubėj važinėjantis kra-nas, vežiojantis sunkias geležis-pu statyklą.

(Argi lietuvių vyrukai ar mielosios mergaitės nesugebėtų tokio darbo dirbti? Kodėl lietu-viai studentai turi vykti į Ka-zakstaną žemės — dirvonų plėš-tinų plėšti? J.).

Ten pat toliau:

"Sėdime arenoj belaukdami atidarant dainų programos. Priešais mus sėdi trys linksmos moterys. Pastebėjau, kad jos pažįstamos su Sniečku. (Dabar-tinės Lietuvos gauleiterių arba rusų įgaliotinių Lietuva. J.).

Visą laiką kas keletas minučių jos keičia savo pokalbį tai ru-sų, tai lietuvių kalba. Rusiškai suprantu mažai. Bet kiti mū-siškieji gerai supranta. Abi kal-bos joms — kaip gimtosios. Ir kas čia drįs eiti lažybų spėjant jų tautybę!... Kurios tautybės jos yra, taip ir nedrįsau jų pa-klausti. Bet čia man prisiminė-tos brunetės rusukės Klaipėdo-je atsakymas: "Kai atvyksti į Lietuvą, tai turi mokytis lie-tuviškai".

Važiuojant iš Vilniaus pas gi-mines — man į Merkinę, Baltu-lionytei per Merkinę skersai Ne-muno į Jonionis, o Gaidžiui į Musteiką, šoferis sustoja prie Varėnos II rajoninio ir adminis-tracinio namo. Čia mus pasitin-ka du jauni pareigūnai ir per-tvarko transportaciją. Į Merki-nę, sako, kelias puikus lengva-jai mašinai, bet į Musteiką —

lietaus atskiestas smėlynas, gal

reikės sunkvežimio. Abu parei-gūnai tarp savęs kalbasi pakai-tomis lietuviškai, čia rusiškai, čia vėl lietuviškai. Ir kas čia gali įspėti jų tautybę!

Grįžtant vėl visi trys nusta-tytu laiku susitinkame Varėnoj II, prie to paties pastato. Pasi-tinka mus vienas iš jau anksčiau sutiktųjų pareigūnų.

Pertvarko mūsų transportaci-ją į Vilnių ir paklausia, ar no-rėtumėm užėiti pas partijos ra-jono vykdomojo komiteto sekre-torių. Pasiūlymą mielai pri-ėmėm. Raštinėj radome jau ma-tytąjį pirmojo sandarbininką. Po trumpo pokalbio paprašiau: — Ar galėčiau gauti jūsų pa-varde?

— Gluchovas, — atsako jis. Atsiveikinant, paklausiau ir antrojo pavardės.

— Medvedevas. (Visas apra-šymas paimitas iš Laisvės 1960 metų rugpjūčio mėnesio 30 die-nos). Įsidėmėkime: tie rusai, at-sibaladoję pastoviai Lietuvoj gyventi, užtat ir lietuviškai pra-mokę, yra šių sričių "specialis-tai": braižytoja, krano operato-rė-valdytoja, transportacijos-su-sisiekimo tarnautojas ir parti-jos rajono vykdomojo komiteto sekretorius. Taip, tai specialis-tai, kokių iš lietuvių tarpo nėra (matykite, kokie negabūs mūsų tautiečiai-lietuviu!...)

Rojus Mizara tos pačios Lais-vės 1960 metų numeryje 49 ra-šo, jog "1959 metais Lietuvoj buvo 231,000 rusų". Tai vis įvairiausių sričių specialistai, kokių iš lietuvių tarpo neat-siranda ir tie "specialistai", at-vykę iš kitų respublikų į Lie-tuvą dirbti, jaučia, kad jie čia tik laikinai gyvens, todėl ne visi jų ir lietuvių kalba moko-si!...

Kadangi įvairiausių sričių "specialistai" siunčiami į Lie-tuvą šimtais tūkstančių, tai lietu-viai jaunuoliai yra gujami iš Lietuvos į Sibirą dirvonų plėš-ti, į Dombaso ir kitas kasyklas anglių ir geležies rausti, inžini-eriai tiltų tiesti, agronomai — kolūkių tvarkyti. Ir, žiūrėkime, į koki pasitūsį pyktį įpuola Amerikoje gyvenę lietuvių rau-donskūriai (mizaros, prūseikos, bimbos, jonikai, andruliai ir pa-našūs), kai jiems pasakai, kad šiandien Lietuvoje vykdomas lietuvių tautos genocidas!

Beje, Rojus Mizara, ilgesnį laiką buvojęs Lietuvoje, Lais-vėje per eilę numerių rašo se-riją: "Atsakau į klausimus". Man knieti vienas klausimas. Ir Mizara ir kiti "ekskursantai", lankęsi Lietuvoje 1959 ir 1960 metais, visiškai nemini to, kas buvo sukurta, pastatyta ir ko-kia gyvenimo pažanga buvo pa-siekta nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje. Jų, tų "ekskur-santų" akimis, nepriklausomoje, kaip jie sako buržuazinėje, dvarininkų ir kapitalistų apšė-toje, "smetoninėje" Lietuvoje viskas tebuvo ir tamsu, ir juo-da.

(Pabaiga pirmadienio n.r.)

REMKITE TUOS BIZNIERTUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 7, 1961

Naujienų Antroji Dalis

Dienų Skeveldros

1. Ant stalo šventinis "šliziukas". Tai "švenčių šviesos". Tai aiškiau kalbant, sušventinta "Amerikos Lietuvių Bendruomenė" Nr 28. O kas ta "A. L. B.", galima atsakyti jos pačios žodžiais (žr. "Lietuvių Bendruomenės Prasmė", 11 psl.):

"visi lietuviški laikraščiai yra patricinės dvasios, tačiau kiekvienas pirmiausia tačiau ja savo srovė".

Viena tačiau neginėcijama. Tai dail. V. Igno iliustracijos. Visa kita — "pasrovinti": ir bendradarbių sudėtis, ir "vie-nos srovės" mintys...

Jokio balansavimo tarp lai-ko, sąlygų ir — ambicijų.

Daug-maž-daug galima būtų nulytėti, jei "srovė" nesiverž-tų į seniai jau derlingus lau-likas. Man neišėina iš atminties "A. L. B." "pažiūra" į ALTO darbą. Ji išryškėjo neseniai pacitavus P. Gaučio (ilgai ei-tą ir prieitą) "išvadą", kad tūkstančiai ir dešimtys tūk-sančių dolerių, kurie išleista "politikai", reikėję nukreipti į "kultūrą" (tautiniai šokiai, dainos, ir tt. ir tt.).

Ak, jei nebūt buvę ALTO ir jo rūpestingų žygių po Was-hingtoną, D.C., tai... nebūt būtų kam ir pasvajoja apie "srovės", kurias susivėžę prie-tiniai (laimė, kad ne visi) da-bar "pardavinėja" įskudami į vad. bendruomenės "krepšiu-kus".

Juk viena yra aišku: — *atsisakydami politikos, mes likviduojamės kaip sąmo-niai ir kovojanči tautos dalis laisvuosiuose Vakaruose!*

Ateities istorikas rimtai su-simąstys ir ties šiais "hipnoti-zuojančiais" žodžiais (žr. St. Barzduko "JAV L. Bendruo-menė", 13 psl.):

"Amerikos Liet. Bendruome-nės pradžia buvo (toliau mano pabrukta! J. C.) *lietuvių ma-sinis sąjūdis*: steigėsi apylin-kės, organizavosi apygardos, o 1951 pradžioje susidarė ir cen-trinis organas — Laikinasis Organizacinis Komitetas..."

Masės? O 1955.V.I balsavo 6.916 asmenų, 1958.IV.27. — 4.137. Lygiuojama žemyn, o dar nebaigta ir pačiose "vir-šūnėse" susiorganizuoti. Ding-šos, kur nuneštų "srovė", jei vad. bendruomenei besiorga-nizuojant, ALTA būt atsaka-kęs nuo pat 1940 m. vasaros ryžtai ir į šalis ("srovės") ne-sidairant, vienat vardan tos Lietuvos vedamos politikos žy-gių!

O be to, ne su "tremtiniais" Amerikoje lietuviybę prasidėjo, ne su jais ir baigsis. Taigi,

— mažiau "srovės", daugiau kūrybos!

2. Gavau "Nidos" Knygų Klubo ir "Europos Lietuvis" 1961-šiemis kalendorių. Kasdien nu-plėšiamas. Viso labo \$1. Lydraštyje rašoma:

Leidėjas nėra koks nors tur-tuolis. Lietuvių Namų Ake. Bendrovė spaudžia didelės sko-los, už kurias mokami taip pat dideli procentai. Jos leidinius skaitančiuosius bičiulius dėl to prašome visada turėti tai gal-voje ir pagalbėti jai. O kaip reikėtų pagalbėti?

Reikalas toks, kad šiuo metu už "Europos Lietuvis" D. Bri-tanijoje gyvenantieji tautiečiai yra skolingi 193.5.0 sv., kituo-se kraštuose 61.6.6 sv., už Ni-dos Knygų Klubo leidinius D. Britanijoje 263.15.0 sv., Australi-joje ir kt. 281.3.4 sv., Kanado-je 638 dol., Amerikoje 1396 dol.

Tai sumos, kuriomis Bendro-vė negali pasinaudoti, nors pa-tį, kaip jau minėjome, yra pri-versta mokėti didelius procent-us už pasiškolintus pinigus.

Dėl to būtų didelė pagalba, jei už jos leidinius teiktusi ne-delsdama susimokėti visi, ku-rie tik kiek nors yra skolingi.

Ar žinote, kad Alžiro (pagal prof. Skadržių tariant ir ra-šant) karas baigia "išskersti" prancūzų rašytojus ir kt. in-telektualus. Girdėjote, tur būt, apie 121 manifestą, raginantį dezertuoti iš karo. Tai esą ne tik moralinė teisė, bet ir pa-reiga.

121 manifestą organizavo Sartre ir jo šalininkai. Į ma-nifestą atsakyta kontrmanifes-tu ("Išdavimo mokytojams") Šį pasirašė, be kitų, Henry Bordeaux, Roland Dorgeles, Daniel Halevy, Jules Romains ir kt.

Vyriausybė į 121 manifestą atsakė tuo, kad uždraudė jų veikalų statymą valstybės re-miamuos teatruos, uždraudė jų paskaitas radiofone ir tt. Ir vieną dieną net 7 teatrai at-šaukė savo spektaklius. Tada vyriausybė susilaukė spaudos kritikos. Premjeras pagrasė nauju spaudos įstatymu. "Kam?" — ėmė žmonės teirau-tis. Debre pareiškė: "Kuri ša-lis gali toleruoti tokią spau-dą?" Humoro "Canard Enchaî-né" į tai šitaip atsakė:

"O kuri gi kita šalis gali to-leruoti tokį premjerą, kaip p. Michel Debre?!"

4. "News Chronicle" — žino-mas D. Britanijos laikraštis (pirmuoju redaktoriumi yra buvęs Charles Dickens) — jau

(Tęsinys 2 psl.).

Dienų Skeveldros...

(Atkelta iš 2 pusl.)

nebegyvas. Juokinga (o gal po kvailių?), kad pardotos su visu "gyvuoju inventoriumi", t.y. su redaktorais ir prenumeratoriais. Ir visi tai patyrė "iš netyčių", gavę "Daily Mail" (naują laikraštį ir — naujus redakcijos viršininkus).

"News Chronicle" linija buvo aiškiai už tautų laisvę apskritai, o žmogaus teises ypač.

Vartau "Literatūros ir Meno" Nr 49 (dār 1960 m.) Str. "Moteris — visuomenėje" pasirašytas net 4 autorii: VVU vyr. dėstytojas, istorijos mokslų kandi, valst. konservatorijos vyr. dėst. ("lietuvių" Nežnovol) ir meno mokslų kandi.

Anapus mada ir kronikos žinutę pasirašyti 2 ar 3. Kolektyvinė atsakomybė, kolektyvinė... kvailybė!

Str. "Augti tikrais kūrėjais" skundžiamasi, kad "jaunųjų eilėraščiųose įsigali abstraktumas, šalti išprotavimai".

Idomišias pačios redakcijos str. "Keltas į žvaigždes — trumpėja". Tai apie "trečiąjį tarybinį kosminį laivą" ("4563 kg. svorio" ir t.). Tai esą "stebuklas", kurį sukūrė... komunistų partija. Ir rašo:

"Dabar žmonija, Maskvos laiku klausosi radijo signalų iš III tarybinio kosminio laivo. Tai Spalio šalies laikas".

O, kaip žinome, anas "kosminis laivas" seniai sudėgė tikslu neatšiekęs. Bet... praėjo mėnuo ir "Literatūroje ir Meno" nei žodžio. Matyt, tokia jau "Spalio šalies"... baimė prisipažinti nesekme.

O gal bolševikų spauda laikosi graborių dėsnio: "Gerai patarnauti — tai užtikrinti sau klientą visiems laikams".

Beje, ne be reikalo sakoma, kad "Pravdoj" (Tiesoj) nėra "Izvestijų" (Žinių) o "Izvestijose" nėra "Pravdos".

J. Cicėnas

MERGICKŲ TARPE

Lizė: "Kitą savaitę aš išteku".
Lizė: "Ka tu sakai? Kas tās laimingasis?"

Lizė: "Tamošius, kurį pernai per atostogas susipažinau Sandunose".

Elzė: "Iš tikrųjų! O aš maniau, kad tai tik trumpalaikis nesaltas flirtas".

Lizė: "Tamošius taip pat manė".

ALGIRDAS GUSTAITIS

LATVIŲ TEATRAS KELIAUJA PO AMERIKĄ IR KANADĄ

Bepig jiems važinėti nuo Atlanto iki Pacifiko, nes Amerikoje latvių yra net kelios dešimtys tūkstančių...

Lapkričio 18 d. buvo Latvijos Nepriklausomybės šventė. Mūsų broliai latviai, šimtmečius okupuoti, pirmą kartą savo Nepriklausomybę paskelbė 1918 metais, beveik puse metų po lietuvių. Visad galvoju, kad mums ir latviams reikėjo paskelbti vienu laiku, vienoje vietoje Nepriklausomybę, kaip vienai valstybei. Mūsų kalbos beveik tos pačios; tos pat kilmės esame. Ir tikslas tas pats: gyventi nepriklausomai nuo kitų, savąja — baltų — kultūrą puoselėti, skleisti ko plačiausiai. Kalbėti gali kaip kam patinka: žemaičiai žemaitiškai, suvalkiečiai suvalkiečiai, kuršiai kuršiai, prūsai prūsiai, latviai latviškai, vilniečiai vilniečiai... Juk viena tauta esame!

Deramų laiku neturėta vienus ir kitus jungiančių asmenybių. Todėl ir nepriklausomybės paskelbtos atskirai. Tame, vis dėlto, gražiame laikotarpyje, maždaug 1918-1940 metais, kurta įvairių vertybių... stengiantis kiek galima vieniems nuo kitų tolieti. Gal tik latviai kiek savo žodynan išvedė senosios kilmės žodžių, paimtų lietuviškuoju pagrindu. Lietuviai gal nei to nepadarė, poną tebevadindami ponu, kunigą kunigu... Sportininkų rungtynės tarp lietuvių ir latvių, beveik visuomet, pradedavo dideliame įtampime ar net piktame įsitimbime. Ne visai sutarta net dėl mūsų senosios sostinės Vilniaus. Turėta kelių kvirėlių teritoriniai plotais. Nesutarta bendrai ginti Nepriklausomybę (es) kritiškaisiais atvejais. Pagaliau ir lietuviai, ir latviai buvo patiesti ant bolševikinio skerdyklų stalo.

Ir praradus Nepriklausomybę, manau, per daug atskirai tvarkosi ir lietuviai, ir latviai. Daugeliu atveju visiškai atskirai, dažnai nepagalvojant, kad ateityje mums derėtų turėti vieną valstybę, vieną karinę jėgą, vieną užsienio politiką, vieną kultūrinę programą, vieną švietimo Ministeriją, visiškai laisvai leidžiančių lietuviams mokytis lietuviškai, latviams latviškai, bet abeji turė-

jos kimba kūrybon, nes tautiečiai jės laukia...

Pakalbėkim konkrečiai. Apie latvių teatrą, jo mažutę dalytę:

Latviai turi savo pastovius teatrinius vienetus. Net važinėjančius, vien tik su latviškais vaidinimais, po visas JAV ir Kanadą. Pavyzdys: šį pavasarį latvių dramaturgui, romanistui, vienam geriausių latvių rašytojų, Anšlavs Egličūi, buvo užsakytas parašyti kūriny skrajojama latvių teatralų trupė. Jis parašė, teatralai priėmė ir dabar su tuo veikalu keliaujama po įvairias latvių kolonijas.

Neseniai buvau nuėjęs to vaidinimo pasizūrėti Los Anželėje. Autorius: Anšlavs Egličūis. Režisorius Janis Šaberts. Administratorius Janis Risteris. Vaidina: Adolfs Kaktiņš, Ksenija Brante, Alma Mača, Janis Šaberts. To dviejų veiksmų komedijos — kūrinio vardas: "Peč kaut ka čēla nezinama..."

Dekoracijos kuklios, nekeičiamos. Kūrinyje daug humoro, satyros, mintijimo. Metai padaro savo žmogui neįjuntant, anais laikais Latvijoje mylėjo si mergina ir vaikas. Susitiko Amerikoje jie vienas kito išsigąsta, nusteima: negailestingas laikas metų bėgiuose baisiai pakeitė išvaizdas.

Kūriny paleistas gerbiant didžiai nusipelnusio latvių teatro veterano (gerai pažįstamo, drauge vaidinuso su mūsų Kipru Petrausku) Adolfs Kaktiņš 75-rių metų gimtadienio sukaktį. Žiliasis veteranas Adolfs Kaktiņš savo garbingumu nesidžiaugė sėdėdamas namuose, skaitydamas telegramas, bet pats važinėja su teatro trupe, pats vaidina. Ir kaip puikiai vaidina, su drebantiu įsijautimu, ekstaze.

Visi keturi artistai yra latvių teatro profesionalai. Buvo miela stebėti jų puikiai išreškotus judesius, kalbėte kalbančias išraiškas, gėrėtis puikiomis mizanscenomis. Puikūs Janis Šaberts. Ir Alma Mača. Parčjus namo man visą vakarą akys stovėjo jų puiki laikysena scenoje, jų tikras žodis, judesys. Aišku, bė sulferio... Tai artistai, apie kuriuos nenoromis turi gerai rašyti.

Los Anželėje latvių yra gal vienas tūkstantis. Pirmajam "Peč kaut ka čēla nezinama..." vaidinimui visi biletai International Instituto salėje buvo išpirkti savaitę prieš vaidinimą. Dėl latvių kolonijos gausumo (!) antrą spektaklį davė sekumadienį. Buvau dar su pora kitų lietuvių teatro mėgėjų.

KĄ MOTERIS GALI

Važiudama automobiliu Pensylvanijos autostrada 66 metų amžiaus ponitė Frances Caniff iš Millburn, N. J., ties Bedford, Pa., darydama sukimą tiek paspaudė gazą, kad jos automobilis pasikėlė į orą ir nuskrudė 175 pėdas užlėkė į dviejų medžių galūnę. Vairuotoja išliko gyva ir sveika tik su labai pamėlynavusia akimi ir nubružinta blakstiena.

mano nuotaika bus pagadinta. Maža kas, galite pamiršti ir jus bus nei kam ko.

Pirmininkas sako:

— Tuomet aš ir tu pasirūpinsi. Blogiausių atveju aš jus vieną ranką kad ir į dvylikąjį aukštą galitū iugabenti. Senė sako:

— Tuomet žinote ką: radijas paskelbė, kad reikia asmeniškai eiti į rinkiminę nuovadą savo pavardės patikrinti — ar nėra nukrypimų, o tai nebus galima balsuoti. Imkime šiandie ar ryt ir ten nuvažiuokime.

Pirmininkas sako:

— Oh, mamule, nagį jūs apie rinkiminį reikalą neblogoi nusimanote. Ir staigia savąja pastaba atskleidziate pilietinę savo samonę. Gerai, ryt parūpinsim jus masina.

Štai sekančią dieną pirmininkas mašina privaziavo prie namų įėjimo. Ir netrukus du mūsų gyventojai — du jauni vyrukai — padėjo senai nusileisti žemyn.

Pusę valandos jie senę mieste vėžino. Ir mūsų senė taip buvo patenkinta, kad negalina jumis ir perteikti.

Paskui jie užvažiojo į rinkiminę nuovadą, viską, kas privalu, patikrino. Ir neilgai trukus senė vėl buvo namo nugaubėta.

Atsisveikindama senę pasakė:

— Gal būtų, ryt ar tēnai poryt reikės kūrūo nors reikalu dar kartą važinėti, tai aš būsiu pasiruošusi būti su jumis.

Vienas gyventojų, dirbąs mechaninėje skalbykloje, pirmininkui pasakė:

— Šis paskutinysis josios sakiny man gerokai abejo sukėlė. Bijau, kad senė tikrai pasivažinėjimu interesuota. Ir, gal būtų, rinkimams jinai mietiška.

Į tai pirmininkas sausiai pasakė:

— Netgi jei jinai penkšiomis dešimtimis procentų pasivažinėjimu interesuota, tai ir tuomet aš josios žodžius nematau nieko bloga. Kodėl senutei mašina nepasivažinėti?

Dirbąs mechaninėje skalbykloje pasakė:

— O jeigu visas šimtas procentų josios galvoje tikrai pasivažinėjimas?

Pirmininkas griežtai pasakė:

— Ne, šito negali būti. Visi gyvieji padarai, kol jų kūne siela rusena, bėnt truputį visuomenės gyvenimui interesuojasi. O mūsų senė savo praecytyje — darbingasis šeimos narys, ir nereikia dėl jos abejonių kelti. Šiomis dienomis mes ją dar kartą mašina pavėžinsim, o gruodžio 12 nuvešim į rinkimus. Ir tātai bus mūsų garbės pareiga.

Čia visi gyventojai, šio pokalbio klausiusieji, sušuko: "Teisingai!"

Ir dirbąs mechaninėje skalbykloje pasakė:

— Pritariu šiai nuomonei.

O viena moteris, turėjusi jautrią sielą, pridūrė:

— O kas, jei mes kas mėnesį senę pavėžinsim?

Pirmininkas pasakė:

— Na, paskui matysim.

Ir visi gyventojai išsikirstė, kits kitu patenkinti.

(Bus daugiau)

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVERLU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies, namų, baldus, automobilius, ir taip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis supažintų jus su visais per mūsų kompaniją, Nelaime, išituks, neturaisite jokių nemalonumų.

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Galima įsigyti naujai išėjusią Amerikos lietuvių K. B. Kraučiuo knyga SIAURUOJU TAKELIU

178 dideli puslapiai, daug paveikslų.

Autorius labai vaizdžiai aprašinėja savo gyvenimą. Ypač gerai įdomi yra jaunatvė, susitikimas su stipresniais lietuvišiais dainininkais, Lietuvos parapijų bei Amerikos lietuvių chorai ir kasdieninis šeimos gyvenimas. Knygą galima įsigyti pas patį autorių, parašius jam į Dáynard Drive, Canton, Conn., arba NAUJIENOSE, pasiuntus joms \$2.00 čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., CHICAGO 8, ILLINOIS

GARSINKITES NAUJIENOSE

Atsiųsta paminėti LIETUVOS PAJŪRIS

Gautas Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos leidžiamo ir A. Lymanto redaguojamo "Lietuvos Pajūris" ketvirtasis ir paskutinis 1960 metų numeris, kurs, kaip ir visi pirmesnieji, turi daug ką įdomaus ir naujingo. Taip, M. Brako: Mažosios Lietuvos lietuvių politinė veikla; B. Stundžios: Jūros reikšmė Lietuvai; Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos 10 metų istorija ir tt.

Čia panaudojame iš "Liet. Pajūrio" žymiaus Maž. Lietuvos veikėjo kultūrininko ir didelio lietuvių patrioto Adomo Brako, mirusio išstėrimime Sibire, jo pirmąjį laišką, rašytą jo žmonai Klaipėdoje.

Adomas Brakas buvo maskolių bolševikų išstėrimas drauge su sūnum per 1911 metų birželio mėnesio masinius tremimus. Nepakeldamas vergijos, sis taurus lietuvis mirė tolimame Sibire 1952 metų kovų 2 dieną. Jo sūnus Taulvydas, išstėrimas drauge su tėvu, ir šiandien tebekencia Sibire...

Adomo Brako laiškas, rašytas jo žmonai Marijai, Klaipėdoje, 1945 metais, yra parašytas jo mėgiamui Vydučiškui stiliumi ir dedamas originale: "Sibire, 1945.VIII.15

Mylima mūsų! Dėkui širdingai dėkui už meiluosius žodelius — už brangiusias žinutes... Ir kiek jų buvova pasiilgusiu — ir kaip jų laukėva.

Pagavęs atvirutę — vienas pats išbėgau į sodą — ten kaitri pietų saulė švitino. Medijų lapelius judino lengvas vėjelis. Po medeliais pasistojes žiūriu ir skaitau: "Mano Mylimi!"

— Ir man taip yra lyg visas sodas pragystu tūkstant paukštyčių balseliais. "Mylimi — Mano — Mylimi" Per sąaras nebeimau kitus žodelius lakštelyje rašytus... Ir atsirėmęs į medelį — sapnuoju — ir kaip ilgai taip stovėjau ir sapnavau — nežinau. Staiga girdiu kaip į malonų paukštyčių giedojimą it kokio baugaus žvėries įpuola kauksmas — šnyptimas — urzgimas. Išsigandęs atidarau akis. Matau. Per gatvę užia biaurus gruzevikas ir bais didį dulkių debesį sukėlęs — prapuola barškėdamas — tratėdamas — toluoj. Tai šitas negailestingas sutvėrimas mane išplėšė iš malonios sapnų viešpatijos ir įstūmė į gyvenimo tikrovės siurpumą... Daug dienelių svajojau — rašydamas — vaizduodamas — ir taisyčiau jau siūsti lakštelius — tiktai staiga — kaip iš giedro dangaus žaibas — puola ant manęs nelaimė. Baisus skausmas įsimėtė į galvą. Drugis krečia. Reikia atsigulti. Kūnas serga. Laimė dar, kad iš kamečio grįžta Vydelis. Jis, vaikelis — man padeda. Paaukia gydytoja, parūpina vaistus, apvynioja galvą. — Bet kankinuos ilgiau kaip puse mėnesio su vidurinės ausies uždegimu — tame pat laike atskrenda Byskai antras iš tėviškės lakšte-

lis. — Sergant — su apvyniota galva begulinti lovoje.

Vieną rytą — Vydelio nebuvome namie — atsiveria tyliai durys. Įeina kokia tai moteriška esybė — rīsa man lakštelį po apvyniota galva — ir — pradingsta. Rodosi lyg laimė atsilankė — ir nūmanau — tū bus kas stebuklingo. Tikrai — tave su skausmais besikankinanti — su mirtimi besisirunganti — laimiņa gimtos šalies dvasia... Širdinuos lietuviškus įkalbinimo žodelius paskaitės — girdiu vėl malonių paukšteliu giedojimą — ir vėl pasileidiu į laisvą — platią svajonių ir sapnų viešpatiją — kur sveikata — kur grožybė — kur laimė. — Ir ateis laikai — kad žmonės savo vaizduotės magiška galyste nūgelės ligas — prašalins skausmus ir išnaikins iš žemės paviršiaus visą kas bloga. — Šian dien mes tam dar per silpni. Todėl — vos pasikėlė savo jaunais sparnais nuo žemutės — krintame į žemutę atgal. Tai tami ir mūsų nelaimė. — Buvova valandėlė paviesėjes laimės sviesioj aukštybėj — ir jau nuopuolau skausmū tamson daubon — juntu lyg Ražin kas peiliais bado galvą. Nebodamas skausmo imu brangų lakštelį ir skaitau: "Martyne! Šis mirė — mūsų ūkis nuėgė — kur dabar Manytė — kur Ramūnas — nežinau" — Ir juntu — kad peilis šmeigiasi į širdį. Kuomet — žmogau — tu pajęsi save suvaldyti —

Pamažu — pamažu liga tūau kiasi iš kūno. Pagulėjes virš 14 dienų — bandau keltis — jau stengiuos ir vaikštinėti. Šiandien išėjes į teatro kiemą — atsisėdęs ant pusiau sugriuvusių ratų — rašau. Galva apvyniota kaip Maharadžui — kailinė užvilкта ant kūno kaip tikram kazachui — veltukai ant kojų užtempli kaip vienam sibirakui — o barzda ir plaukai — kaip Abrahamui. Ir taip tai žmogus — lietuvis — tū tupi — ir masto — ir 5000 kilometru nuo savo šalies būdamas atstu — su ja kalbasi

— kalbasi tarytai jū būt tū pat ir kiek — ir kiek jis jai norėtų pasakyti — ir kiek — ir kiek jis iš jos dar norėtų sužinoti —

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalojų) Siunčiamos akordeonus, gitaras, siuvas masinas ir kt. Viskas žymiai nupigumoms kainoms.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.), CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: OA 4-9079
Vedėjas: NEDŽINSKIS

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 7, 1961

SATYRINĖS NOVELĖS

Iš rusų kalbos vertė JONAS VALAITIS
(Tėsinys)

IVYKIS

Žinoma, kuri galėtų būti kalba, — vaikų mums be galo reikia.

Valstybė be jų negali taip sklandžiai gyvuoti. Mums jie — mūsų pakaitas. Mes jais pasitikime ir mūsų išskaičiavimus ant jų statome. Juo labiau, kad užaugusieji ne taip lengvai gali atsipalaiduoti nuo miešioniškų savo įpročių. O vaikeliai paūgės ir be abejojimo išlygins mūsų nekultūringumą.

Taip kad šiuo atžvilgiu vaikus mes tiesiog ant rankų turėtume nešioti, ir dulkes nuo jų pūsti, ir jų nosytes šnypšti. Ne paisant to — ar šitai mūsų kūdikis, ar kūdikis svetimas ir mums pašalinis.

O tačiau šito kaip tiksliai maža pastebima privatiniame mūsų gyvenime.

Mes atsimeiname vieną pakankamai originalų įvykį, kuris mūsų akyse išsiskleidė traukinyje, neprivažiavus Novorosijsko.

Kurie šiame vagone buvo, visi važiuojo į Novorosijšką. Ir važiuoja, be kitko, šiame vagone tarpe kitų aplamai bobeliūkstė. Tokia jauna moteris su kūdikiu.

Josios rankose kūdikis. Štai ji su juo ir važiuoja. Jinai su juo važiuoja į Novorosijšką. Josios vyras bene ten įmonėje turi tarnybą. Štai ji pas jį ir važiuoja. Viskas, kaip privalu: josios rankose mažulis, ant suolo ryšuliukas ir kapšelis. Ir štai šitokio pavidalo jinai važiuoja į Novorosijšką.

Važiuoja ji į Novorosijšką pas vyrą. O josios rankose mažulis toksai labai skardus. Ir bliana, ir bliana, lyginai, kaip įskardintas. Jis, matyt, nesveikas. Jį, kaip paaiškėjo, kelyje pilvo liga suėmė. Arba jisai žalių produktų užvalgė, arba kažko užgėrė, tiksliai jį kelyje suėmė. Štai jis ir bliauja.

Vienų žodžiu — mažiulėlis. Jis ir nesupranta, per ką ir kodėl jo pilvelis kenčia. Kiek jam metų? Jisai, gal būti, trejų ar tenai dvejų metų. Neįsijūrėjus į privatų vaikų gyvenimą, sunkoka nustatyti, kiek šiam padarui metų. Tiksliai jis, matyt, spalūkas. Jam toksai raudonas sellinukas pririštas.

Ir štai važiuoja šis mažiulėlis su savo mamute į Novorosijšką. Važiuoja jie, žinoma, į Novorosijšką, ir lyg pikta užmačia kelyje jį suima liga.

Ir dėl tos ligos kiekvieną minutę jis žiaukia, negaluoja ir reikalauja sau dėmesio. Ir, žinoma, sugaišina savo mamutei ir poilsį, ir laiką. Jinai dvi dienas jo neišleidžia iš rankų. Ir miegoti negali. Ir arbatos negali atsigeriti. Ir tuomet prie stoties Lichny jinai, žinoma, kreipiasi į keileivius:

— Aš, sako, labai atsiprašau, — padabokite mano mažiulį. Aš nubėgsiu į stotį Lichny, nors sriubos užvalgysiu. Mano, sako, liežuvis prie gomurio limpa. Aš, sako, na, tiesiog galo nenumatau. Aš, sako, į Novorosijšką pas savo vyrą važiuoju.

Keleiviai, žinoma, stengiasi nežiūrėti, iš kur čia šneka nusigrįžta — vadinasi, dar ko: jis bliana ir žiaukčioja, o tu dar matarokis su juo! Ko gero, galvoja, paliks kūdikį. Žinia, kokia mamulė. Kita mamulė labai laisvai ryžtųsi tatai įvykdyti.

Ir nors toliau taip nenutiko ir mylinči motina pasilikti prie savo kūdikio, tačiau keleiviai, nežinodami, kuo visa tatai baigsis, prašomi susilaikė, — vienu žodžiu tariant, atsakė.

Ir, reiškia, nesima kūdikio palaikyti.

O vagone važiuoja, be kitko, toksai vienas pilietis. Jis, matyt, miesto gyventojas. Su kepture ir apsilvilęs tokiu tarpautiniu su praskiepu makintošu. Ir, žinoma, sandalus apsiavęs.

Jis taip į publiką kreipiasi: — Yra tatai, sako, man klaiku į jus žiūrėti. Tatai yra, sako, kokie jūs žmonės — aš tiesiog nustembu! Neleistina, sako, piliečiai, turėti tokį per daug nepaisomą įvertinimą. Gal būti, mūsų akyse motina susitrukdė pavalgyti, ją mažulis pernelig sukausto, o čia nuo šių visuomeninių poveikių kiekvienas veidą nusuka. Dėl šio, na, tiesiog einama į atsisakymą nuo socializmo!

Kiti sako: — Štai tu ir dabok mažiulį! Kuris atsirado fruktas — pažangias kalbas miegamam vagone išdrožia!

Jis sako: — Nors aš esu žmogus viengungis ir aš velniškai noriu miego, bet aš nesu toks bejausmis vaikų klausimu.

Ir jis ima mažiuliuką ant rankų, sūpuoja ir žaidžia pirštu. Žinoma, jauna moteris labai karštai jam dėkoja ir nueina į stotį Lichny.

Nueina jinai į šios stoties bufetą, ir ilgai nepasirodo. Traukinys stovi dešimtį minučių. Ši dešimtis minučių praeina ir jau girdimas signalas. Ir budėtojas mosuoja raudona kepture. O josios vis dar nėra. Ir vagonų sąstatas jau patraukiamas.

ir traukinys bėga bėgiais, o jaunosios motinos galutinai nėra.

Čia vagone įvyksta įvairių scenų. Kai kurie atvirai kvatoja, kaip kurie griebia už stabdžių ir nori sulaukyti traukinį.

O patsai, kuris su sandalais, išbalęs sėdi ir miegoti daugiau nenori. Ir kalbų daugiau nenori sakyti.

Jis laiko mažiulį ant savo kelių ir klausosi įvairių patarimų.

Na, vienas, žinoma, pataria už savo pinigų telegramą mušti, kiti, priešingai, sako:

— Nuvežkite iki Novorosijsko ir atiduokite stotyje saugoti. O jeigu ten mažiulio nepriims, tai kraštutiniu atveju išsūninkite.

O mažiulis šiuomet žiaukčioja, negaluoja ir iš rankų niekaip neišeina. Ir štai praeina žiaurosios dvi valandos, ir traukinys, žinoma, sustoja didelį stotį. Tas, kur su sandalais, ima savo mažiulį už kojų ir nori eiti į platformą, į transporto saugumą. Tiksliai staiga įeina į vagoną jaunoji motinė. Jinai įeina į vagoną ir taip ginasi:

— Aš, sako, atsiprašau. Kai aš karštos sriubos pavalgiau, tai iš karto ir sudribau, ir aš tyčiomis įėjau į gretimą vagoną ir truputį ten nusenūdau. Aš, sako, dvi dienas nemigus. O jeigu aš būčiau į šį vagoną įėjusi — tai vargu ar išsimiegočiau. Ir ima jinai savo mažiuliuką ir vėl jį slaugo.

Tas, kur su sandalais, sako: — Pakankamai nerūpestingai elgiatės, pilietė! Bet, jei jau jūs numigote, tai aš suprantu jūsų padėtį. Vaikai mums — mūsų pakaitas, ir aš nepriešingas juos pasaugoti.

Čia vagone įvyksta linksmas juokas, teikiąs sveiką užuomą.

Tas, kurs su sandalais sako: — Tiksliai, žinoma, reikia išpėti. O tai ašenai pre šias dvi valandas daug pergyvenau. Va šitai iš jūsų pusės negerai. Čia vėl vagone pratrūksta linksmas juokas.

Ir viskas pasibaigia visų bendrajam labui.

GARBĖS PAREIGA

Mūsų namo gyventojai šios rinkimų kampanijos metu pasižymėjo aukštu pilietiniu susipratimu. Bet ypač iš gerosios pusės rekomendavosi mūsų namo pirmininkas. Jis nepailstamai darbavosi, rinkimų sąrašus tikrino, ragino inertiškus ir nepaslinkus gyventojus ir rūpinosi visomis su rinkimais susijusiomis smulkmenomis.

Mūsų name buvo rasti trys gulimieji ligoniai.

Na, vieną, su išsukta koja, pasiuntė į ligoninę, tad jis ten balsuos.

Antroji pilietė, serganti čia streptokokine angina, neilgai trukus, be abejo, pasitaisys ir pradės vis dėlto išeidinėti.

Ir, galop, trečias gulimasis ligonis — senė, reumatizmo kankinama.

Aplamai ši senė pasižymėjo gera sveikata, bet kojų prasme ne viskas josios buvo be priekaišto. Jinai su lazdele vos krypavo kambaryje ir antrus metus nerizikavo išeiti į gatvę.

Mūsų pirmininkas pats asmeniškai ją aplankė, klausinėjo apie josios sveikatą ir kartu su ja dejavo, kad ji negali vaikščioti ir dėl to negalėsianti atlikti pilietinės pareigos — savo rinkiminio biuletenio įmesti į urną.

Jis jai pasakė: — Jeigu jūs, matute, gulėtumėt ligoninėje, tai jums prielovos būtų atnešta ypatinga rinkiminė dėžė. Bet čia mes bėgėgiai ką nors veikti. Ir aš su liūdesiu matau, kad jūs šiuo atveju esate iškritęs mūsų draugingos šeimos narys.

Senutė taip jam atsakė: — Jautulingai būtų man džiugu, jaunasis žmogau, atlikti šį pilietinį aktą. Pati per tatai kenčiu ir degu pageidavimu. Be to man pačiai be galo nuobodu gulėti. Vis guli ir guli ir dangaus gabalėlio nematau. Ir svajoju apie tokį, ar žinote, specialų vežimėlį, kuriuo kartais senutės išvežamos.

Pirmininkas sako: — Tokį vežimėlį galima bus gauti. O dar geriau: mes jus automobiliu pavėžisime. Aš paimsiu taksį arba susitarsiu čia su mūsų šoferiu, ir mes jus puikiausiu būdu nugabensim į balsavimo patalpą.

Senė sako: — Jautulingai būtų džiugu pirmą kartą gyvenime pavažiuoti automobiliu, bet štai laiptais man sunkoka vaikščioti. Štai ir yra tatai mano neišėjimo į gatvę svarbioji priežastis.

Pirmininkas sako: — Šitai, matute, vieni niekniekiai. Aš pasiimsiu du tvirtus vaikinus, ir je jus, kaip plunksnelę, nukels nuo ketvirtojo aukšto.

Senė sako: — Tiksliai kad nenutiktų taip, kad mane žemyn nukeldins, o aukštyn nepakels. Vis dėlto man tatai rūpės, ir per tai

Vliko nutarimai aktualiais klausimais

Rezoliucijos priimtos lapkričio 12-13 d. d. New Yorke

Protestas prieš Lietuvos pavergimą ir lietuvių tautos valios klastojimą

Tęsdamas daugelio metų Lietuvos laisvės kovų tradiciją, ryšium su Sovietų Sąjungos įvykdytu prieš dvidešimt metų Lietuvos užgrobimu, lauziant jai duotus iškilmingus pasižadėjimus nepažeisti Lietuvos valstybinio suverenumo ir teritorinio integralumo,

VLIKas pakartotinai reiškia protestą prieš Sovietų Sąjungą, jos vykdomą nuolatinį lietuvių tautos valios klastojimą ir jos užmačias visur kalbėti lietuvių tautos vardu.

VLIKas visam pasauliui primena, kad Sovietų Sąjungą, 1940 metų birželio 15 dieną okupavusi Lietuvą, jai jėga primetė savo komunistinę santvarką, kuri nebuvo lietuvių tautos valios aktas, bet brutalus Sovietų Sąjungos veiksmas, įvykdytas sovietų armijos karinėmis ir sovietų policijos teroro priemonėmis.

Sovietų Sąjungos pastatytoji taip vadinamoji Tarybų Lietuvos valdžia tegali kalbėti Maskvos vardu, bet negali reikšti lietuvių tautos valios.

Lietuvių tauta per amžius savo nepriklausomybę turėjo, niekad jos neišsivadėjo ir dėl jos kovojo ir kovos. Tai liudija visa Lietuvos istorija, pamiršta daugelio šimtmečių valstybine tradicija ir tautos apsisprendimu išlaikyti savo laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Tas apsisprendimas buvo atnaujintai deklaruotas 1918 metų vasario mėn. 16 dienos aktu, patvirtintu Steigiamojo Seimo 1920 metų gegužės 15 dienos deklaracija, pakartotinai įrodytas Lietuvos nepriklausomybės karuose savanorių ir karių krauju ir vėliau partizanų aukomis nuolatinės kovos dėl Lietuvos laisvės Sovietų Sąjungai kraštą okupavus.

VLIKas reiškia pagarbą visiems žuvusiems kovose dėl Lietuvos laisvės: tėvynėje, Sovietų Sąjungos šiaurės ar Sibiro tremtyje, o taip pat visiems tiems, kurie bekovodami už Lietuvos laisvę ir jos geresnę ateitį yra kalinami, kenčia tremtyje, ar yra nukentėję nuo Lietuvos okupanto bet kuriuo kitu būdu.

VLIKas sveikina pavergtus brolius ir seseris tėvynėje, kviesdamas laikytis tautinių verčių: savitos dvasios, tautinių papročių ir tradicijų, kalbos ir tvirtai tikėti, kad laisvės aušra Lietuvai pateks.

VLIKas kviečia viso laisvojo pasaulio lietuvius dar daugiau sutelkti savo jėgas ir pajėgumą Lietuvai laisvę atgauti ir atstatyti valstybinę nepriklausomybę.

Tarptautinės padėties klausimu VLIKas, išklausesi pranešimų tarptautinės padėties klausimu, nutarė:

1) Ir toliau dėti visas pastangas įjungti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo būtinumą į antrojo pasaulio karo padarinių Europoje likvidavimo programą;

2) Pavesti VLIKO Prezidiumui daryti žygius per laisvųjų kraštų vyriausybes ir jų delegacijas Jungtinėse Tautose, kelti Sovietų Sąjungos okupacijos ir kolonializmo apraiškas Lietuvoje ir kiekvieną progą reikalauti, kad Sovietų Sąjunga vykdytų jos pačios pripažintus tautų apsisprendimo principus ir juos įgyvendintų Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse.

3) Kviesiti Lietuvos laisvini mokslininkų visuomenės organizacijas visuose pasaulio kraštuose, kad jos kreiptųsi su atitinkamais pareiškimais į joms artimas atitinkamų kraštų organizacijas, išryškindamos sovietinio imperializmo ir kolonializmo apraiškas Lietuvoje, ypač atkreipdamos dėmesį į politinį, ekonominį ir kultūrinį pavergimą, išnaudojimą ir prievartavimą, būtent:

a) tautų apsisprendimo teisės paneigimą, nurodant, kad komunistinės diktatūros išlaikymą jų pavergtuose kraštuose sovietai vertina daugiau negu tautų laisvo apsisprendimo dėsni;

b) rusų, kaip valdančios tautos, politinį dominavimą visuose okupanto įstaigose Lietuvoje, paneigiant vietinių gyventojų teises;

c) piliečių nelygų traktavimą, pripažįstant pirmąjį ir vadovaujantį vaidmenį ir teises komunistams, skirstant žmones į tikinčius ir netikinčius į Dievą ir paskutinius persekiojant;

d) ūkinį krašto išnaudojimą, paimant vietinius Lietuvos išteklius Sovietų Sąjungos reikalams, visų darbo žmonių išnaudojimą verčiant juos dirbti virš jėgų už menką atlyginimą, o taip pat žemės ūkio darbininkų pavergimą, kuris prilygsta sunkiausios rūšies baudžiavai;

e) kultūrinį prievartavimą, verčiant kartoti lietuvių kalba propagandinius rusiškus komunistinius kūrinius ir skleisti jų idėjas, kurios yra apgaulingai persamos kaip socialistinio turinio;

f) istorijos klastojimą ir iškreipimus, aiškinant kad carų įvykdytas Lietuvos pavergimas buvęs progresyvus ir išganingas lietuvių tautai, ir

g) nuolatinį rusų tautos garbinimą ir aukštinimą, paliekant kitoms tautoms tik antrašį vaidmenį.

4) Iškelti Sovietų Sąjungos, kaip politinio veiksnio, prievartinį pobūdį, ypač iškeliant Sovietų Sąjungos smurtą ir tai, kad nė viena tauta nėra įsijungusi į ją laisvo apsisprendimo keliu, o taip pat atkreipti visų dėmesį į tai, kad sovietų skelbiamoji tariamoji teisė išstoti iš STRS yra tik propa-

gandinė priemonė, nurdum jus, nes bet kokie bandymai ta teise pasinaudoti būtų pagal sovietų baudžiamosios teisės nuostatus kvalifikuoti kaip

VLIKas yra įsitikinęs, kad glaudesnis visų lietuvių, stovinčių Lietuvos nepriklausomybės sargyboje, tarpusavio bendradarbiavimas ir visų sutelktinis darbas padės greičiau ir sėkmingiau pasiekti visų lietuvių troškimų įsikūnijimo: Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo.

VLIKO sesija, savo ruožtu, linki Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos atstovams ir toliau sėkmingai ginti Lietuvos valstybės teises ir interesus.

Sveikinimas PET pirmininkui VLIKO sesija sveikina V. Sidzikauską, išrinkus jį Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininku, ir linki jam sėkmingai vadovauti PET siekiant pavergtųjų tautų ir ypač Lietuvos išlaisvinimo.

VLIKO sesija įgalioja V. Sidzikauską perduoti VLIKO sveikinimus Pirmajam Pietų Amerikos Lietuvių Kongresui, Buenos Aires, jam lankantis Argentinoje. (E)

Sveikinimas Diplomatinijos šefui ir diplomatomis VLIKO sesija, išklausi Lietuvos Diplomatinijos šefo S. Lorzaičio, Lietuvos diplomatinę atstovų B. Balučio, J. Kajecko, K. Girdvainio, ir konsulų J. Budrio ir P. Daužvardžio sveikinimų ir linkėjimų, reiškia už juos padėką ir su pasitenkinimu atžymi visų vie-

HARRY'S LIQUORS
Also Package Goods
A Pleasant Place to Spend An Evening
HARRY DUBLINSKI, Prop.
2023 W. 51st Street
PR 8-9638

Skaitkite "N-nas"

SAVINGS NOW 4% CURRENT RATE

OUR FUTURE HOME after expansion
ST. PAUL FEDERAL SAVINGS
6720 WEST NORTH AVENUE - CHICAGO 35, ILL.
NATIONAL 2-5000

TURTAS VIRŠIJA 110 MILLJONŲ DOLERIŲ
3 DIDELI SKLYPAI AUTOMOBILAMS PASTATYTI
SAUGIOS VERTYBIŲ DEŽES... GALITE TAUPYTI PASTU.
FRANK P. KOSMACH, Prezidentas

Chicago Lietuvių Literatūros Draugija
atpigino šias knygas:

1. JUOZO SVAISTO PETRAS SIRVOKAS, buvo \$2.75, o dabar tiksliai \$2.00
2. VINCAS KREVĖ MICKEVIČIUS, 188 psl., buvo \$2.00, o dabar tiksliai \$1.00
Užakymus siųskite šiuo adresu:

NAUJIENOS — 1739 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENYŲ LIETUVIŠKŲ
KNYŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomui minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygos gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

DVIEJŲ "KELIAUNINKŲ" KNYGA APIE LIETUVĄ

J. DALGINIS

Dėl bibliotekų. — Klastojimai. — Rusinimas. — Mokyklos, Liaudies namai. — Žemės ūkis. — Gyvenimas kolchoze arba modernioji baudžiava. — Ar Lietuva pavergtą?

(Tęsinys)

Gi knygoje J. Jurginio ir V. Mikucionio — Vilnius, 1956 — yra aprašomi Vilniaus okupantai švedai, tačiau apie ilgą rusų okupaciją (1655-67) nė žodelio nepriminė, nors rusai okupantai vykdė nerėgėtas žiaurybės Viltuije. Betgi rusų rašytojas T. Metelskij knygoje — V Kraju Nemana, 1957 — Nemuno krašte, 43 psl. rašydamas apie Vilniaus miestą, parašo ir tokį vaizdelį: "Šita gatvė, išklota raudona medžiaga, iškilmingai įvažiavo caras Aleksiejus Michailovičius su gausia palyda, kuri važiavo 69 vežimuose".

Rusinimas

Diktatūros negali išsiversti be stabų. Jeigu Stalino stabų pašalinio, tai įriogino vietoje jo rusų tautą — Vyresnįjį brolių. J. Paleckis brošiuoją — Mintys apie Vyresnįjį brolių — štai kaip rašo apie Rusiją: "Norėtusi Rusiją palyginti su išmintinga gera motina, kuri nenuilsdama rūpinasi savo vaikais" (8 psl.). Tas pats Paleckis dar 1933 metais, apsilankęs Kremliuje prie Ivano Didžiojo varpinijos papėdės pasijutęs, kad toji vieta jam *šventa ir brangi* (mano pabraukta 9 psl.). Matyt, kad jau tada J. Paleckiui provoslaviski ir rusiški dalykai buvo šventi ir brangūs. Žinoma, nėra žinios kuria valiuta jis brangumą vertino, o gal jau tada galvojo, kiek jam maskoliai mokės.

Boševikai dabar nepaliaujamai reikalauja liaupsinti viską, kas rusiška. Vienintelė tauta, tai rusų tauta, kuri neturi nacionalistų, kadangi rusiškėji nacionalistai vadinami komunistais.

Rusų komunistai yra užkietėję fanatikai ir net smulknesnė, pvz. rusų kalba neturi žodžio "tauta, tautiškas, tautybė", todėl jie šiai sąvokai vartoja tarptautinį žodį "nacija", "nacionalinis". Dabar ir lietuvių leidiniuose pasekė rusus ir vartoja ne "tautinis menas", ne "tautinė muzika", ne "nacionalinis menas, nacionalinė muzika" ir t.t.

Dr. A. Margeris, matyt, turi neblogą uoslę, nes greit pradėjo rašyti apie nacionalinę kultūrą (9 psl.).

Ne tik rusų tautą, Rusiją, bet ir visus rusų veikėjus, administratorius reikia pagarbinėti, pagerbti; Viltuije Kutuzovo aikštė, Suvorovo gatvė, Puškino skveras ir t.t.

Didžioji Sovietų Enciklopedija Lietuvos rašytojus, kalbininkus pravarždina buržuaziniiais rašytojais, kalbininkais, bet savuosius — rusus laiko tik garsiais rašytojais, pvz. Tiutčevą vadina garsiuoju rusų rašytoju, nors jis rusišką

patvaldybę ir pravoslaviją priešpastatė Vakarams! Viažemskį vadina rusų poetu, nors jis caro rūmuose gan dažnas svečias būdavo ir Muravjovo garbei eilėraščius rašė; arba Deržavinas, nusakomas kaip garsus rusų poetas, nors Kotrynos II garbei daug liaupsinančių eilėraščių parašė. Lietuvos rašytojai — buržuaziniai, nacionalistiniai rašytojai, o rusų tik garsūs. Tai tokia ten tautų lygybė!

Okupuotoje Lietuvoje lietuvių ir rusų spausdinamose knygos dažnai niekinama Lietuvos praeitis, smerkami jos karo žygiai, o Rusijos praeitis garsinama. Toks rašytojėlis ruskelis T. Metelskis knygoje "V Kraju Nemana" (Nemuno krašte), 134 psl., iš kažkur sigraibęs Markso citatą ir porina, kad lietuvių karo žygiai buvo grobuoniški, pasibaisėtinai, lyg patys rusai veddavo nukriausčiusiomis dovanų. Rusų karo žygiai ne tik vėlyvais viščiuramžiais, bet ir XX amžiuje yra grobuoniški, ir pasibaisėtinai.

Dr. Margeris — "liaudies namai". Kaune, pavyzdžiui, užriogino Studentų Neolituanų namams parašą — "Pionierių namai" ir gali girtis savo laimėjimais.

Dr. A. Margeris tame pat skyriuje kalba apie žemės mokymus, bet vartojant bolševikiškas frazeologijas jau jos išvirto į technikumus, zootechnikumus, o aukštoji Kultūrtechnikos mokykla — Hidrotechnikos melioracijos institutu. Rusijoje jos steigiamos tokiais skambiais vardais, todėl ir Lietuva turi viską sekti rusus. Pamėtosios mokyklos veikė Nepriklausomoje Lietuvoje ir didele sparta parūpino įvairioms sritims specialistų, kuriuos rusai bolševikai tiek metų negailėtingai žudo koncentracijos stovyklose, kalėjimuose.

Dr. A. Margeris sumanė parašyti ir apie žemės ūkį Lietuvoje. Nelengvas lietuvių gyvenimas, kai politinis gyvenimas pajungtas Rusijos komunistų partijai, o ekonominis — Rusijos valstybiniam kapitalizmui.

Dr. A. Margeris (14 psl.) duoda Lietuvos ūkinio gyvenimo vaizdą dar iš carinių laikų: "Puikiai atsimenu, kai aš, 14 m. vaikiš, arčiau ir, versdamas vagą po vagos, suardavau gražias lysves su labai tiesiais tarplysviais. Bet mano tėvo ūkelis buvo mažas, o jų didelis, ir jų laukus apardavo samdiniai, o jie tik vaikštinėdavo apie trobas bei laukus, girtuogais dienomis važinėdavo į Vilkaviškį, kur prie stiklo, dešros ir pyrago smagiai dienas praleisdavo". Nors dr. A. Margeris ir trumpai buvo oku-

puotoje Lietuvoje, bet, matyt, atidžiai nusižiūrėjo į kolchozinį darbą, kur kolchozinė ponija nieko nedirbdama gerus atlyginimus gauna, o pavergtieji lietuviai turi uždirbti tramsams gerą pragyvenimą ir, anot Paleckio, motinai Rusijai reikalaujantį išteklį. Ir caro laikais, tie valstiečiai, kurie vaikštinėjo patrobais ir nieko nedirbo, tai tiek turėjo, kiek dabar kolchozuose dirbdami, baudžiauninkai, ir jų laukų derlius panašus buvo kolchozinių laukų derliui. Tame pat puslapyje idėjo dr. A. Margeris avizapiūtės iliustraciją. Tiesa, piama kombainas, bet avizos mažai ką didesnės už žolę: stovi ten automobilis, o avizos nesiekia ir figi pusės automobilio rato.

Ir dr. A. Margeris pripažįsta, kad yra trūkumų ir sunkumų, bet dėl jų trūkumų kalti esą vokiečiai. Po pirmojo pasaulinio karo Lietuvos ūkis buvo daug daugiau vokiečių nuvyventas, bet bematant būvo atkurtas, ir ne tik žemės ūkis, bet sukurti ir pramonė. Savo knygūktės 16 psl. dr. A. Margeris rašo, kad socialistinė — nacionalinė Lietuvos santvarka sukūrė naują artumą. Rusijos "pabudavotoji" santvarka neturi jokių nacionalinių ypatumų, o viskas pagal Maskvos tiuromdymus, viskas motinai Rusijai. Matyti ir Lietuvoje, po "socializmo" įvykdymo, dabar pagal Maskvos botagą "budavos" rusišką komunistizmą, kur valdantieji klasė — rusai bonzos ir lietuvių janyčarai dar daugiau tarpis ir lėbaus, o pavergtiojo krašto gyventojai ir toliau vargs didelių ir sunkių vargų.

Gyvenimas kolchoze arba modernioji baudžiava

Dr. A. Margeris 15 psl. džiugiasi kolūkių arba kolchozų didėjančiomis pajamomis ir (Tęsinys 5 psl.)

UNITED PRESS-NAUJENŲ Photo
Gordon M. Tiffany, Civilinių teisių komisijos direktorius, pareiškė, kad pietinės valstybės, kurios neleidžia negrams balsuoti, turėtų būti nubausiamos: iš jų turėtų būti atimta teisė rinkti kongresmanus.

UNITED PRESS-NAUJENŲ Photo
Pacifistas Walter Gormly, kilęs iš Mount Vernon (Ia.), geria pietinę Cedar Rapids (Ia.) ligoninėje po ilgo bado streiko. Jis buvo uždraustas kėlelėje, kai atstakė federaliniam mokesčių biurui pristatyti savo pajamų rekordus. Ligoninėje jis kūrė laika buvo dirbtiniu būdu maitinamas. Bado kamuojamas, jis pagaliau paliovė "strikavęs".

TĖVAI APIE VAIKUS

Viena jauna motina rašo: "Mano 2 metų Jurgukas žaidė kieme. Jis pastebėjo prabėgančią katę ir sustabdęs pradėjo ją glamonėti. Aš pašaukiau, sakydama: "Jurgiuk, nežaisk su nežinoma kate. Ji tavęs nepažįsta ir gali įbrėžti!" Žiūriu, Jurgukas pasilenkė prie pat katės ir, žiūrėdamas jai tiesiai į akis pasakė: "Kate, mano vardas yra Jurgis".

Kita jauna mama rašo: "Mano ketverių metų Jonelis baisiai norėjo, kad jo gimtadienio sukaktuvėms jam nupirkčiau šuniuką. Gyvas šuniukas jam dar per anksti, pamaniau, ir nupirkau gražų aksominį šuniuką. Vaikas su džiaugsmu pasiėmė ir pradėjo garsiai verkli. "Na kas dabar, klausiu, ar ne gražus šuniukas?" "Aš noriu šuniuko padaryto iš šuns, o ne iš drabužio...", pro ašaras iškošė Jonelis.

ATOSTOGOS PAS FARMERIUS

Viena naujoji amerikietė su dukrike Elvira išvažiavo į Wisconsiną pas fermerius atostogų. Duktė viską tiria, viskuo domisi, visko klausinėja. "Kas tos tokios per gėlės?" ji klausia fermerio.

Tai bulvės, — paaiškina fermeris. — O kodėl viename lauke jos žydi baltai, kitame rausvai? — vėl klausia Elvira. — Matai, panikė, aiškina ūkininkas neslėpdamas šypsenos, — vienos yra keptos, kitos virtos. — Motina rimtai ir kiek piktokai: — Sarmatytumėis, Elvira, to nežinoti!

PAKVIETIMAS

Pasitaikė, kad Rėgiaišiai į savo pirmagimio krikštynas pakvietė ir Pusdešrių porą. Balius buvo linksmas ir gyvas, bet visam kam ateina galas, ir svečiai pradėjo skirstytis, tik Pusdešriai tie gerai jautėsi, jog užsimiršo namo eiti. Pagaliau pamatė, kad šeiminiškai garsiai žiovauja, po pusianaukčio pradeda atsiveikinti: "Baisiai buvo malonu. Tikimės greičiausioje ateityje jus vėl aplankyti.

— Prašome užprašome į dirmayonės balių
REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

Duona ir įvairias skoningas bulkutes kepa
BRUNO'S KEYPKLA
3339-41 S. Liffanica Ave.
Pristatome į visas krautus ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. CLiffside 4-6376

Announcing the opening of
MR. JAMES BEAUTY SALON
4707 S. Paulina
• Permanents • Styling
• Hair coloring.
Hours: Tues. Thur. Fri.
2 P.M. — 10 P.M. Sat. 9:30 A.M. — 10 P.M.
Call BI 7-1188

PULASKI PHARMACY
Headquarters for Vitamins & Baby Needs
Hospital & First Aid Supplies.
For prompt prescription service have your doctor call FO 7-4121
6528 S. PULASKI

NICK & SONS SHELL SERVICE
Complete repairs by experts
For emergency road service
Call LU 1-9813
6801 W. 63rd ST.

MING'S CHOP SUEY
Complete Cantonese Menu
Fried chicken & shrimps — Chinese style
Phone your order LU 1-0944
It will be ready when you arrive
Open daily, Sun., Holidays 12-9 P.M.
Mon. 4 PM to 9 PM.
6457 1/2 ARCHER.

STOP Before
Leaky Faucets With New "Water" Stop
No more washers! No tools needed. Just remove screw and washer and drop in special neoprene "WATERSTOP" sphere. Fits standard faucets, lasts indefinitely. 8 "WATERSTOPS" only \$1. for years of drip-free service. Money back if not delighted.
SIDCO, Dept. A. F.
560 S. E. 5th St. — Hialeah, Fla.

Jei Jūsų šildymo sistema netvarkoje, tai praneškite mums. Mes tvarkome įvairių rūšių šildymo sistemas. Taip pat galime įvesti naują šildymą. Veltui apskaičiavimai.
RACINE HEATING COMPANY
SO 8-7446 AB 4-2064

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
MOKINŲ DRABUŽŲ CENTRAS
Pimas pasiūkinimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuosti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROspect 8-9210

HAVE YOU HAD YOUR
Heating unit check for this winter? Boiler or furnace vacuumed and checked over for winter service.
\$13.95.
DURKEE'S HEATING SERVICE
24-Hour Service
1946 W. 69th St. HE 6-4639

AUTO LICENSES
Bridgeport Currency Exchange
748 W. 35th St.

Western Currency Exchanges
6254 S. Western
7054 S. Western

SOUTHWEST ELECTRIC CO.
Established 1922
Member of National Electrical Contractors Association.
Residential - Commercial - Industrial Institutional.
New Construction & Remodeling.
Mes mokame lietuviškai
5729 S. Western. HE 4-3600

JAREK PHARMACY
63rd & California
Prescription called for and delivered.
Open 7 days 9 A.M. — 10 P.M.
For prompt service have your doctor call PR 6-7060.
2801 W. 63rd ST.

SKYLANE PHARMACY
Vitamins — Baby Needs
Hospital & First Aid Supplies
All dry items for shipment overseas.
Prompt prescription service.
For free delivery call LU 6-3398.
6400 W. 63rd Street.

INVESTUOKITE — DZIAUKITES — ILSEKITES SAULETOJE ARIZONOJE
Paradise Acres in Mohave County tik 7 mylios į vakarus nuo Kingman po 2.5 akro sklypai.
\$25 įmokėti. \$20 mėnesiui
Rašykite, telegrafuokite ar skambinkite dėl aprašymo.

Dept. AF
LOVEDAY REALTY
905 W. Beale Street
Kingman, Arizona
Phone: SKYline 3-3179.

AMAZING FOLDING CAMP STOVES
Used by campers, hunters, forest and game Services. Burn wood. Heat Cook. Bake. Fold to 3 1/2 inch thickness. Models \$28 to \$35. Weigh 25 to 30 lbs. Satisfaction guaranteed. Write for free literature.
LOVELL, WYOMING

\$10.00 įmokėti ir \$10.00 kas mėnesį
AMERICA'S NEWEST WONDERLAND
• Aptverta. • Išlyginta žemė.
• Praveisti keliai. • Hwy 66.
• Elektra. • Mokykla. • Krautuvės. • Įvairūs klubai.
• Sportas.
JAUKU — NAUDINGA — NUOSALU
Skambinkite, rašykite ar atvykite dar šiandien

STATE LAND & TRUST CO.
2214 N. Central
Phoenix, Arizona

PIZZA BY MALLO
Chicago's Finest Pizza
Phone VI 7-9851
We deliver
Sausage — Cheese — Mushroom combination
We also have — Fried Chicken — Perch — Jumbo — Shrimp
Hours: 8 A.M. to 12 P.M. daily
4501 S. Sacramento

Expert Body & Fender Work
• Complete automobile painting
• Automatic transmission repairing and adjustment.
All work guaranteed. Free estimates. No money down.
JOHN'S AUTO REBUILDERS
7665 West 63rd Street
GL 8-7600 LU 2-4252

ARTHRITIS SUFFERERS!
Ocean Brine
Minerals and Vitamins suggested by Doctors as very helpful! Now available from 100% Natural Sources! Special Introductory Offer! 3 Month supply, only \$2.95.
Full year's Supply \$5.00 postpaid - check, cash or M. O.
HEALTH - RITE, INC.
5949 W. Hollywood Blvd., Hollywood, Florida.

SEASON'S GREETINGS
MOUNT GREENWOOD
Chicago's Most Beautiful Cemetery
111th Street & California Ave.
Chicago, Ill. BE 3-0136

DIEVA MYLINTIEJI YRA DUOSNUS
Jūsų dovana padės mums pastatyti **LIGONINE INDIJOJ**, kurios personala sudarys **MARPKNOLL SESERYS**. Kas duoda greitai — duoda dvigubai.
Savo dovana siuksite šiuo adresu:
FATHER VICTOR O. S. B.
P. O. Box 551
Clifton, New Jersey

MAPLEWOOD TV SERVICE CALL \$1.95
Limited Time Only
Color TV service available
4053 S. Maplewood
YA 7-2536

GASKA CATERING SERVICE
with Hall or without. Home Cooking Family Style Dinners and Buffets
WEDDINGS — BANQUETS — SHOWERS — PARTIES
LA 3-4941 YA 7-4899

COMMUNIST CHINA REFUGEES
109 seminarijos mokiniai reikalingi paramos.
Maisto — Rūbų — Apmokėkite vie-namų studentui 1 mėnesio išlaidas, be to priimamos ir mažesnės sumos. Siuksite \$45 adresu:
Rev. John B. Palm, S. J.
AMERICAN JESUITS IN CHINA
1618 Shadyside Road. Dept. S. J.
Baltimore 18, Maryland.

REMEMBER!
You get a better Tuxedo from
HOLLYWOOD FORMAL WEAR
2842 W. 63rd ST. — WA 5-1251

PERKRAUSTYMAI MOVING
Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. S E R E N A S
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-6063

IS TOLI IR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas aprausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS
BLAUPUNKT
Telefonun, Saba ir kitų vokiški ir vietiniai radijai, patefonai, TV.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Sekmadieniais uždaryta.

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK
9 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JANUARY 7, 1961

4 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, JANUARY 7, 1961

Amerikos indėnai

(Atkelta iš 7-to psl.)

mės į savo žmones, kurie čia gyveno, kad jie duoti mums "wampum" (karoliai, kuriuos indėnai vartojo vietoje pinigų) arkliaiams pirkti. Aš ir kiti du ėjome pas Saulks ir pasiūlėme jiems duoti arklus, jei jie atiduos abi moteris. Mums tuo jau pasisekė nupirkti vieną. Po to, kai mes nupirkome vieną, reikalavome, kad atiduotų ir antrą. Jie sakė, kad jos neparduos. Dėl jų, girdi, mes daug savo kraujo išliejome, todėl ją pasilaikysime. Mes sakėme jiems, kad jei jūs mums jos neatiduosite, mes jėga ją pasimsime.

Aš turėjau arklį, kurį jūs man dovanojote. Tai buvo vienišas arklis, ką aš turėjau. Aš sakiau jiems, kad aš atiduosiu arklį už moterų sugražinimą. Saulei leidžiantis jie atidavė mums antrą mergaitę, o aš jiems atidaviau arklį. Kai mes buvome bepradėdą kelionę, Saulks priėjo ir kėsinosi nukirpti plaukus mergaitėms. Aš pagriebiau jo ranką ir su laikiau, o vėliau leidau nukirpti tik mažą garbaną. Šios baltos seserys buvo labai susijaudinusios ir mano jaunoji duklė verkė, matydama jas bėdoje.

Mūsų moteris, gavusios drabužių pasikainymus, atrėšė ir davė joms. Šios seserys jums tai pasakys. Mes apgailestavome, kad neturėjome išteklį ir negalėjome suteikti joms patogumų. Mūsų atklotės buvo nusidėvėjusios, o naujų neturėjome. Joms vargas buvo, nes nebuvo pripratusios prie mūsų gyvenimo papročių. Jos yra mūsų seserys ir mes jas išgelbėjome. Juk tai yra aiškūs įrodymai, kad mes esame baltųjų žmonių draugai.

Pulkininkas Dodge, išsklause vadovė Crow kalbą, pakeitė savo nuomonę. Užot laikęs juos darže, leido jiems eiti namo ir atidavė, ką buvo pažadėjęs už mergaičių gražinimą. Vadas Crow, gavęs arklį, kelias kaldras ir pažadėtus pinigus, buvo tikrai patenkintas. Jis atsiskirdamas mergaitėms pažadėjo atsiųsti po indėnų tarnaitę, kurios joms tarnautų per visą amžių.

Sylvija ir Rachel padėjo joms, bet nesutiko priimti siūlomą "dovaną". — Mes nenorime, — jos aiškino, — kad jūsų moteris būtų atskirtos nuo savo žmonių, kaip mes kad buvome atskirtos nuo savo.

Indėnai išėjo. Sylvija ir Rachel juos ilgai lydėjo akimis, iki jie dingo tamsioje girioje.

Shabona

Apie Hall dukteris aprašymas nebūtu pilnas, jei neprišimintume Shaboną, kuris du kartų ėjo perspėti Davis ir jo kaimynus, kad indėnai rengiasi pulsi.

Baldwin savo knygoje "Shabona" rašo, kad jis gimė Kanadoje. "Matson" knygoje nurodoma, kad jis gimė Kanka-

kee miestelyje, Will apskrityje; o "Handbook of American Indians" rašo, kad jis gimė prie Mounsee upės, Illinois valstybėje. Jo vardą vieni tarė Sha-bom-ri; kiti — Shah-bee nay, Shaubena, Shau-be-nee ir kitaip. Appleton's Enciklopedijoje ir ant jo kapo pastatyto paminklo užrašyta Shabona.

Shabona laike karo su indėnais, tarpe 1812, 1827 ir 1832 metų, talkininkavo Amerikos kolonistams. Jis patekusiems į nelaisvę padėjo pabėgti nuo indėnų ir kitokiais būdais jiems pagelbėdavo.

Tačiau ir su savo tautiečiais taigai kariavo prieš čia atkėliavusius baltuosius žmones. Kariavo kartu su Tecumseh indėnais, vadinamajame Thomas kare. Karą pralaimėjo ir Shabona daugiau nekariavo.

Karams pasibaigus, Shabona apsigyveno prie Paw-Paw kaimo Illinois valstybėje, kur jam valdžia davė sklypą žemės už jo atliktus gerus darbus. 1837 metais Shabona gentis kėlėsi į Kansas, ir jis su savo sūnum Pypagee ir posūniu Pyps išvyko. Čia atvykus, Sacs indėnai jo sūnų ir posūnį užmušė, kėsinosi ir ant jo gyvasiės, bet jis pabėgo — ir vėl grįžo į Illinois.

Atvykęs rado naujus šeimininkus savo žemėje. Niekas negalvojo, kad jis begriš, todėl jo žemę pardavė kitiems. Jis norėjo čia pasistatyti palapinę ir gyventi, bet naujieji šeimininkai jam neleido. Jis jautėsi esąs nuskrastas.

Pagaliau keletas gerasirdžių žmonių susidėję nupirko jam dvidešimt akrų žemės sklypą ir pastatė namus neoli Seneca prie Mazon upelio krantų. Shabona naujame pastate negyveno. Jis pasistatė šalia jo palapinę, o namą naudojo kaip sandėlį. Jis buvo įpratęs gyventi laukuose, taip jis ir baigė savo amžių.

Apie Amerikos indėnus rašant teko imti medžiagą iš "Chicago by The Division of Curriculum Development", "American Indians Yesterday and Today" by Bruce Grant ir "Indian Massacre" by Charles M. Scanlan.

(Pabaiga)

DĖMESIO VISIEMS

Pranešama moterims ir vyrams, turintiems galvos odos nepagydomas ligas: votis, šašus, pleiskaną, plaukų slinkimą, niežėjimą. Lietuviškoje vaistinėje esamais vaistais Nr. 1-25849 išgydoma 100%.

Vyresnio amžiaus atgauna jaunystės plaukų spalvą. Jei tie vaistai neišgydytų — pinigai gražinami. Patyrę ty vaistų gerumą, patarkite giminiams, kaimynams ir pažįstamiems.

Pagal užsakymą, prisijungiant paštu, apdėtu mokesčiu. Vaistų siuntinui giminėms duodame didelę nuolaidą. Tie vaistai gaunami tik

Lietuviškoje Vaistinėje

2458 W. 69th Street

Chicago 29, Ill.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kita laiku susitarus. Ofiso telefonai: PProspect 8-3229 Rezid. tel.: WAIBrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 43rd STREET Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inskty ir žlapumo tų chirurgija Tel.: Village 8-6068 1 Madison St., Oak Park, arba Tel.: PProspect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. Namų tel. OWens 5-0533 Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEMlock 4-5849 Rezid.: HEMlock 4-2324 OFISA VALANDOS: Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradi. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegeny Ligos, Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 W. 51st St. Valandos: Šeštadieniais susitarus. GR 6-3409 neatsiliepus, skambinti PR 6-7795.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akusierija ir moterų ligos 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET OFISA VALANDOS: kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta. Ofiso tel.: PORTsmouth 7-5000 Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

Dr. Aldona A. Juška

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išsiskyrus trečiadienius ir šeštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ 4146 SO. ARCHER AVENUE Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons. Vakarais: pirmad., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS 2454 W. 71st St. (71st ir Campbell) Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 popiet. antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1724 WEST 47th STREET Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. (kampus 47th ir S. Hermitage Ave.) Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 6 val. v., išskiriant sekmadienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS Ofisas: 2652 WEST 59th STREET Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577 OFISO val.: pirmadi. 7-9 val. vakaro, antradi., trečiadi. ir penktadi. 6-9 v. v. šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123 Rezid. telefonai: GIBson 8-6195 Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketr. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniais ir šeštadieniais nepriima ligonių.

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (kampus Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1 ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: PProspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381 Tikrina akis, pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Idėda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 40 metų. Kalba lietuviškai. 4654 So. Ashland Ave. YA 7-6616

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS BUCODARŽAS

WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE 83rd and Willow Springs Road WILLOW SPRINGS, ILL.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, JANUARY 7, 1961

DVIEJU ...

(Tęsinys iš 4-to psl.)

kolūkiečių gerove, kurių perkamoji galia esanti pakilusi kelis kartus. Trumpą laiką paauvojos Lietuvoje, dr. A. Margeris jau išmoko sukurti aziaitiškai bolševikiškos statistikos nesakant pradinio skaičiaus jį (tą skaičių) didinti kelis kartus. Taip ten kolchozininko gerovė yra suklestėjusi, kad siuvamai mašinai reikia siųsti adatų iš Amerikos.

Niekam nėra paslaptis, kad kolchozininkai už darbadienį gauna vidutiniškai 1,75 kg javų 2-3 rublius pinigais. Dr. A. Margerio sėbras Jokubka, tos knygiškės 79 psl. rašo, kad yra kolchoza, kur gauna javais 1,5 kg ir 3 rublius pinigais. Štai ką išgali rusiškojo komunizmo atstovai darbo žmogui duoti!

Sunkiais baudžiavos laikais Panevėžio aps. Raudonojo Panemunio dvaras, barono Volfo valdomas, savo kumečiams tiek gėrybių duodavo: "Kiekviena šeima gauna 2 ir vieną trečdali dešimtinės ariamo lauko, (dešimtinė didesnę už hektarą), 1/6 dešimtinės sodininės žemės. Kumečiai apdirba savo lauką dvaro arkliais. Be to, kumečiai nušienuoja žolę laukų grioviuose ir gauna kasmet iš dvaro išteklių 50 pūdų (800 kg) šieno, po 120 gorčių rugių, 130 gorčių miežių, po 30 gorčių žirnių, po 60 svarų druskos, 10 rublių sidabro pinigais, kiek reikia malkų. Kiekvienas kumečis laiko paprastai po dvi, o kartais po tris melžiamas karves. Šios karvės nemokamai vasarą ganišos kartu su dvaro karvėmis. Be to, kumečiai laiko savo žemėje po dvi avis, o namie po keletą kiaulių. Kumečiai parreiga — dirbti dvarininkui po 6 dienas savaitėje; o kumečių žmonos privalo tik šienapiūtės ir rugiapiūtės metu vykti į dvaro darbus po pusryčių. Dirbti nakties metu niekas neprivalo" (Lietuvos TSR istorijos šaltiniai I tomas, 1955. Vilniuje, psl 447).

Taigi, barono Volfo kumečiai daug geriau buvo aprūpinti, kaip Chruščėvo kumečiai. Jis gaudavo į dieną 10,5 kg javų ir pinigais ne mažesnę įprikimo vėrtę kaip dabar bolševikų kolchozose, 1905-07 Kauno gub. dvaruose gaudavo kumečiai vidutiniškai 4 kg javų už darbadienį ir apie 10 dabantinių bolševikinių rublių vertės pinigais. Putvinskio dvaro kumečiai javais gaudavo net 6 kg į dieną.

Nepriklausomoje Lietuvoje 1924 m. įstatymu nustatė Lietuvos dvarų kumečiams tokį atlyginimą: 1) 180 litų pinigais, arba dabartinė bolševikine valiuta 1800 rublių; 2) 1850-1700 kg javais, taigi apie 6 kg už darbo dieną; dvaras turėjo duoti ganyklą ir pašarą dviem karvėm, 2 avim ir pelų dviem kaulėm; bulvėms, linams, dar-

Scotch Highlander galvijai lengvai pakelia ilgą šaltes žiemas. Ilgi ir tankūs plaukai apsaugo galvijus nuo šalčio, lietaus ir sniego. Tie galvijai nuo priešistorinių laikų klajojo po škotijos kalnus. Jų mėsa, sakoma, yra gana gera ir gardi. Ši trijųjų yra dalis "Anne's Acres" fermos kaime. Farma yra netoli Wausau, Wis.

Ar Lietuva pavergta

Dr. A. Margeris savo knygiškėje visą skyrių parašė, norėdamas "įrodyti", kad Lietuva nepavergta. Klausinėjas jis visokiems pareigūnams, bet visi pasisakė, kad jokio pavergimo (ar okupacijos) neįjaučia (42 psl).

Mat, J. Paleckis Rusiją laiko motina, tai kaip tokie pareigūnai galės jausti pavergimą, ypač mirus tėvui Stalinui, bet palikus jį saulei, jie be galo džiaugiasi po motinos Rusijos sparnu. Dr. A. Margeris tvirtina, kad Lietuvoje visoms įstaigoms vadovauja lietuviai, nes jam esą taip pasakoje. Zinoma, dr. A. Margeris galėtų pasidaryti kartotėką iš komunizmo Tiesos apie rusus Lietuvoje, bet kam jam galvą kvaršinti. Jis gauna gerą honorarą, važinėja po kurortus, poniškai pagyvena ir jaučiasi pavergtos Lietuvos ponu.

Kitas toks "rašytojas" rusas T. Metelskij, gyvenęs Lietuvoje, štai ką rašo, pvz. apie Klaipėdą: pradedant Leningradu

rus apdovanos, o jų tarpan ir šis dolerinis daktaras pateks.

Rusai Lietuvoje ne tik visas pelningas vietas yra apėdę, jie visą gyvenimą čia tvarko, nes "Lietuvos valdžia" be Maskvos įsakymo nieko nedaro. Rusai Lietuvoje turi mokyklas, teatrus, žodžiu — yra vadovaujantis ir valdantysis aukštesnės slouksnis.

Dr. A. Margeris be šio politinio šlamštelio yra parašęs ir literatūrinio šlamšto ir savo lėšomis čia Amerikoje išspausdinęs. Dabar kiekvienam Lietuviai Amerikoje labai aiškūs šio "inteligento" ne tik dorovinis, bet ir politinis susmukimas ir jo asmens menkyta.

(Pabaiga)

Donald Petkus Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345 TOWnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$990.00 ir daugiau. Karštą individualias koplyčioje.

GRAZIOSI INDIVIDUALISMI KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

PASINAUDOK PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU MŪSŲ FIRMOS PATARNAVIMU

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by INTOURIST

SIUNTINIAI SIUNČIAM I SOVIETŲ RUSIJĄ

LIETUVA, UKRAINA, BALTGIUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

135 WEST 14th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Tel.: CHelsea 3-2583. Tik vyriausioji įstaiga atdara kasdien nuo 9-6; Sekmadieniais nuo 9-4.

MOSŲ SKYRIAI:

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430	39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MARKET 2-2877	132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CHapel 6-4724	900 Literary Road CLEVELAND 13, OHIO Tel. Tower 1-1461
332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. TL 6-2674	359 West Broadway SO. BOSTON 27, MASS. Tel. AN 8-5040	11339 Jos. Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOWnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, PA. Tel. WALnut 5-3878
1855 West 47th St. CHICAGO 8, ILL. FRontier 6-6755	3216 Sunset Blvd. LOS ANGELES 26, CALIF. Tel. NORmandy 5-9887	184-186 Monroe St., MINNEAPOLIS 14, Minn. Tel. PR 3-5376	217 Hennepin Ave. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresata pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Istaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI NR. 1 (116)

NESAUGUMO MOTYVAI

Viena garsi Amerikos italų antrosios kartos studija suskirs to tos kartos žmones į tris tipus: 1) norinčius priklausyti amerikiečių italų bendruomenei, 2) norinčius nuo jos pabėgti ir palikti "grynais amerikiečiais", ir 3) apatetiškus šiai priklausomybės konflikto dilemai, paneigiančius jos prieštaravimus. Būdinga, kad net ir tie, kurie nori nuo italų bendruomenės atitrūkti, daugiausia draugų vis dėlto turi italų tarpe ir daugiausia su jais, o ne su "grynais amerikiečiais", bendrauja.

Kodėl gi taip? Viena, tur būt, todėl, kad antrosios kartos žmonės dar nėra pilnškai priimami vietinių socialiniame bendravime. Antra, be abejo, todėl, kad ir jie patys dažnai geriau jaučiasi savo tautinės bendruomenės narių tarpe, kadangi geriau ją pažįsta, gali intymiau jai priklausyti, žino, kad bus joje priimti — ir tuo nugalai savo, kaip išeivių kilnės mažumos, nesaugumo jausmą.

Mažytume, kas šios priežastys daugelį ir mūsų jaunosios kartos bičiulių patraukia į lietuviškąją veiklą, ir ateityje patrauks.

Šio išeiviams būdingo nesaugumo motyvų galima ieškoti ir mūsų akademinio organizacijų veiklos psichologiniuose užkuliniuose. Įdomu pastebėti, kad ideologinės organizacijos yra šiandien išsiferencijavusios ne tiek pagal ideologinius atsalyvumus į žmogaus pasaulyje problemas, bet pagal psichologinius reikalavimus, kurie išryškėja reaguojant į šį nesaugumo motyvą.

Akademinuose skautuose galima sutikti žmonių, kuriems, jų ideologinėmis kategorijomis sprendžiant, vieta būtų turėjusi būti gryname sektantiškame sąjūdyje; kitiems būtų "natūraliau" priklausyti liberaliniam judėjimui. Santariečiuose esama žmonių, kurie savęs neriša su liberaliniu impulsu, kaip jį istorijoje pažįstame. Ateitininkų eilėse pasitaiko individų, savo pasaulėžiūra išeiviančių už sektantiškumo ribų.

Be, psichologiškai, ateitininkai vis dėlto atsakymo į žmogiskus ir išeiviskus nesaugumus ieško autoritetiniame principo, o akademikai skautai — pačiame savo kolektyve, kuris, su visais savo teikiama pasitenkinimais, ir yra tapęs (ar pasilikęs) pagrindinis jų stiprybės šaltinis. Neatsitiktinumas, tur būt, kad vienintelis kolektyvizmo (riesmaniško, atseit, modernaus...) ideologas šiandien reikišias akademinio skautų sąjūdžio raštuose. Jėi akademikai skautai šiandien turi daugiausia narių, tai telidija, kad kolektyvistinis bruožas lietuvių psichikoje tebevyrauja tiek prieš autoritetinį, tiek prieš individualistinį. Šia prasme skautų išgalėjimas gal daugiau turėtų sukelti džiaugsmo socialistams negu nacionalistams...

Tėra trys pagrindiniai principai, kuriais žmogiški santykiai gali būti tvarkomi. Trečiasis — individualistinis — ir lieka trečiajais (eilės šiame straipsnyje tvarka ir galvų gau sumu, bet gal gi ne viskuo!) organizacijai — santariečiams. Moralinis pergyvenimas, iš kurio santariečių sąjūdis yra kilęs, buvo savojo nesaugumo konfrontavimas, nebendant iš šio pergyvenimo sunkumo ieškoti pabėgimo nei autoritetų gausiai teikiamuose sprendimuose, nei draugų kolektyvo šiltame pasitenkinime. Šis nuogas ir kietas žvilgsnis yra ypač sunkus išeivijoje, kadangi jis paaštrina jos problemas, tuo tarpu kai kolektyvizmas ir autoritetizmas, suteikdamas užsimiršimą, jas švelnina. Bet šis problemas paaštrinantis žvilgsnis ir nebuvo tai, kas santariečiams davė jų specifinę gyvybės rūšį, jų mūsų bendruomenėje vienkartinę dvasinę įtampą.

Šiame kontekste, žinoma, tik pats individas tegali grumtis su savo pergyvenamu nesaugumu. Kad kurybiškai atsakyti į šį uždavinį yra sunku — paaštrina, kodėl santariečių mažiau kaip kitų. Tai, tačiau, nėra didelio liūdesio ar dantų griežimo vertas faktas. Nėra pagrindo liūdeti turint nedaug draugų, jei tais draugais galima ne tik džiaugtis, bet ir tikėti. Kas kelia rūpesčio, tai pastebėjimas, kad santariečiųkoji gyvybė tegali būti išsaugota tik tada, kai ją maitina ši tradicine tapusi nuoga ir kieta konfrontacija su savo žmogiškosios situacijos nesaugumu, nuolat reikalaujanti dvasinės koncentracijos grumtyje dėl įtikinančio žmogiškosios vizijos realizavimo, įtikinančio kaip tikrai visų žmogiškų daiktų nesaugumo akivaizdoje.

Kai kuriems iš geriau įsikuriančių filisterių gali grėsti užsimiršimo — ir savo autentiškojo moralinio impulso paradimo — pavojus. Pabrėžiame: gali, nes žinome, kad nei gerovės, nei blogybės pagundos 6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 7, 1961

UNITED PRESS-NAUJIENŲ PHOTO
Dennis Crosby, išgarsėjęsio Bing Crosby sūnus, sėdi apiblausęs teismo kambaryje po to, kai prisakdintieji tarėjai (jury) išnesė sprendimą, jog jis yra ponios Marilyn Miller (ji laiko trijų metų mergaitę) dukrelės tėvas.

nesutrumpina autentiškos gyvybės, kur jina yra. Kas mums kelia rūpesčio, tai klausimas: ar turime užtenkamai autentiškos gyvybės, kad nepasiduotume užsimiršimui nei autoriteto globoje, nei mielame (ir mums, individualistams!) kolektyvo rate?

Išeiškiasis nesaugumas turėtų mums ne kelti asimiliacijos problemas, su kuriomis grumiasi beraščiai imigrantai, bet išaštrinti ir paryškinti didžiąją pačios žmogaus būties nesaugumo problemą, kuri juk yra mūsų problema V. K.

PAS WISCONSINO FARMERIUS

"Naujųjų amerikiečių" porelė naujitelaičiu, ant išmokėjimo pirktu Oldsmobilu nuvažiauvo pas Wisconsinio ūkininkus. Pavaišinęs svečius ūkininkas aprododavo ūkį, kuriame ypatingai daug pienučių karvių. Norėdamas pasirodyti, viešnia užduoda šeimininkui pusiau klausimą, pusiau patarimą: "Kadangi dabar visose krautuose tiek daug gero geriausio kondensuoto pieno galima pirkti, ar beapsimoka tiek karvių laikyti?"

NEW DONALD DUCK PENCIL SHARPENER

Brand new! Just in time for Xmas! Educational Toy Pencil Sharpener featuring genuine Walt Disney Donald Duck with moving eyes. Uses full size sharpener base and cutterhead. Bright yellow body and rich blue base, or pink body with bright red base. Mount on table, desk, wall, shelf. Screws enclosed, or can be mounted with special clamp. See local dealer or order direct. Specify color. Sharpener only

\$1.98. Clamp 50c.
Send check or money order to:
APSCO PRODUCTS, INC.
Dept. A. F.
Rockford, Illinois.

PRITELIAU, GERIAUSIA DOVANA SAVO DRAUGAMS — UZSAKYTI "NAUJIENAS"

SILKĖ NE VYRAS!

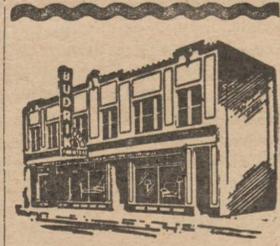
Vyras: (maudyklėje): Ei, Koryn, kokius tu man marškinius nupirkai! Trys tokie, kaip aš į juos sutilptų!

Žmona: Ko rėki? Firmas da lykas, jie kaštavo nė vienu centu nedaugiau kaip ir plonos miešros, antras — man buvo gėda prieš pardavėją, jei sužinotų, koks silkė yra mano vyras!

Anglų Kalbos pamokos K. GINEITIS

3255 So. Union Ave., Chicago 16, Ill.
Telefonas: Victory 2-0105
Duoda prieš karą baiges

Čikagos universiteta.
1 dol. 25 ct. val. — privačios VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAISKAI

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street
CALumet 5-7237
GAUTA NAUJŲ PREKIŲ.

Žemos, visam prieinamos, gerų rakandų kainos:

parlor setų, fotelių - krėslų, lempų, stalielių, miegamo kambario setų, di- nettes, dining room setų, karpetu, rašomų stalų, klajoklių, televizijų, radijų, siuvamų mašinų, skalbiamųjų mašinų, dulkių valytuvų, šaldytuvų, gazinių pečių ir gazų šildomų pečių, minkštų kėdžių, blanketų, kaldrų.

LENGVI IŠSIKOMEJIMAI.
MANDAGUS PATARNAVIMAS.

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 11-5 val.

Pasiklauskite Budriko radijo programų sekmadieniais 2:15 po pietų iš WHFC radijo stoties.

Amerikos indėnai

(Tęsinys)

Vado Crow priežiūroje

Devintą dieną anksti rytą indėnai paėmė Sylviją ir nuvedė į palapinę, kur buvo susirinkę White Crow, Whirling Thunder ir Spotten Arm vadai. Jiem už mergaičių paliuosavimą buvo pažadėta \$2,000 pinigais ar arkliais.

Jie Sylvijai pranešė, kad ji galės eiti su vadu Crow, tik nepasakė, kur ją vadas ves. Jai pristatė Crow, kuris buvo penkiasdešimt metų amžiaus, aukšto ūgio, liesas su nukumpusia nosim vyras. Jo veido išraiška buvo atstumianti, — turėjo tik vieną akį, kitą buvo praradęs muštynėse. Jis buvo girtuoklis, gemblis ir neblogas kalbėtojas.

Iš pradžių indėnai nenorėjo abiejų mergaičių atiduoti. Vadai — Crow, Thunder ir Arm jų perskirti nenorėjo. Jie žinojo, kad už vieną gaus mažiau arklių ir pinigų. Jie perkalbėjo indėnus ir sutiko jas pristatyti į Blue Mounds tvirtovę.

Iš šios stovyklos į tvirtovę, einant Madison ežero pakraščiais, buvo devyniasdešimt trys mylios. Kitas kelias ejo į tvirtovę pro Portage Mounds. Madison ežero pakraščiuose gyveno Soes ir Foxes indėnai. Tad pirmuoju keliu einant, gal būtų susidaręs pavojus. Jie pasirinko antrąjį, militarinį kelią į tvirtovę.

Jie per dieną skubiai keliauvo. Su jokiomis kliūtimis nesuisidūrė. Vakare apsisusto prie Wisconsin upės ir Duck Creek žiočių, kur buvo įsteigta vado Dekoraho stovykla.

Nakties laiku atjojo indėnas, kuris dalyvavo mergaičių pagrobime. Jis norėjo su jomis pasikalbėti, bet Crow jo į palapinę neleidė ir jis nuėjo. Dalykas buvo toks, kad kai pasitarimai ejo dėl jų išlaisvinimo, šis indėnas buvo išvykęs medžioti. Jis sugrįžęs iš medžioklės mergaičių nerado ir jam nebuvo paskirta dalis pinigų. Jis ir atjojo jas atsiimti. Vadas naujantė, kad tas medžiotojas su daugiau indėnų gali sugrįšti. Jie tuo pačiu militariniu keliu vengė keliauti, kad jų nerastų. Vadus įsakė vesti mergaites prie Wisconsin upės, o arklius paleisti per kalnus į vakarų upės krantą, kur buvo jų kita stovykla.

Mergaitės susodinę į valteles, išplaukė. Per dieną jie įrėsi pirmyn. Atplaukę trisdešimt mylių, apsisusto vakariniame upės krante pernaktoti. Anksti rytą atsikėlęs vadus Crow ejo prie palapinių atlikti religines apeigas. Prie kiekvienos palapinės durų jis priėjęs sustojo ir kažką pranešė. Užbaigęs apeigas, jis laiveliu perplaukė upę ir nuvyko į savo stovyklą prie Mendota ežero. Jis ten buvo per dieną, o vakare vėl sugrįžo.

Antrą naktį prie Wisconsin

FRANK BULAW

upės nakvojant vadus Crow pirmą kartą į mergaites prakalbėjo anglų kalba. Jis teiravosi ar jų tėvas, motina ir broliai išliko gyvi. Mergaitės atsisakė, kad jų visi giminės prie Davis namų liko užmušti tą pačią dieną, kai jas pagrobė. Vadus Crow apgailestavo. Jis pakraipė galvą ir, kiek laiko patylėjęs, tarė: "Rytoj jau jūs būsite namie". Sekantį rytą mergaitės laiveliais išplaukė. Jų vadai ir keturiasdešimt indėnų jas sekė. Atplaukę prie Black Earth Creek, išlipo į krantą. Jie visi kurį laiką ejo pėsčiomis. Priėję kálną sustojo. Vadus paprašė, kad jam Rachela duotų baltą skepetaitę, kurią ji turėjo užsirišusi ant galvos. Vadus, paėmęs skepetaitę, ją pririšo prie ilgos medžio šakos ir įsakė Sylvijai ir Rachelai nešti ją iškelus į kalną.

Iš čia mergaitės ejo priešakyje į indėnų. Kai užlipo ant kalno, jas pastebėjo leitenantas Edward Beocherd, kuris tuo metu buvo tvirtovėje. Leitenantas tuojau išjojo jų pasitikti. Jam prisartinus, indėnai apsupo mergaites ir jam pranešė, kad jis mergaičių pasiimti negalės iki kapitonas Gratiot užtikrins, kad jiems bus sumokėta \$2000 pinigais ar arkliais už jų grąžinimą.

Kapitonas Gratiot prižadėjo laikytis sutarties. Be to, jis mgaryčiomis dar pažadėjo jiems surengti balių ir visus pakviectę į tvirtovę. Indėnų vadai su savo palydovais, kapitono ir jo kareivių lydimi, suėjo į tvirtovę. Sylvija ir Rachela čia pasitiko valdininkų žmonos.

Svečiai pabėgo į girią

Pulkininkas Dodge, kuris tada buvo tvirtovėje, juos pasitikio. Jis įsakė pažadėtam baliui užmušti stirmą ir kitokių patiekalų pagaminti. Po vaišių jiems parūpino nakvyne. Vadams davė atskirą namelį, kur buvo lovos su minkštais pagalviais ir antklodėmis.

Atėjo naktis, visi sugulė. Po vidurnakčio sargybinis pastebėjo, kad jų svečiai kur tai dingę. Visur išieškojo, bet jų nerado. Apie tai jis pranešė pulkininkui. Pulkininkas tuojau pasiuntė būrį kareivių, kad juos surastų ir sugražintų į tvirtovę. Neilgai jų reikėjo ieškoti. Čia pat kareiviai juos rado girioje. Kareiviai juos sugražino, suvarė į tvirtovę ir apie tvirtovę sustiprino sargybą, kad vėl nepabėgtų.

Rytojaus dieną visi teiravosi, kodėl svečiai taip nemandagiai pasielgė. — Mes nepabėgome, — vadus Crow jiems aiškino, — mes esame iš tolimos kelionės pavargę ir norėjome gerai pailsėti, todėl nuėjome į girią, kur mes esame pripratę nakvoti. Po to įvykio pulkininkas įsakė indėnams joti į Morrison Daržą, penkiolika mylių į vakarus nuo Blue Mounds tvir-

tovės. Vadus Cdw protestavo ir skundėsi, kad jie yra išvargę ir norėtų grįžti namo. "Mes atlikome, ką jūs reikalavote, o dabar atiduokite, ką pažadėjote, ir leiskite mums eiti savo keliais", — sakė jis.

Jo reikalavimą kapitonas atmetė. Visiems įsakė sėstis ant arklių ir joti į daržą. Kareivių daržą, pulkininkas jiems priminė, kad dabar eina karas

baltųjų žmonių su Black Hawk, ir jis nelabai pasitikis indėnais. Esą ir vadui Crow bei jo palydovams teksią pasilikti iki karas su Black Hawk pasibaigs. Išgirdęs šį kapitonu pareiškimą, vadus Crow labai nusistebėjo ir jam tarė:

— Tėve, kai jūs reikalavote, kad mes eitume ir sugražintume tas dvi baltas moteris, mes tai atlikome. Mes kreipėmė, kad dabar eina karas

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

TAI NĖRA VIEN LAIMĖS DALYKAS, KAD TAIP PUKIAI SEKASI MURPHY VYRAMS

Mums reikia gerų vyrų, susidomėjusių pardavinėjimu. Mes jiems mokėsime \$10,000, \$15,000 per metus ir net daugiau, už pardavimą žemės, kurią šis skelbimas primena.

Mūsų organizacija yra pionierių ir šių dienų vadovų. Mums yra pripažinta aukščiausiajį AAA-1 klasę ir geras vardas viso krašto gamyboje ir darbo atlikime.

Kiekviena Murphy linija yra būtina nauja, garantuotomis autoriaus teisėmis turi pramonės, finansinių ir biznio istaigų bei profesionalų pritarimą. Mūsų teritorijos yra apžėtos. Jūsų sąskaitos yra apsaugotos, aukšta komisija išmokama tik tada, kai gaunami pilni užsakymai ir pridėdama nemažai pinigų. Mūsų 72 linija yra tikrai stabilanti. Mes paruošime viską, nereikalingas joks investavimas. Lapkričio viduryje duosime pavyzdžių.

Neatidėliokite. Rašykite apie savo patyrimą. Pridėkite tris rekomendacijas. Rašykite:

Dept. A. F.
MALCOLM D. LOMAS, President.
THE THOS D. MURPHY CO.
RED OAK, IOWA

SAVE BY MAIL Get FREE GIFTS

Jūsų pinigai uždirbs numatomus dividendus paid-up sąskaitose. **4 1/2%**

Sąskaitos S. F. I. C. apdraustos iki \$20,000.00.

TEIKIAMOS DOVANOS:

Sylvania T V su \$5,000 sąskaita

- Elektrikinė antklodė su \$1,000 sąskaita
- Deluxe skustuvas su \$500 sąskaita
- Sheffield piastymo setas su \$100 sąskaita
- Stereophonic by Symphonic su \$3,500 sąskaita
- Arvin Clock Radio su \$2,500 sąskaita

Visoms sąskaitoms bus taikomos veikiančios bendrovės taisyklės, ir jos galios vienerius metus.

Pasiūlymas negalioja, kur įstatymų uždraustas.

IŠKIRPKITE IR PRISIUSKITE

ST. PAUL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2236 FREDERICK AVE., BALTIMORE 23, MARYLAND

Enclosed is \$_____ with which to open my account.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ Zone _____ State _____
Gift Selection _____

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JANUARY 7, 1961

KONGAS PADIDINO TARPTAUTINIUS VAIDUS

“TAUTOS NEBETURĖS KITO KELIO KAIP KOVOTI UŽ SAVO LAISVĘ”

Mūsų artimiausieji uždaviniai kolonializmo klausimu

(E) Sovietų Sąjungos premjeras Chruščiovas dieną po Kalėdų ir vėl prabilo kolonializmo klausimu. Ir tai tokiais žodžiais, kuriuos mes turėtume įsidėmėti ir pavartoti kaip įnagį savo kovoje už Lietuvos laisvę. Chruščiovas per TASSO agentūrą paskleidė t.k. tokius tvirtinimus: “... Jei kolonijinės valstybės, paneigdamos Jungtines Tautas (jų rezoliuciją kolonializmo likvidavimo klausimu), ir toliau priešinsis pavergtųjų tautų pastangoms, tuomet šitos tautos nebeturės kito kelio, kaip ryžtingoje kovoje sutriuškinti visas kliūti, kurios trukdo joms įgyti laisvę. O toje kovoje tautos neliks vienišos...”

Tai būtų aukso žodžiai — jei pats Chruščiovas jų laikytųsi ir jei, pildydamas Jungt. Tautų rezoliuciją, grąžintų laisvę lietuvių, latvių ir estų tautoms, grąžintų joms tai, kas iš jų prievarta atimta, grąžintų suvereninę nepriklausomybę. Deja, kalbėdamas apie kolonializmą ir reikšdamas simpatijas nelaisvėje tebesančioms tautoms, jis kažkodėl nukreipia savo dėmesį tik į Afriką, ir dedasi nematęs sovietinio kolonializmo prie Baltijos jūros.

Jo ministeriai ir delegatai tarptautinėje scenoje panašiai elgiasi. Štai užsienio reikalų ministris Gromyko prieš pat Kalėdas aukščiausioje taryboje Maskvoje vėl pakeltu tonu trimitavo apie kolonializmo amžiaus galą ir būtiną tautų laisvę — tik ne Pabaltijo srityje. O pasaulio komunistinės viršūnės savo paskelbtame “manifeste” irgi griežtai pasisako prieš kolonializmą — vakariečių vykdomą, ne savąjį kolonializmą. Dar eilėje kitų progų sovietiniai pareigūnai vaidino kovotojų prieš kolonializmą vaidmenį.

Mes lietuviai ir kiti sovietinio kolonializmo pavergtieji giliu pasitenkinimu gerėjome, kad žymūs vakariečių valstybininkai ir politikai visamirčiai priminė pasauliui sovietinį kolonializmą Pabaltijyje ir iškėlė ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardus.

Būtų mūsų didelė klaida, nedovanotinas savęs užliulivimas, jei dabar rankas sudėję pasitenkintume tuo, kas mūsų naudai nuskambėjo per visą pasaulį. Turime kalti geležį, kol neatauso.

Mūsų laisvinimo veiksniui darė daug, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų laisvės klausimas iškiltų tarptautinėje scenoje ir būtų palaikoma gyva byla, laukiančia išsprendimo. Veiksniui tes savo pastangas toje srityje ir ateityje, Tuo būkime tikri.

Bet to nepakanka. Turi kovoti netik atskiros tvirtovės, atskirti atsparos punktai, bet turi į kovą įsijungti visa plačioji visuomenė. Ir įsijungti kaip tik dabar, kai tiek suaktualėjo kolonializmo klausimas. Tad mes ir kreipiamės į įvairių žemynų ir kraštų stambiausias ir mažesias kolo-

nijas, organizacijas ir jų vadovybes, į tautiečių kolektyvus ir atskirus tautečius:

Pakelkite balsą atskirai ir kolektyviai ir šiandien ir rytoj ir poryt, kiekvieną pasitaikusia progą! Rašykite kas į vyriausybės ar parlamentų atstovus, kas į partijų centrus ar profesinių sąjungų sambūrius, kas į bažnytines viršūnes, kas į kitokias organizacijas ir laikraščių redakcijas.

Priminkite Lietuvą, tebesančią sovietinio kolonializmo režime, pareikškite, kad lietuvių tauta nesutiks likti sovietiniame režime.

Svarbu, kad būtų trumpai ir ryškiai išreikštas Lietuvos laisvės troškimas ir reikalavimas likviduoti sovietinį kolonializmą mūsų tėvynėje, prie visos Baltijos.

Mes neturime ką nurodyti, o galime tik laisvę laimėti.

Kalėdos buvo švenčiamos ir Lietuvoje

(E) Senieji kalėdiniai papročiai tebėra gyvi ir dabartinė Lietuvoje, nors komunistinė ir ateistinė propagandą stengiasi su tomis liaudies tradicijomis kovoti, jas kaip “religinės atgyvenas” iš žmonių sąmonės ir gyvenimo išdildinti. Atvykusiųjų iš Lietuvos pasakojimu, visos iškilios Kalėdos didelės dalies gyventojų būdavo švenčiamos senuoju būdu su Kūčių stalais ir šventinėmis vaišėmis. Ne kitaip bus buvę ir šiomis Kalėdomis. Iš Lietuvos sovietinės spaudos prieš kurį laiką buvo galima išskaityti, kad gyventojai jau ilgai prieš šventes krautuvėse ieškojo (ir dažnai negavo) įvairių prieskonių pyragams kepti ir pan. Sovietinis režimas negali uždrausti šventi pirmąją Kalėdų dieną. Daug kas į darbą neateina, nors įvyksta įvairių nesuipratimų. Daugeis Lietuvos žmonių, kaip kasmet, klausėsi lietuviškų transliacijų iš laisvojo pasaulio. Tokiu būdu ryšys tarp šiapus ir anapus gyvenančiųjų artimųjų buvo naujai sustiprintas.

Galima vartoti ir “sudie”

(E) “Literatūros ir meno” 51 laidoje cituojamas vieno skaitytojo laiškas, kuriame pasisakoma už tai, kad lietuvių senas atsiveikimo būdas “sudie” ir “sudie” ir toliau būtų vartojamas, vietoj “pakaitalų” kaip “iki pasimatymo”, “lik sveikas”, “viso labo” ar “viso gero”. Pažymima, kad žodis “Dievas” esąs labai senas, paveldėtas iš indoeuropiečių kalbos. Žodžių “sudie” ir “sudie” reikšmė, žinoma, esanti susijusi su religiniu įvaizdžiu, bet “dabartinėje kalboje jis jokios religinės reikšmės nebeturi”. Tokių žodžių su nutrupėjusia galūne turinti ir rusų kalba. Nuo žodžio “spasybo” (dėkui) su laiku nutrupėjęs žodis “bog” (Dievas). Šiandien “spasybo” nebeturės rusų kalboje jokios religinės reikšmės. Pastabos baigiamos tokiu sakiniu:

Alžerijos arabai dalyvauja referendume - balsavi me dėl prezidento De Gaulle projekto — suteikti šiai provincijai apsisprendimo teisę savo ateitį tvarkyti.

PER REFERENRUMĄ ALŽERIJOJE ŽUVO ARABŲ - PRANCŪZŲ KOVOSE 26 ŽMONĖS

Didmiesčiuose musulmonai balsavimus boikotavo bijodami savo sukilėlių grasinimų atsikerėyti

ALŽIRAS. — Trijų dienų referendume dėl apsisprendimo teisės suteikimo Alžerijai buvo nukauti mažiausia 26 žmonės, daugiausia arabų sukilėlių armijos kariai. Jie stengėsi, nuduodami vietinius kaimiečius, įsibrauti į balsuotojų traukinius, saugomus prancūzų kareivių, ir keletą atvejų atidengė ugnį ir prancūzus.

Alžerijos arabų sukilimo vadai ir jų laikinoji valdžia užsieni nori visiškai Prancūzijos kapituliacijos ir priešinosi teroristinėms priemonėms prieš De Gaulle referendumą. Miestuose balsavime dalyvavo žymiai mažiau musulmonų, kaip provincijoj. (Ne tiek dėl neigiamo galiosėjimo apie De Gaulle projektą, kiek dėl baimės, kad nesusiūlauktų sukilėlių keršto.

Penktadienį ir šeštadienį Alžerijos provincijoj dalyvavo referendume virš 50% arabų. Sekmadienį, paskutinę balsavimo dieną, Orane, Alžire, Konstantine dalyvavo tik ketvirtadalis baltuotojų.

Prancūzai referendumą priimsią

Pačioj Prancūzijoje piliečių dalyvavimas referendume buvo palyginti didelis. Pirmieji balsavimo duomenys rodo, kad dauguma prancūzų pritaria prezidento De Gaulle projektui apie Alžerijos klausimo išsprendimą. Prancūzai bijo choso, į kurį tauta vėl atsidurtų, jei De Gaulle išstėtų savo grasinimus — pasitraukti iš prezidentų, jei jo projektas būtų atmetas.

Prezidento projektas

Referendume Prancūzijos piliečiai, prie kurių priskaitomi ir alžeriečiai, turėjo atsakyti arba atmeti klausimą: ar pritari įstatymo projektui suteikti Alžerijai apsisprendimo teisę ir perorganizuoti valdžią Alžerijoj prieš suteikiant apsisprendimo teisę?

Jei gyventojų dauguma projektą priims, De Gaulle tuoj pravesų valdžios reformas Alžerijoj, paskirstytų ją rajonais pagal geografinį, tautinį susigrupavimą ir įtrauktų į savivaldybę proporcingai arabų-musulmonų. Iš 10 mil. gyventojų Alžerijoj 9 mil. yra arabai — mu-

“Bet antra vertus, jeigu kas savo kalboje išsiverčia be žodžių “sudie”, “sudie”, neturime jokio pagrindo prisispjre reikalauti, kad būtinai juos vartotų”.

John Kennedy nesijus Harrimano į Maskvą

Chruščevas gali palaukti

WASHINGTONAS, D. C. — Fraeitos savaitės pabaigoj buvo plačiai kalbama ir rašoma, kad John Kennedy yra nutaręs pasiųsti į Maskvą savo specialųjį ambasadorių Averell Harriman išsikalbėti su Chruščevu apie taikos sąlygas ir galimybes.

Būsimasis prezidentas pats nuneigė šiuos gandus, pareikšdamas spaudai, jog šis klausimas nebuvo nė svarstytas, nes užsienio reikalų vadovavimą jis perims sausio 20 dieną, po inauguracijos į prezidentus.

Ike atsiveikino su armija po 50 metų

AUGUSTA, Ga. — Senas karys generolas Dwight D. Eisenhower šeštadienį atsiveikino su armija, kurioj ištarnavo 50 metų, įskaitant pastaruosius 8 prezidentavimo metus. (Prezidentas yra vyriausiasis karinių pajėgų viršininkas).

Ft. Gordon kareivinių aikštėj Ike pravažiavo džypu pro išsirikavusius 2,700 karininkų ir kareivių ir pasakė atsiveikimo kalbą. Savo gyvenime jam teko priimti daug tokių paradų, bet šis buvo paskutinis, pasakė senasis generolas.

Kubos sukilėliams numesti ginklai atiteko armijai

Lėktuvai atskridę iš Amerikos

HAVANA. — Kubos valdžia pranešė, kad jos kareiviai šeštadienį pagavo dvi suuntas ginklų, numestų parašutais iš lėktuvu, atskridusių iš Amerikos.

Kulkosvaizdžiai, šautuvai, granatos, revolveriai buvę gaminti Amerikoj ir skirti sukilėliams Pinar Del Rio provincijoj ir Escambray kalnuose, Las Villas provincijoj.

Castro kareiviai apsupę ir pagavę abejuose vietose įtartinų vyrų, kurie žinoję iš anksto apie ginklų pristatymą. Sukilėliai turėję pradėti didesnes kovas viaduj, kai Amerikos invazijos armija ims keltis iš jūros, skelbia Kubos valdžia.

SOVIETAI PAREIKALAVO SUŠAUKTI JT SAUGUMO T-BOS NEPAPRASTĄ POSĖDĮ

Kremlius ir penkios Afrikos valstybės dirba prieš Jungtinių Tautų pastangas išgelbėti šalį iš chaoso

NEW YORKAS. — Kremliaus delegatas Zorin pareikalavo tučiuojau sušaukti JT Saugumo Tarybos nepaprastą posėdį svarstyti pavojus Afrikos taikai kuriuos sukėlusį Belgija, leisdama Kongo centrinės valdžios (pulkinko Mobutu) kariuomenei pasinaudoti kaimynine Ruanda-Urundi kolonija puolimui prieš Kivu provincijos valdžią.

Kainų - algų spirale

Kennedy ruošiasi ką nors daryti WASHINGTONAS, D. C. — Vienas iš didžiausių būsimo prezidento rūpesčių yra įtikinti pramonininkus ir darbininkų unijų vadus, kad jie susilaikytų nuo prekių — partarnavimo kainų ir nuo darbininkų atlyginimo nuolatino kėlimo.

Kainų-algų spirale brangina pragyvenimą, marina dolerio vertę. Didžiosios unijos, iškovojušios atlyginimo pakėlimą darbininkams, jaučiasi, kaip didvyrišką darbą atlikus. Kitą dieną ar savaitę susirenka kompanijos direktoriai ir, remiantis atlyginimo pakėlimu, padidina savo gaminių kainą. Gyvenimas pabrangsta, Unijos pareikalauja vėl kelti atlyginimą, griebiasi streiko. Po to vėl gaminių, prekių kainų pakėlimas ir t. t. Lūdniausia, kad iškovoti algų pakėlimą ir prisitaikyti nors iš dalies prie gyvenimo pabrangimo gali tik pagrindinių, raktinių pramonės sričių darbininkai. Milijonai darbininkų, o ypač vadinamųjų baltarankių, raštinių, kontorų tarnautojų, tebedirba už 1-2 doleriu per valandą, nes jie yra neorganizuoti arba dirba tokiose srityse, kuriose streiku darbdavio nepamokysi.

Du blokadai Afrikoje

Tarptautinius vaidus ir pavojus taikai Kongo padidino penki Afrikos valstybių ultimatumas, paskelbtas Kasablankoje, Maroke. Jungtinė Arabų Respublika, Gana, Gvinėja, Malija ir Marokas nutarė sudaryti bendrą karinę komandą ir eiti skirtingu nuo Jungtinių Tautų keliu Konge. Joms rūpi grąžinti Lumumbą į valdžią. Priešingu atveju, jos atsiims savo kareivius iš Jungtinių Tautų brigados.

2,000 JAV kubiečių esą Castro - Sovietų šnipinėjimo agentai

Taip sako buvęs karo attache

WASHINGTONAS, D. C. — Castro valdžia turi Washingtone, Chicagoj, Floridoj ir kitose vietose Amerikoj 2,000 šnipų, kurių surinktomis žiniomis naudojasi ne tik Castro, bet ir Sovietai su savo satelitais.

Tai pasakojo buvęs Castro valdžios karo attache Washingtono ambasadoj kpt. Angel Saavedra laikraščių korespondentams. Jis pasitraukė iš vietos ir pasiliko Amerikoj prieš metus laiko, bet prakalbėjo tik dabar. Jei būtų tai papasakojęs tuoj po pasitraukimo, Castro valdžia būtų jį apšaukusis Amerikos imperialistų pardsavėliu. Palaukus metus laiko, jo pareiškimai pasidarę sunkiau sugriaujami Kubos diktatoriaus propagandistų.

Buvęs Kubos attache žinąs, kad Castro turi suorganizavę į savo asmeninę gvardiją 5,000 čekų, rusų ir kinų komunistų kareivių, partizaninio karo specialistų. Jie užsiauginę barzdas ir prisiekę ginti “tėvynę” nuo Castro priešų.

Jei Castro nelikviduos patys kubiečiai, tai padarys vieną dieną komunistai, pasakojo kpt. Saavedra. Šiandien jis yra jų įrankis ir net vadas visai Lotynų Amerikai. Tačiau komunistai taipgi ji laiko silpnapročiu, psichopatu, kuriuo pilnai negalima pasitikėti.

Sovietai laiko Kongo teisėtu premjeru Antoine Gizenga, buvusį Lumumbos pavduotoją, kuris pirma užvaldė Oriento provinciją, o iš čia ir kitą — Kivu provinciją. Pk. Mobutu siuntė į Kivu provinciją per mirtą belgų koloniją savo kariuomenę, bet provincija liko Gizengos valdžioj.

Sušaukus Saugumo Tarybos posėdį, Sovietai, be abejonės, atnaujins puolimus prieš Ameriką, kaip Belgijos draugą. Amerika, kaip ir didžioji dauguma Jungtinių Tautų narių, pripažino Mobutu-Kasavubos vyriausybę. Tačiau pralaimėjusioji mažuma, vadovaujant Sovietų Sąjungai, neatsisakė savo planų grąžinti į vyriausybę kalinamą Patrice Lumumbą.

Kol jis kalinamas, teisėtu Kongo premjeru jie laiko Antoine Gizenga, pasiskelbusį vyriausybės galva su būstine Stanleyville mieste.

Du blokadai Afrikoje

Tarptautinius vaidus ir pavojus taikai Kongo padidino penki Afrikos valstybių ultimatumas, paskelbtas Kasablankoje, Maroke. Jungtinė Arabų Respublika, Gana, Gvinėja, Malija ir Marokas nutarė sudaryti bendrą karinę komandą ir eiti skirtingu nuo Jungtinių Tautų keliu Konge. Joms rūpi grąžinti Lumumbą į valdžią. Priešingu atveju, jos atsiims savo kareivius iš Jungtinių Tautų brigados.

Šveicarija perėmė Amerikos reikalų tvarkymą Kuboje

Grįžo charge d'affaires

MIAMI. — Šeštadienį atskridę iš Havanos JAV uždarytosios ambasados reikalų vedėjas (charge d'affaires) Daniel Braddock su savo padėjėjais, kurie sutvarkė diplomatinį ir konsularinių reikalų perdavimą Šveicarijos diplomatams.

Havanos aerodrome susirinko veik visų šalių diplomatiniai atstovai su diplomatų dekanu Vatikano nuncijum Luis Centoz, atsiveikinti su išvaizduojančiais Amerikos kolegomis.

Trys ambasados techniniai sekretoriai liko dar vieną savaitę padirbėti su šveicarišais, supažindinti su Amerikos ambasados kanclerine praktika.

SPAUDOS PABIROS

(Tęsinys)

Dabar iš Lietuvos gaunami laikų vokai dažnai yra papuošti Lietuvos vaizdais arba ten esančiais pastatais. Ir tie pastatai dažniausia paimti iš nepriklausomos Lietuvos laikotarpio. Argi ne pona Mizarą vykdomą statybą Lietuvoje? Gal pona Rojus Mizarą savo rašinyje "Atsakau į klausimus", galėtų atsakyti, nors apytikriai: Kiek nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikotarpį buvo pastatyta mokyklų, kuriomis ir šandien tebesinaudoja moksleiviai? Juk ir pona Rojus Mizarą ir visi kiti "pažangieji", lankęsi Lietuvoje, buvo vežiojami po įvairias Lietuvos vietas ir miestus. Ir jie ten matė gražių pastatų. Argi nei vienam nekilo klausimas: o kuriais metais tie pastatai buvo sukurti? Sakysime: Palangos gimnazijos rūmai, Pagėgių gimnazijos, Kėdainių gimnazijos, Biržų gimnazijos ir amatų mokyklos, Panevėžio mergaičių gimnazijos, Tauragės pradinės mokyklos du pastatai, Pasvalio gimnazijos ir pradinės mokyklos rūmai, Kauno-Šančiuose VI-ji gimnazija ir Zaliakalnyje Jablonskio vardo pradinė mokykla ir daugybė kitų mokyklinių pastatų Lietuvos miestuose ir kaimuose? Nors apytikriai, pona R. Mizarą, gal mažonėsite atsakyti į šį kelių klausimų.

Keista žmogaus prigimtis: jo atmintyje praeitis suakmenėja. Ji neįjaučia gyvenimo slinkties ir tos slinkties eigoje vykstančios pažangos. Išvažiavai į kitą kraštą ir visa, ką palikai gimtajame krašte, tebestovi ir tebeatrodo taip, kaip tada buvo. Ir, jeigu po ilgesnio ar trumpesnio nebuvimo laikotarpio parvyksti atgal, — stebiesi kaip viskas pasikeitė. Tačiau suakmenėjusi praeitis nepradingsta. Vaizdžiausias tokios žmogaus prigimties pavyzdys yra neseniai Lietuvoje viešėję "progresyvieji". Kadangi visiškai jų dauguma Lietuvą paliko prieš Pirmąjį Pasaulinį karą, kada Lietuva dėjo po caristiniu jungu, nuskurdintas, nualintus ir apleistus "matiuškos" Rusijos kampelis, jie tokia pat ją ir nusivėžė atgal. Koks jų nusteibimas, kai pamatė Lietuvą visai kitokią, negu tada buvo. O kadangi jiems visą laiką "pažangioje" spaudoje buvo kalama ir šandien tebekalama, jog Lietuva tik "išvaduota" iš kapitalistinio jungo ir tik praejusi visiškon komunistinės Rusijos nuosavybėn tepradėjo kurti gyvenimą, todėl ir visus dabartinėje Lietuvoje esamus pasikeitimus ir pažangą tepriskiria "pažangiausiai ir kultūringiausiai pasaulyje santvarkai" — komunistui. Jeigu taip tik naiveliai "pažangieji" nemokyt, nėra ko stebėtis, bet kai šitokią niekalia laikraščiuose ima pliaukšti šiek tiek apsitrynę ir protauti pažėgia asmens, tenka tik stebėtis ir kartu biaužėtis tokių asmenų besažiningumu ir noru mulkinti padorius savo vienminčius — paprastus "progresyviuosius". Pasiklausykime:

"Kaip atrodo Lietuva dabar?... nei kiek nenustabu, kad dabar Lietuvos kaimo kolūkyje niekur nebėra medinių šaukštų. Kolūkiečio visa šeima nebesrebia iš vieno dubenio sriubą. Turėję lėkštes, šakutes... Nebėra Lietuvos kaime vyžų, naginių ir pakulinių baltinių. Žmonės vilki fabriko darbo medžiagų drabužiai. Seniau Lietuvos kaime arklys baidydavosi dviračio. Dabar beveik kiekvienoje kolūkiečio šeimoje, jei nėra 2-3 dviračių, tai vienas visuomet yra"... Šitaip apie dabartinę Lietuvą poškina S. J. Jokubka Vilnies "Enraščio" nr. 20, 1959 metų. Už visą tą pažangą, aišku sąvaine. Lietuvos kolūkiečiai turi būti dėkingi tikrai komunistinei arba "laudies demokratiškos" santvarkai. Šitoki S. J. Jokubkos vapaliojimą galima

prateisti: prieš Pirmąjį Pasaulinį karą į mano gimtąjį kaimą kartais atsilankydavo elgėta, pavardė (tikra tiesa!) Jokubka. Jis iš kitų terbomis apsikarsčių varguolių skirdavosi tuo, jog pajuoštėje pasikišęs visada nešiodavosi rūgstantį pantį pypkei užsiedgti; kiti pypkorai tada pypkes užsiedgdavo skiltuvo ir išdžiovintos kempinės pagalba. Žurnalistas S. J. Jokubka savo pasakojimą apie kolūkiečių pažangą drąsiai gali papildyti: šandien Lietuvos kolūkiuose niekas nebesinešioja pajuoštėje smilkstančių pantų ir niekas nebedega pypkių tinažo, skiltuvo ir kempinės pagalba, nes didysis brolis rusas atgabeną pakankamai degtukų...

Juokas juoku, o kaip jums patiktų kurio nors Europos krašto žurnalisto, atsilankiusio šandieninėje Amerikoje, išpūdziai, sakysime, šitaip atpasakoti: "Šandien Amerikoje nebėra buivolų kaimenių ir juos medžiojančių indėnų; nebėra piligrimų vilkstinių nei dviem, keturiais ar šešiais arkliais traukiamų vežimų. Seniau Amerikoje arkliai baidydavosi automobilio, o šandien beveik kiekvienoje amerikiečio šeimoje, jei nėra 2-3 automobilių, tai vienas visuomet yra. Ir Amerikoje je nebėra žibalinų lempų, nes gamai apšviečiami elektra" ir t. t.

Kitas Amerikos lietuvių "progresyvis" žurnalistas, lankęsis Lietuvoje L. Jonikas 1960 m. lapkričio mėnesio 11 d. Vilnies nr. 223 prisipažįsta: "Grįžus iš socialistinės šalies nelengva yra tiksliai atpasakoti ką matei ir patyrei. Imi kartais ir susipainioji", o susipainiojus, sąmoningai ar nesąmoningai, galima pliaukšti, kas ant liežuvio užkrenta. Taip tie "ekskursantai" ir daro. Tas pats L. Jonikas Vilnies nr. 228 drožia: "Istorikas J. Jurginis aiškino, jog originaliai IX Fortas nebuvo skirtas masinėms žudynėms, bet krašto apsaugai. Laikė kryžiuočių antpuolių aplink Kauną buvo įrengta visa eilė tvirtovių fortų. Šis buvo devintas. Jo akmeninės sienos įgalino Lietuvos gyventojus ilgai atremti kryžiuočius". (Pabraukta mano J.).

Istorikas J. Jurginis, nors ir nebiologas dabartinių okupantų padlaižys, šitaip pasakoti "progresyviu" L. Jonikui negalėjo, nes nei senovės, nei naujovės lietuviams fortuose, esančiuose aplink Kauną (jų buvo 12) gintis nuo kryžiuočių neteko, nes tais laikais, kai lietuviai kovėsi su kryžiuočiais, tą fortų nė dūko nebuvo. Tuos fortus-tvirtoves aplink Kauną pradėjo statyti Rusijos caras 1887 metais.

Kaip galėjo juose — fortuose gintis lietuviai, gyvenę prieš kelis šimtmečius? Bet argi svarbu "progresyviu" tiesa? Pasakok skaitytojams, kas tik patinka, tik žiūrėk, kad neprasislentumei su komunistinės partijos reikalavimais: purvink viską, kas laisvoje Lietuvoje buvo gera padaryta, o girk tą, kas da-

bar okupantų ir jų pakalikų daroma. Kas parašo arba pasako ne taip, kaip bendroji linija užbrėžia, tas jau patenka į "teisingųjų" ugnį. Kiekvienas, kas lankėsi dabartinėje Lietuvoje ir iš ten grįžęs nepasakojo taip kaip reikia, tuojau paimamas ataskaiton. Viename lietuviškame laikraštyje (Darbininke) viena buvusių ekskursantų Lietuvoje 1960 m. vasarą, Veronika Zlatkienė, pasakojo savo išpūdzius iš Lietuvos, užtat Laisvės nr. 90 jai išdirbamas kailis: "Ji nieko gero Lietuvoje "nematė", tik žmonių vargus, purvą, bėdas ir uostė smarvę... Zlatkienė parsivežė senų namų nuotraukų, kur matosi sugriuvusios ir griuvančios lėšnos, dengtos šiandų stogais; ji nuotraukas visiems rolo ir pasakojai, bėk Lietuvoje visi žmonės tokiose tegyvena..."

Ir kaip galėjo drįsti Zlatkienė užtraukti kitokią gaidą, negu kiti kartu su ja Lietuvoje buvę progresyvieji? Juk: "Lietuvos vyriausybė, organizacijų atstovai ir žmonės, kaip kitus amerikiečius turistus, taip ir Zlatkienę pasitikio gražiai, su gėlių puokštėmis, su draugiškumu, su meile, kaip lietuvių, draugų ir amerikietė. Ji visur buvo draugiškai ir gražiai priimta ir pavašinta, o dabar, sugrįžusi į Amerika, leidosi būti frankintų, kurie šmeižia ir niekina Lietuvos liaudį ir jos atskėimus". Jeigu tave gražiai priėmė ir pavašino, tu neturi teisės pasakyti savo nuomonę apie gyvenimą Lietuvoje ir apie žmonių skurdą, ir jei taip drįsti padaryti, tada ne tu šneki, bet..." tai arytka, o ne Zlatkienė šneka".

Jeigu Veronika Zlatkienė, "progresyve", taip išniekinama ir išbarama, tai nekomunistinių pažiūrų asmenims, buvusiems Lietuvoje jau ne pavadinimas neberandamas. Tik koliojamasi biaužiai ir tiek. Komunistinėje spaudoje išdirbtas kailis ir architektui Varnui, ir Jokubui Stukui ir Dan Kuraičiui. Pastarajam klievu rusų žvalgybos užsienio lietuviams skirtame laikraštuke "Tėvynės Balse", o tuos "Balso" perlus meliai pakartojo Vilnis nr. 219. Už ką? Ogi už tai, kad Dan Kuraitis, grįžęs iš kelionės, parašė savo išpūdzius knygutėje: "Anapus geležinės uždangos". Už tai Kuraitis yra "snobas su antvožu", "...žemos moralės, menkučio išsilavinimo ir dar menkesnio akiračio žmogiškūstis, kuris ryžtasi rašyti kelionės išpūdzius, o kadangi iš viso mažai ką išmano ir nusistatęs priešiška, meluoja, gi meluodamas stengiasi apkaltinti Tarybų Sąjungą, kad čia, atseit, "turistai, lyg tam arklui, bandoma ant akių uždėti antvožis, kad jis kaip galima mažiau daurytų ir mažiau matytų, kas dedasi aplinkui".

Taigi, kas nepasirošęs garbinti visa to, kas daroma už geležinės uždangos ir kas nori tu-

rėti savo nuomonę ir pagal ją atpasakoti patirtus išpūdzius, tenedrįsta rodytis toje "laimės ir laisvės" pertekusioje šalyje. Taip ir šokamas rusiškas kazačiokas:

"Ant veršiuکو nugaros
Sijkė kavą gėrė,
O žiurkėlė nulupta
Penkis pūds svėrė".

UŽ CHRUSČIOVĄ

— Ar tik esi girdėjęs! Otto Krumpelį išmetė iš SED (Rytų Vokietijos komunistų) partijos...

— Negali būti! Kuo jis nusikalto?

— Jis per mitingą pasisakė už Chrusčiovo elgesį viešoje vietoje.

— Sakai, už? Turbūt norėjai pasakyti, kalbėjo prieš elgesį?

— Ale sakau gi, kad už! Pats girdėjau, kaip Krumpelis susirinkusiems pasakė: "Tegul jis toliau taip elgiasi, jis daugumai žmonių atidarys akis!"

TRAFIKO KONTROLĖ 1960 M.

Keletas originaliausių atsitikimų praėjusiais metais buvo: Vienas Londono pilietis gavo iš policijos tiketą už tai, kad eidamas pietų, paliko pririšęs prie automobilio metro dramblių, kurių buvo atjojęs į restoraną.

Japonijoje apmokamų autobusų mokesčių kolektoeriai, norėdami pagauti tokius motoristus, kurie visu smarkumu pravažiuoja kontrolės vartus nesumokėję mokesčio, įvedė metodą mesti į tokį automobilį kiaušinį pripildytą fluorescenciniu skysčiu, kad tokį dezertyrą valdininkai iš tolo pastebėtų, kai jis artėja prie kitų kontrolės vartų.

Londono subankrotavo blusų teatras, kadangi aplink Londoną esą tiek daug išduktinta DDT miltelių, jog šiaupus Airijos ir Portugalijos nebeįmanoma rasti baletui tinkamos blusytės.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

CRANE SAVINGS AND Loan Association
B. E. PIETKEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street. Tel. LAfayet. 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Galioja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.
Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį, 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antradienį, penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryti.

FREE TO SAVERS
Modernaire Pantryware Free to savers of \$500.00 or more, every two months during 1961, NEW ACCOUNT OR ADDED TO PRESENT ACCOUNT.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. • BI 2-1397 • TO 3-8131
OFFICE HOURS: MON., 9 A.M. to 8 P.M.; TUES. THURS. AND FRI., 9 A.M. to 5 P.M.; SAT., 9 A.M. to 1 P.M.; CLOSED WED.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE
Authorized DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DIDŽIULIS ATIDARYMAS

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSN.

MIDLAND SAVINGS

SAUSIO 3 - 15 DIENOMIS CALIFORNIA ARCHER AVE.

47-tus savo gyvavimo metus MIDLAND SAVINGS pradeda naujai pastatytose moderniškosse patalpose. MES KVIEČIAME visus aplankyti ir žiūrėti mūsų naują namą.

Lankytojai gali laimėti atidarą prizą - ZENITH TELEVIZIJA.

Kiekvienas atidaręs naują taupymo sąskaitą gaus dar NEMOKAMAI GRAŽŲ ir PRAKTIŠKĄ TERMOMETRĄ

Mes mokame **4 1/2%** ant visų taupymo sąskaitų

5% ant Bonus sąskaitų

MIDLAND SAVINGS and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL4-4470
August Saldukas Prezidentas

2 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. - MONDAY, JANUARY 9, 1961

**N. ir J. Cicėnai
atšventė 20 metų
sukaktį**

Jeronimas Cicėnas, ištikimiausias Naujienų bendradarbis, kurs jau ketvirtį metų nėra praleidęs nė vienos savaitės, kad neparašytų savo originalių "Skeveldrų" serijos, ir jo ištikimiausioji bendradarbė, sekretorė, stenotipistė, mašininkė, automobilio vairuotoja ir žmona Neliukas (Petronelė) Cicėnienė praėjusių Kalėdų antrąją dieną, gruodžio 26 d., turėjo atmintinas sukaktuves — tą dieną suėjo 20 metų jų bendro šeimos gyvenimo. Bičiuliai, nuo kurių jokių šeimos paslapčių nepaslėpsite, tatau patyrę netikėtai sunėšė visokių dovanų geriausių ir gėlių gražiausių ir linkėjimų šilčiausių, ir mainais buvo pavaišinti visų vilnietišku vaisingumu bei nuoširdumu. Ta proga primintina, kad ideali Jeronimo ir Neliuko dvejuose yra išaugusi į pavyzdinę trejukę, tai yra augina puikią lietuvių dukrelę Ramintą. Visiems jiems Naujienos iš savo pusės siunčia ilgiausiu laimingų metų.

KUR STATYTI MIESTUS

Senas kaimietis pirmą kartą patekęs į didmiestį ir matydamas, kad visame mieste gatvės ir aikštės kietos kaip akmuo — meksfaltuotos ir cementuotos — grįžęs aiškina savo namiškiams: "Vis dėlto valdžią reikia pagirti už taupumą, kad miestus statyti tokioje žemėje, kur niekas neauga!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

OPTIMISTAI IR PESIMISTAI

Ryšium su Edv. Šulaičio "N." 306 nr. tilpusia milijono dolerių fondo lietuviškiems reikalams kritika.

LAISVOJI TRIBUNA

Nėra taip jau juoda, kaip p. Edv. Šulaitis įžiūri. Be to dar, tik 7-10 metų, kaip daugumas lietuvių atvyko į šį kraštą be jokio turto — "pliki". Turėjo praeiti kuris laikas, kol lietuviai, o ypač profesionalai (reikėjo pralysti pro tuos egzaminus, kurie nebuvo lengvi užsieniečiam) užsidirbo būtiniesiems savo ir savo šeimos reikalams. Duona, drabužiai ir šiluma yra pirmoje vietoje, o tik vėliau jau galima kitiems reikalams skirti dalį savo sunkiai uždirbtų pinigų. Tik pažūrėkim, ar "Dainavos" stovykla nėra lietuvių aukotojų konkretus rezultatas.

Daktarai Adomavičiai paaukojo tai stovyklai daugiau negu 200 ar 300 dol. Dr. Danilevičius paaukojo tai pačiai stovyklai irgi virš 500 dol. Po 100 dol. ar 200 dol. tai stovyklai aukojo daugybė žmonių. Po 1000 dolerių paskolino jai nemažas skaičius lietuvių, pradedant dr. Kisieliu, kun. Patlaba, inž. Naudžium, inž. Rudžiu, prekyb. Lieponiu ir visa eilė kitų aukotojų čia Chicagoje ir kitur: New Yorke, Clevelande, Detroite ir t. t.

Ponas Edv. Šulaitis turėtų dar kartą perskaityti "Dainavos" stovyklos išleistą leidinį su pavardėmis aukotojų, kurių paaukotos pinigines sumas netaip jau mažos. O kaip su liet. rengiamomis operomis, dainų šventėmis, kurių programų leidiniuose galima matyti daugybę lietuvių aukotojų pavardžių po 50 dol., po 100 dolerių ir net daugiau. O iš kur tos 1000-tinės "Draugo" premijutiems romanams? Iš kur "Aidų", "Ateities" įvairios premijos? Ar jos ne lietuvių suaukotos!?

Jau pastatyti keli pastatai lietuviškiems reikalams, kelios naujos bažnyčios pastatytos po to, kai lietuviai D. P. atvažiavo į Ameriką. Ar tai nebuvo daugumoj lietuvių aukotojų konkretus rezultatas. Ir jie daugumoj aukojo didelėmis sumomis.

Lietuvių gydytojų Draugijos paskiri vienetai ir jų moterų pagelbiniai skyriai atskiruose

miestuose pradėjo aukoti didesniomis pinigėmis sumomis lietuviškiems reikalams. Ir jie žada ta prasme veiklą dar labiau išplėsti. Ar tai nėra pozityvi lietuvių aukotojų veikla.

Be to, šio milijono dolerių fondas su jo parlamentu yra skirtingesnis nuo kitų esamų fondų šiais atžvilgiais:

1. To fondo pagrindinis kapitalas investuotas banke ar saugiose "security bonds" pasilikty pastovus. Tikslai to fondo pagrindinio kapitalo gautieji procentai kasmet būtų panaudojami lietuviškos veiklos naudiniams ir konkrečioms uždaviniam.

2. Ir aukotojas, aukojęs ar net paskolinęs 1,000 dolerių būtų to parlamento aktyvus narys, turėdamas pilną teisę dalyvauti to fondo administravime ir jo aukų paskirstyme. Tie aukotojai daugiausia būtų profesionalai, prekybininkai, kurie yra labai užimti savo darbais. Jie negali dėl laiko stokos ar atstumo didumo dalyvauti aktyviai lietuviškoje veikloje, nors ji ir būtų jiems prie širdies. Aukodamas ar paskolindamas 1,000 dolerių tam fondui jis būtų, taip sakant, užangažuotas lietuviškoje veikloje ir tuo tarpu sugaišdamas labai mažai laiko (tik, žinoma, "nukentėjęs" jo kišenė). Vieną sykį "nukentėjęs" paaukodamas ar paskolindamas 1,000 dol., jis atliktų didelį darbą lietuviškoje veikloje ir tas darbas duotų (jeigu tokių aukotojų skaičius susidarytų nemažas) didelius vaisius toje pačioje lietuviškoje veikloje dabar ir visą laiką reguliariai kasmet ateityje.

P-nas Edv. Šulaitis prisidėtų daugiau prie lietuviškos veiklos atsaugodamas tą savo taip nepozityvią kritiką ir parašytą kitą straipsnį su daug pozityvesne kritika to fondo reikalu.

Tiesa, kiek pesimistų rėkė prieš Lietuvų Enciklopedijos išleidimą! Tų pesimistų tarpe, gaila, buvo net ir gana aktyvių lietuvių veikėjų. Bet ar jų pesimizmas išsiplėtė? Optimistai laimėjo ir L. E. baigiamą

išleisti. Ji turi finansinių sunkumų, bet su optimizmu ir tie sunkumai bus nugalėti.

Laukdamas pozityvios kritikos, Dr. A. Razma, Wilmington, Ill.

BŪSIMAS GAMTININKAS

Mokytojas: — Kokiai veislei priklauso akinuotosios gyvatės? Mokinys: — Trumparegių, tamsta.

VAISTAS NUO VAISTO

— Pamenate, ponas daktare, kaip pernai man davėte patarimą karts nuo karto išeiti su moterimis ir visiškai pamiršti biznio reikalus.

— Na, ir kaip pasisekė? — Labai puikiai, tik manau būtų laikas, kad ponas daktaras dabar duodumėt patarimą, kaip vėl biznio reikalus atsiminti.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS
Indėliai apdrausti iki \$10,000.00
Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.
Lafayette 3-8248
Sekretorius CHARLES ZEKAS
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Nuoširdus Chicago Savings Kvietimas

JOHN PAKEL, Sr.

Valdyba, direktoriai ir visas Chicago Savings and Loan Association štabas nori pareikšti visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams, draugams bei kaimynams nuoširdžią padėką už praėjusiais metais mums parodytą pasitikėjimą, bendradarbiavimą ir draugiškumą.

Šiais metais mes švenčiame ketvirtuosius metus naujame savo name ir 37-tus metus saugios ir pavyzdingos tarnybos Chicagos Pietvakarių bendruomenės gyventojams. Pasididžiudami pranešame, kad per šiuos ketveris metus, kai persikėlėm į dabartinį mūsų namą, nariams ir šios apylinkės geriesiems mūsų draugams parodymus pasitikėjimą ir pritarimą, mūsų turtas nuo \$17,000,000.00 pakilo iki \$36,000,000. Jis padidėjo daugiau, negu dvigubai.

Kad galėtume ir toliau teikti tinkamus patarnavimus prie tokio smarkaus bendrovės turto augimo, buvome priversti remontuoti greta esantį namą, nupirktą prieš keletą metų. Namo remontavimą baigėme trijų mėnesių laikotarpyje. Tada mūsų įstaiga atrodo, kaip čia spausdinamas paveikslas. Dar didesniai mūsų klientų patogumui įrengiame antrą didelį parkinimo sklypą, esantį 50 pėdų į šiaurę nuo įstaigos ir tinkamą 50 automobilių pastatyti.

Jeigu Jūs dar nesate didžiosios mūsų taupytojų šeimos narys, norėtume nuoširdžiai pakviesti Jus ir Jūsų šeimą prisidėti prie 18,000 Chicago Savings draugų ir kaimynų, kurie naudojami savo santaupų apdraustu saugumu, gauna aukštus dividendus iš savo santaupų ir turi galimybę kiekvienu momentu jas išimti. Dabar už investavimo santaupas mūsų mokamas 41/4% dividendas yra pats aukščiausias, kuris galima saugiai mokėti. Be jau minėtų naudingų dalykų, Jūs, kaip Chicago Savings taupytojas, galite pasinaudoti visa eile kitų veltui teikiamų patarnavimų, būtent: galite iškeisti savo ir savo šeimos uždarbio čekius, apmokėti vandens, elektros ir visas kitas šeimos sąskaitas specialiais mūsų Money Order čekiais. Jūsų patogumui dabar turime du parkinimo sklypus.

Pradedant 1960 metų gruodžio 15 diena ir baigiant 1961 m. sausio 15 diena, Chicago Savings ir vėl kviečia visus savo narius bei kaimynus aplankyti mus Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga. Atsiveskite savo vaikučius, kad galėtumėte pamatyti mūsų kalėdinius papuošalus ir atsiimti jiems skirtas dovanas. Suaugusiems patiks aplankyti mūsų įstaigos didžiojoje salėje įtaisytą "draugingumo kampelį", kur Jūs būsite pavaišinti karšta kava, riestainiais ir kitais skanumynais.

**CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**

6245 SO. WESTERN AVENUE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visa diena, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

1909

1961

**TAUPLYK STIPRIAUSIOJE
CHICAGOS TAUPYMO BENDROVEJE**

Turtas - \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,000,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board

Justin Mackiewicz Jr., President

4 1/4%
DIVIDENDAS
MOKAMAS
VISOMS
SANTAUPOMS

NUO 1961 M. SAUSIO 1 DIENOS

FREE PARKING

Indėliai atnešti iki sausio 12 dienos gaus dividendus nuo sausio 1 dienos.

**Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO**
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėštad. nuo 9 valandos ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiad. visai neatidarama.

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR
SAUGUS BŪDAS
TAUPTYTI

Current
Dividend Rate

4 1/2%
per annum

Effective April 1, 1960

**UNIVERSAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: HAYmarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

*** Universal Investment
Share Account**

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
 In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
 metams \$13.00
 pusei metų \$7.00
 trims mėnesiams \$4.00
 vienam mėnesiui \$1.25

Užsieniose
 metams \$16.00
 pusei metų \$8.00
 vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro, šeštadieniais — iki 12-tos.

Pralaimėjusis pasveikino nugalėtoją

Penktadienį, sausio 6 dieną, bendroje abiejų kongreso rūmų sesijoje, viceprezidentas Richard M. Nixon oficialiai paskelbė savo oponentą John F. Kennedy išrinktu Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu. Paskelbė išrinktu 303 elektorių balsais, prieš 219 Nixono elektorių balsų, ir pasveikino, "iš širdies linkėdamas" jam sėkmės.

Tai buvo antras toks atsitikimas JAV istorijoje, kad nugalėtasis kandidatas į prezidentus oficialiai skelbia savo oponento pergalę. Pirmą kartą taip atsitiko prieš 100 metų, kai viceprezidentas John C. Breckinridge, pietinių steigėjų vergų laikytojų kandidatas, paskelbė, kad prezidentu yra išrinktas republikonų kandidatas Abraham Lincoln.

Po Linkolno išrinkimo, deja, kilo Pilietinis Karas, nes vergiją pripažįstančios valstybės atsimetė nuo Unijos. Jungtinės Valstybės suskilo. Tačiau po ketverių metų baisios kovos atsimetusių valstybių Konfederacija pasidavė.

Šiandien tokio pavojaus šiaurės Amerikos federalinei respublikai nebėra. Ką žmonės balsų dauguma nutaria pasakyti prieš valstybės vaivą, tas perima vyriausybės pareigas ir priešingoji pusė nekelia maišto. Sausio 20 dieną šis taikingo vyriausybės pasikeitimo faktas bus atžymėtas įspūdingomis Inauguracijos iškilėmis.

APŽVALGA

Komunistų susitarimas su fašistais

Antrasis pasaulinis karas, kaip anądien buvo minėta "Naujienose", kainavo Sovietų Sąjungos valdomoms tautoms ne mažiau kaip 30 milijonų gyvasių užmuštais, milijonai nuo žaizdų, bado ir ligų. Tą karą pradėjo Vokietijos Hitleris, gavęs iš Rusijos diktatoriaus Stalino prižadą, kad rytinis vokietčių frontas saugaus ir kad Sovietų Sąjunga teiks vokietiams maisto produktus, naftą ir žaliavas fabrikams.

Atsilygindamas už šitą Rusijos paramą, Hitleris "atidavė" Stalinui Pabaltijo kraštus — Estiją, Latviją ir Lietuvą — ir kai kurias kitas sritis, kurios nacių fiureriui, žinoma, nepriklausė.

Per 20 mėnesių Stalinas nėrėsi iš kailio, stengdamasis padėti Hitleriui ir jo armijoms, po kurių smūgiais krito viena po kitos Vakarų Europos šalys. Jisai rėmė Hitlerį ir politškai bei moralškai. Po kiekvieno didesnės nacių armijų pergalės Stalinas ir jo tuometinis premjeras Molotovas siunėdavo sakinio telegramus ruoždam vokietčių diktatoriui. Komunistų partijos visose šalyse, įskaitant ir Jungtines Amerikos Valstybes, teisingo nacių agresijai ir smerkė jų priešus.

Jeį Hitleris nebūtų turėjęs Stalino užtikrinimo, kad jisai gaus šitą pagalbą iš Sovietų Sąjungos, jisai nieku būdu nepriklausė.

Jeį Hitleris nebūtų turėjęs Stalino užtikrinimo, kad jisai gaus šitą pagalbą iš Sovietų Sąjungos, jisai nieku būdu nepriklausė.

Kartą, lydėdamas ją namo, jis pasisakė jai, kad ją myli, nori, kad ji būtų jo žmona, ir — išsigando to išpušio, kurį jai padarė jo žodžiai: pasvirusi, tartum jis būtų jai smogęs, išplėtus akis, išblyškusi, paslėpusi rankas, ji prisiliepė nugarą į sieną ir, beveik su siaubu žiūrėdama jam į veidą, pasakė:

— Aš spėjau, kad šitaip, aš beveik jaučiau tą, nes pati seniai jį myliu, bet — Dieve mano — kas gi dabar bus? — Prasišė tavo ir mano laimės die-

būtų drįsęs pulsti didžiasias Vakarų Europos šalis. Todėl nėra jokios abejonės, kad komunistinė Rusijos valdžia buvo didžiausia, po hitlerinės Vokietijos, to karo kaltininkė — karo, į kurį pagaliau įsivėlė ir Sovietų Sąjunga, užmokėjusi už tai 30 milijonų žmonių gyvasių.

O belgi Maskva šiandien skelbia, kad "Vakarų kapitalis tai" buvo sudarę sąjungą su Hitleriu, norėdami sunaikinti "proletariato tėvynę" Sovietų Sąjungoje!

Kad būtų aiškiau, kas su kuo ir prieš ką buvo susitarę, paduosime čia vieną dokumentą.

Pasaulio pasidalinimo planas

JAV valstybės departamento išleistame dokumentų rinkinyje "Nazi — Soviet Relations 1939—1941" yra išspausdintas tekstas tokio susitarimo tarp Vokietijos, Italijos, Japonijos ir Sovietų Sąjungos, liečiąs pasaulio pasidalinimą po karo:

"1) Vokietija pareiškia, kad po tų teritorinių pakeitimų, kurie, karui pasibaigus, įvyks Europoje, — jos teritorinės pretenzijos koncentruosis Centralinėje Afrikoje.

"2) Italija pareiškia, kad po tų teritorinių pakeitimų, kurie, karui pasibaigus, bus įvykdyti Europoje, darant taiką, jos teritorinės pretenzijos koncentruosis Šiaurinėje ir Šiaur-Rytinėje Afrikoje.

"3) Japonija pareiškia, kad jos teritorinės pretenzijos plečiasi į Rytų Aziją pietuose nuo Japonijos salų imperijos.

"4) Sovietų Sąjunga pareiškia, kad jos teritorinės pretenzijos plečiasi į teritorijas pietuose nuo SSRS sienų Indijos Vandenyne kryptim".

Šis dokumentas buvo keturių paminėtų jame valstybių pasirašytas 1940 metų lapkričio 15 dieną.

Taigi, dar karui bečiant, komunistinė Sovietų Rusija jau buvo padariusi susitarimą su Vokietijos naciais, Italijos fašistais ir Japonijos militaristais dėl britų imperijos, Prancūzijos kolonijų ir Kinijos žemių pasidalinimo.

Anksčiau Stalinas buvo susitaręs dėl Europos pasidalinimo. Komunistai, naciai, fašistai ir Japonijos militaristai sudarę sąjungą, siekdami užvaldyti pasaulį.

Jų nelaimėi, šita grobuonių sąjunga sugriuvo, kai Hitleris susipyko su Stalinu!

O kas Sovietų Sąjungą išgelbėjo? Anglija ir Amerika!

Bet šiandien sovietų valdžia skelbia, kad Vakarų kapitalis-

Prof. S. Kairio Padėka

Prof. Steponas Kairys prašė jo vardu padėkoti visiems jį sveikinusiems su šventėmis ir Naujais metais. Profesorius ypatingai sujaudintas linkėjimais grįžti į sveikatą, toliau dirbti mūsų tautos labui ir tuo, kad tuos linkėjimus jam atsiuntė įvairiausių pažiūrų lietuviai, su kuriais jam neteko santykiuoti.

Savo vardu esu gavęs Profesorijų sveikinamųjų raštų ir aukų jo gydymo reikalams iš: Lietuvos Universiteto Profesorių Draugijos, Inžinierių ir Architektų Organizacijos Centro Valdybos, tos Organizacijos skyrių, Lietuvos Tautinio Akademino Sambūrio, Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos, Akron, Ohio, Chicago, Ill., Detroit, Mich., Boston, Mass., kuopų, paskirų asmenų bei draugų. Visiems už sveikinimus, skirtas aukas Profesoriaus Stepono Kairio ir savo vardu reiškiu nuoširdžią padėką.

Atitinkamą pranešimą apie gautas aukas paskelbsime vėliau.

Šiuo metu Profesoriaus sveikata po truputį gerėja, nuolatikos taisyti. Bet laikas, kada Profesorius galės pradėti mokytis vaikščioti, dar neaiškios. Su didžia pagarba

Kipras Bielins
1961 m. sausio 6 d.

Kaip atsirado "Okey"

Populiariausias šiandien Amerikoje žodis yra "Okey", dažnai rašant vartojamas sutrumpintai "OK". Pasirodo, labai retas tą žodį vartojančių žėino, ką jis tikrai reiškia, iš kur jis kilęs ir kaip atsiradęs. William Morris tuo reikalu Daily News duoda paaiškinimą:

Viena legenda sako, kad Andrew Jackson, prieš tapdamas JAV prezidentu, buvęs kažkokio ten Tennessee teismo raštininku (klerku). Jis, bylas, kurios tvarkoje, žymėdavęs dviem pirmosiomis "Orl Kerrect" žodžių raidėmis, kas tikrai angliskai reikštų "All Correct" (viskas tvarkoj). Bet, pasirodo, Jackson buvęs teisėju, ne klerku ir jokių bylų nerasta Jacksono pažymėtų tokiomis inicialais.

Kita versija yra, kad Merriam Webster kadaise buvęs įsidėjęs į savo žodyną aiškinimą, jog Choctaw indėnų kalboje žodis "okey" reiškia "tai yra"

tai buvo susijungę su fašistais su tikslu pražudyti "proletariatą tėvynę" Rusijoje!

ELEKTRONAI NESIVEISIA, KAIP PIKTYBINIS GRYBAS

Spaudos pabiromis J. Jašinskas pranešė, jog Bostone vienas cukraus fabrikas įstaišė naujas, elektronais valdomas mašinas. Iš 400 darbininkų bepasiliko nepilnas šimtas. Atleistųjų tarpe yra keletas lietuvių.

Tikrai, nemalonus jausmas darbo netekus. Velnias ir žalčiai elektoronus iškeikė anos žinios autorius taria:

"Ne vien aš, bet tūkstančių tūkstančiai, o gal ir šimtai tūkstančių, jei ne milijonai, fabrikų darbininkų keikia tuos elektoronus, atėmusius jiems pragyvenimo galimybę".

Girdi, elektoronai išvaro iš fabriko darbininkus akmenų skaldyti, cemento maišyti, medžių rauti, ar susalusios žemės kast. Darbininkas turis eiti ieškotis kitokių darbo laukų, kuriuose dar nėra elektronai įsiveisę.

Gerai, kad J. Jašinskas pranešė, anot V. Kudirkos, pranešė, kur lietuvis verkiu, kur džiaugiasi. Tačiau su jo filosofijomis bei poetiškais nusiėtikimais apie elektronus negalima sutikti. Elektronai nėra musmirė darbininkams, na, dygsta patys. Pagaliau ir akmenis skaldomi nebe kūjais daužant, cementas maišomas nebe kriukiu. Medžiūs darbininkai verčia, susafusią žemę kasa mašinas valdydami.

Elektronikos pramonė yra sutraukusi į savo fabrikus, aprūpinusi darbu ir pragyvenimo galimybę šimtus tūkstančių, jei ne milijonus darbininkų. Elektronines skaičiavimo mašinas, įvairius kontrolinius įtaisus, visas jų delelytes, tuos, kaip rašinio autorius taria, raudonai ir kitaip blizgančius guzikėlius, viegl tinklus pagamina darbininkas, mašinas valdydamas.

Štai elektronikos pramonės augimo pavyzdys. Lėktuvų transportui didįant, buvo nebegaus uždavinys prikrauti orlaivį, kad būtų išlaikyta lygsvara. 1937 metais inžinierius L. W. Imm laisvalaikis savo garaže, žmonai talkininkau-

ir kad prezidentas Wilson tų "okey" pradėjęs vartoti dėdamas teigiamas rezoliucijas ant dokumentų.

Trečia yra, kad Van Bureną renkant prezidentu, jo gimtojo kaimo Old Kinderhook, N. Y., gyventojai savo kandidatui paremti buvo suorganizavę demokratų klubą, paženkintą to kaimo pirmosiomis raidėmis (O. K.).

čius kitų standartinių dalelių pačios negamina. Jos tik realizuoja išradėjų idėjas, surinkdamos dalis atitinkamam veikimui. Yra fabrikų, kurie vien tik standartines dalis gamina. Jų nemažai. Lenktyniaudami stengiasi savo gaminius tobulinti, daugiau parduoti ir augti turtu, tuo pačiu ir darbininkų skaičium.

Elektronikos fabrikų daug yra susitelkusių Kalifornijoje, Connecticut bei Massachusetts valstybėse. Steigiasi jų ir vidurio steituose. Rinkiminęj kampanijoj prezidentinės kandidatų Kennedy gnybtelėjo Kalifornijai. Girdi, dalis valdžios užsakymų (o tai daugiausia elektronikos darbai ir lėktuvai) turi būt nuo Pacifiko perkelta prie Atlanto.

Amžinas ratas sukasi. Naujos mašinos, nauji prietaisai pakiečia darbininką, bet tuos įtaisus, mašinas, elektronines įskaitytinai, taipgi gamina darbininkai.

J. Klauseikis

KIEK POTERIŲ VELTUI SUKALBĖTA!

Chicago Tribune praneša, kad Vatikanas pasiryžęs netrukus apvalyti liturgiją nuo formalizmo ir rutinos. Kai kurias reformas jau praėjusią vasarą paskelbęs popiežius Jonas XXIII, o daugiau būsią padaryta per ekumeninį suvažiavimą 1962 metais.

Mišiose išmestas "Confiteor" ir dvi maldos prieš komuniją. Teologai išaiškina, kad tos maldos yra jau sukaltėtos mišijų pradžioje. Taip pat padaryta pakeitimų kunigų balso intonacijoje mišias laikant. Anksčiau buvę trys: nedirdima, vidutinė (girdima, bet tyli) ir garsi. Dabar vidutinioji panaikinama.

Maldų kondensacija (sutrumpinimas) brevijoriuose sutrumpinsias kunigams poterius po 20 minučių ar dar daugiau kasdien. Ligi šiol tos pareigos kasdien trukdavo po pilną valandą.

Ta forma, kuria šiandien vartojama, mišlos tebėra vartojamas iš 1568 ir breviorius iš 1570 metų.

TVARKINGA? ČONELIS

Tėvas: — Tai tu vėl su tais gatvių valkatomis mušėsi? Dvieju dantų netekai! Stinėlis (iššėmęs iš kišenės): — Štai, abudu tebeturiu!

PAGAL GIMINES

Bardama savo septynmetę dukterėlį Jievtę už nepaklusnumą, motina sako: "Vaike, vaike, jei tokia būsi, tai kai užaugsi, ir tavo vaikai bus negeresni! Jievtę truputį pagalvoję: "Tai dabar išsidavė, mamuk!"

M. GORKIS

PASAKOS APIE ITALIJĄ

Nėra pasakų, gražesnių už tas, kurias sukuria pats gyvenimas. Andersenas

9. Ji dažnai kalbėdavo taip keistai, ir jam atrodė, kad tie žodžiai kyla iš kažkokio jam nesuprantamo jos stetos skausmo, jie buvo panašūs į sužeisto dejavimą. Jis jautė, kad šita mergina myli gyvenimą ir žmones giliai, nerimo ir užuojautos kupina motinos meilė; jis kantriai laukė, kada jo tikėjimas uždegs jos širdį ir tyli meilė pavirs aistra, jam atrodė, kad mergaitė vis įdėmiau klausosi jo kalbų, kad širdyje ji jau sutinka su juo. Ir vis labiau užsidegęs jis jai kalbėjo, kad būtina reikia be palovous kovoti dėl žmogaus — tautos, žmonijos — išlaisvinimo iš senų grandinių, kurių rūdys įsiedė į sielas ir temdo jas, nuodija.

Kartą, lydėdamas ją namo, jis pasisakė jai, kad ją myli, nori, kad ji būtų jo žmona, ir — išsigando to išpušio, kurį jai padarė jo žodžiai: pasvirusi, tartum jis būtų jai smogęs, išplėtus akis, išblyškusi, paslėpusi rankas, ji prisiliepė nugarą į sieną ir, beveik su siaubu žiūrėdama jam į veidą, pasakė:

— Aš spėjau, kad šitaip, aš beveik jaučiau tą, nes pati seniai jį myliu, bet — Dieve mano — kas gi dabar bus? — Prasišė tavo ir mano laimės die-

nos, mūsų bendro darbo dienos! — sušuko jis.

— Ne, — atsakė mergaitė, nuleidusi galvą. — Ne! Mums nereikia kalbėti apie meilę.

— Kodėl?

— Tu eisi tuoktis į bažnyčią? — tyliai paklausė ji.

— Ne!

— Tai — lik sveikas!

Ir ji skubiai nuėjo nuo jo.

Jis pasivijo ją, čmė įkalbinėti, ji išklausė tylėdama, neprieštaraudama, paskui tarė:

— Aš, mano motina ir tėvas — visi tikime ir tokie mirsimė. Santuoka merijoje — man ne santuoka: jeigu iš tokios santuokos gims vaikų — žinau — jie bus nelaimingi. Tik bažnytinė santuoka pašventina meilę, tikitai ji duoda laimę ir ramybę.

Jam buvo aišku, kad ji negreitai nusiileis, o jis, žinoma, negalėjo nusileisti. Jie išsiškyrė; atsisveikindama mergaitė pasakė:

— Nekankinkime vienas kito, nebandyk su manim susitikti! Ak, jeigu tu išvažiutum iš čia! — negaliu, aš tokia neturtinga. . .

— Aš neduosiu jokių pažadų, — atsakė jis.

Ir prasidėjo tvirtų žmonių kova: žinoma, jie susitikdavo, ir net dažniau negu prieš tai, — susitikdavo, nes ieškojo susitikimų, vildamiesi, kad vienas kuris iš jų

nepakels nepatenkinto ir vis labiau įsiliepsnojančio jausmo kančių. Jų susitikimai būdavo kupini nusiminimo ir širdgėlos, su ja pasimatęs, kiekvieną kartą jis jausdavosi sugniužęs ir bėjęs, ji — ašarodama eidavo išpažinties, o jis tą žinodavo, ir jam atrodavo, kad juoda tonžuruotų žmonių siena darosi vis aukštesnė, kasdien vis labiau nesugriauama, kyla ir galutinai juos išskiria.

Vieną šventadienį, vaikščiodamas su ja laukuose už miesto, jis pasakė jai — ne grasindamas, o šiaipsau balsiai galvodamas:

— Žinai, man kartais atrodo, kad aš galiu tave nužudyti. . .

Ji nutylėjo.

— Tu girdėjai, ką aš pasakiau?

Meiliai pažvelgusi jam į veidą ji atsakė: — Taip.

Ir jis suprato, kad ji mirs, bet nenusileis jam. Iki šio "taip" jis kartais apkabindavo ir bučiuodavo ją, ji grumdavosi su juo, bet jos pasipriešinimas silpnėjo, ir jis jau svajojo, kad vieną kartą ji nusiileis, ir tada jos moteriškasis instinktas padės jam ją nugalėti. Bet dabar jis suprato, kad tai būtų ne pergalė, o pavergimas, ir nuo to laiko Ilovėsi žadines jo moterį.

Taip jis vaikščiojo su ja jos tamsiame gyvenimo suvokimo rate, žiebė jai visas gyvenimo, kokias tik begalėjo žiebtū, bet ji — kaip akla — klausėsi jo su svajinga šypsena ir netikėjo juo.

Kartą ji pasakė:

— Aš kai kada suprantu, kad viskas, ką tu kalbi — įmanoma, bet manau — tai todėl, kad myliu tave! Aš suprantu, bet — netikiu, negaliu! Ir kai tu nueini, visa, kas tavo, nueina su tavimi.

Taip truko beveik dvejis metus, ir štai mergina susirgo; jis metė darbą, nustojo tvarkę organizacijos reikalus, prasiskolino ir, vengdamas susitikti draugus, vaikščiojo apie jos butą arba sėdėjo prie jos lovos, sėkdamas, kaip ji nyksta, kasdien vis labiau blykšdama, ir kaip vis aiškiau liepsnoja jos akyse ligos ugnis.

— Kalbėk man apie ateitį, — prašė ji. Jis kalbėjo apie dabartį, kerštingai išskaičiuodamas viską, kas mus žudo, su kuo jis visada kovos, ką reikia išblokti lauk iš žmonių gyvenimo kaip tamsius, purvinus, nuvalkiotus skudurus.

Ji klausydavosi ir, kai jai būdavo nepakenčiamai skaudu, pertraukdavo kalbą, palledama jo ranką ir maldaujama žvelgdama jam į akis.

— Aš — mirštu? — paklausė ji kartą, praslindus daugeliui dienų po to, kai daktaras jam pasakė, kad jai greitoji džiova ir jos būklė beviltiška.

Nuleidęs akis, jis jai neatsakė.

— Aš žinau, kad greit mirsiu, — tarė ji. — Duok man ranką.

Ir, kai jis padavė jai ranką, ji, pabučiavusi ją karštomis lūpomis, tarė: — Atleisk man, aš esu tau nusikaltusi, aš buvau suklydusi ir iškankinau tave. Dabar mirdama matau, kad, saivaip, tikėda-

ma, aš tik bijojau to, ko negalėjau suprasti, nepaisant mano troškimų ir tavo pastangų. Tai buvo baimė, bet ji mano kraujyje, aš su ja pagindyta. Aš turiu savo — ar tavo — protą, bet svetimą širdį, tavo teisybė, aš tą supratau, bet širdis negalėjo su tavimi sutikti. . .

Po kelių dienų ji mirė, o jis pražilo jos agonijos metu, — pražilo, būdamas dvidešimt septynerių metų.

Neseniai jis vedė vienintelę tos mergaitės draugę, savo mokinę; tai jie eina į kapines, pas ją, — jie kiekvieną sekmadienį eina ten — padėti gėlių ant jos kapo.

Jis netiki savo pergalę, neabejodamas, kad, pasakiusi jam — "tavo teisybė!" — ji melavo, norėdama jį paguosti. Jo žmona galvoja taip pat, jie abu su meile gerbia jos atminimą, ir ta sunki gero žmogaus žuvimo istorija, žadindama jų jėgas atkeršyti už žuvusiąją, daro jų bendrą darbą nenulstantą, ypatingą, platų, grūžų".

„Saulėje plaukia gyva, šventiškai marga žmonių upė, linksmas triukšmas lydi jos srovę, vaikai šūkama ir juokiasi; ne visiems, žinoma, lengva ir džiugu, veikiausiai daugelį širdžių kietai suspaudęs tamsus sielvartas, daugelis protų iškankinti prieštaravimų, bet — visi mes einame į laisvę, į laisvę!"

Ir kuo sutartiniau — tuo sparčiau eisi-me!

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES ir GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. is ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8
tikai antradieniais ir penktadieniais
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inskstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Village 8-6068
1 Madison St., Oak Park, arba
Tel.: PProspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
Namu tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISA VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

Nervų-Smegėnų Ligos, Chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 W. 51st St.
Valandos: Sestadieniais susitarus.
GR 6-3409 neatsiliepus, skambinti PR 6-1795.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Sestadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu
kasdien. Sestadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiad. ir šestad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4928 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Sestadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia, skambinti KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietu nuo 12-3.
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad.
nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet.
antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietu. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso telefonai: CLIFFside 4-2896
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija
specialistai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
Sestadieniais 2-4 val. po pietu.
(kampus 47th ir S. Hermitage Ave.)
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 val. ir nuo
6 iki 8 val. vak.
Sestadieniais nuo 2 iki 6 val. v.,
išskiriant sekmdienius.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 7-9 val. vakaro,
antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v.
šeštadieniais 2-4 val. po pietu.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

5 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
- MONDAY, JANUARY 9, 1961

"Ir tremtyje skamba tėvynės dainos"

Su šitokia antrašte vokiečių laikraštis 'Memminger Zeitung' labai plačiai ir gražiai aprašė "Darnos" choro jubiliejinį koncertą, "Darnos" choras, kuris su dainomis ir bažnytiniais giedojimais yra pasirodęs daugelyje didžiųjų Vokietijos miestų (Augsburgas, Bonn, Kaiserslauternas, Memmingenas, Munchenas, Stuttgartas, Ulmas) ir Šveicarijoje, minėjo savo septynerių metų sukaktį, surengdamas baltų chorinės muzikos koncertą. Jei prieš trumpą laiką įvykęs "Darnos" koncertas Augsburgurte turėjo pasisekimą ir buvo gerai spaudos įvertintas, tai ypač paskutinis koncertas Memmingene parodė, kokį vardą šis choras yra įsigijęs vokiečių visuomenėje ir kiek jis yra jau pasitarnavęs lietuviams ir visiems baltams. Tas viskas gerai matyti ir iš "Memminger Zeitung" aprašymo, kuris čia, šiek tiek sutrumpintas, perduodamas:

"Šiandien ir socialistinę tarybų respubliką pažeminta ir paverg-

ta lietuvių tauta turi didelį lobį pirmųjų lietuvių dainų, pasakų ir patarlių. Kaip tik savo lietuvių dainomis ji uždeda ryškų akcentą šiame žanre indogeramanų kalbų plote.

"Septyneri metai jau praėjo nuo to laiko, kai M. Budriūnas suorganizavo Memmingeno baltų kolonijoje ansamblį, kuris turėjo tą tautos turta išlaikyti gyvą, nors ir toli nuo mylimos tėvynės. Darna pasivadino šis mišrių balsų choras. M. Budriūno vadovaujamas, jo nenuilstamu ir pasiaukojamu darbu šiandien jis išsivystė į deferencijuotą chorą, kuris reprezentuoja vokalinį kolektyvą nuostabaus darnumo.

"Puosnioje baltų kolonijos salėje susirinko didokas skaičius baltų lietuvių dainų ir chorinių kompozicijų bičiulių pasiklausyti vėl savo vietovėje choro, kuris jau toli už šio miesto ribų pasidarė žinomas.

Tarp vakaro svečių buvo matyti ir vyriausias burmistras Dr. H. Berndt, miesto klebonas Ziegelbauer, Altenhauseno klebonas Dikkrath, kun. J. Petraitis, kurie visi ir pasveikino jubiliarą chorą.

"Daugelį vietovių Vokietijoje aplankė lietuvių choras su jo simpatinguoju dirigentu. Simtams Eucharistinio Kongreso lankytojų iš viso pasaulio liks neužmirštami lietuvių liturginiai giedojimai orioje Jokūbo bažnyčioje Miunchene. Daugelis tikinčiųjų Augsburgurte girdėjo giedotas mišias Trejybės bažnyčioje. Bet ypač pirmąkart lietuvių daina iš tėvynės prie Baltijos jūros sublimuota aukšto meno choriniais veikalais baltų kompozitorių čia su meile ir oriai puoselėjami.

"Sumaniai sudarytoje eilėje nuo paprastų lietuvių dainų iki sudėtingų chorinių kompozicijų apsiėmė toliau siela, jausminis gyvenimas. Kaip ir daugumoje lietuvių dainų, kurias yra sukūrusios tikinčiųjų tautos, čia plastiška kalba tipizuojančiai pasakojama apie bernelį, balmą, jantį savo žirgą ir jojančią mergelę, apie supamą mažą tinginėlį, nenorintį užmigti arba apie sakalus, krypuojančius viršum tėvo dvaro. Išgertųjų ir šokio dainose, naivios meilės dainose — visur tas atspindis. Latvių lietuvių dainoje "Put, vejimi" juntamas didelis tėvynės ilgesys. Esto M. Harmaa chorinėje kompozicijoje iš oratorijos Kalevas ir Linda stipriai išreiškiamas ryžtas atgauti laisvę, kuri turi būti iškovota. Vieną lietuvių lyrikos brangenybę kompozitorius Č. Sasnauskas perdirbo į gyvą ir strukturuotą chorinį veikalą "Užmigti žemė".

Choras Darna pateikė šį perlą su giliu jausmu ir stipria išraiška jėga. Bet ir girtuoklio apmąstymus humoristikoje lietuvių dainoje "Stikliukėlis" mokėjo Budriūnas su savo chorą išreikšti nepaprastai vitaliai ir vaizdžiai.

Gausiems klausytojams choras "Darna" savo baltų chorinės muzikos vakaru suteikė didelio džiaugsmo išgyvenimą.

J. P.

Memmingenas, 1960.12.21.

ATSARGIAI DULKINTI!

— Bet, panele Irma, — vos sulaukdamą pyktį pastebė ponias Irena savo naujai samdytai kambarinei. "Mušant kilimą reikia smarkiau mušti, šiaip toks valymas nėra joks valymas".
— Panele Irma: — Bet, ponias, tai neįmanoma. Kai tik aš smarkiau sudodu, taip kilimas pradeda dulkėti!

ILGAS MEDAUS MENUO

— Ak, mieliausiasis, ar negalėtume mes savo medaus mėnesį praleisti Grenlandijoje?
— Kodėl, mieliausioji? Taip toli ir taip šalta...
— Bet ten naktis trunka visą pusę metų!

George Cook, 45 metų, ir jo žmona japonė Hirohito Ninomy, 22 metų, iš Tokio. Jie grįžo į Durand, Mich., kur juos pasiūnka vietiniai gyventojai. Cook yra pietinio Michigano Chippewa indėnų genties vadas, saviškių vadinamas "Baltasis Paukštis".

ŽODIS PAVERGTIESIEMS DARBININKAMS

Laisvųjų Profesinių Sąjungų Centro atsišaukimas

(E) Tarptautinis Laisv. Prof. Sąj. Centras — su kuriuo nuolatinius ryšius palaiko ir lietuvių profesinių sąjungų grupė egzilėje — Naujųjų Metų proga paskelbė atsišaukimą ir darbo žmones už geležinės uždangos ir kitose diktatūrinėse šalyse. Ši tarptautinė organizacija turi 57 milijonų narių 107 šalyse. Atsišaukime t. k. pasakyta:

HAMILTON, ONT.

Parengimas vien tik jauniems

Per paskutinį skautų tėvų bei rėmėjų susirinkimą buvo išskelta mintis, duoti mūsų jauniems progos praleisti laiką tik savo tarpe. Buvo padarytas pirmasis bandymas — buvo sukurta Naujųjų Metų sutikimas tik šokti pradedančiam mūsų jaunimui. Tą sutikimą suruošė ne kokia organizacija, o privatus asmuo, būtent p. Stosienė, kitiems padedanč. Džiugu, kad taip iš jaunųjų, taip ir jų tėvų susilaukta nemaža paramos, kaip materialės, taip moralės, tik gaila, kad kažkas bandė šį parengimą sutrukdyti, išviliojant ypač vyresnio amžiaus jaunimą į kitą parengimą.

Jaunieji patys gražiai išpuošė gerb. klebono Tadarausko veltui suteiktą parapijos salę ir aprūpino gera muzika. Jauniems pradėjus rinktis, stalai pasidengė lėkštelėmis ir maistu, o nugerti buvo galima pirktis po 8 centus bonką lemondos. Labai gražiai pasirodė mūsų jaunutės lietuviškos. Tikrai buvo pasigėrėtina, matant jų pastangas pajairinti programą. Reikia tikėtis, kad ateityje ir iš vyresniosios pusės bus parodyta daugiau iniciatyvos, jei kada toks parengimas bebus rengiamas. Tai buvo pirmas toks jaunimo subūvimas mūsų kolonijoje, galbūt dėlto ir atrodė kažkaip nedrąsiai, ypač iš berniukų pusės.

Toliau atsišaukime pabrėžiama, kad darbo žmonių pagamintos gėrybės tenka nedidelei valdančiųjų klikai, tenka gausiam kariniam ir policiniam aparatui, kuris darbo žmones laiko pavergime — arba gamintos gėrybės naudojamą šaltojo karo reikalams. Visas diktatūrinis režimas paremtas jėga. "Jūsų vargas mums nuolat akyse". Atsišaukime darbo žmones už geležinės uždangos palikinami, kad laisvojo pasaulio darbo žmonių yra solidarūs su jais, ir baigiamas šūkin: "Išlaikykite drąsą!"

Rengėjai norėtų išgirsti daugiau pasisakymų dėl tokių susirinkimų, iš tėvų, o ypač iš pačių jaunųjų pusės, ar ateityje pageidautų tokių jauniesiems parengimų. Prašoma pasisakyti, skambinant ponias Stosienei LI 5-9521.

Skelbkites "N-nose"

JUOZAS MAKSVYTIS
Gy. 25 Douglas St., Hammond, Indiana

Mirė 1961 m. sausio 7 d., 5:00 val. ryto, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje, Šakių apskr., Lukšių valc., Beduonių kaime.

Paliko nuiludę: brolis Jurgis ir jo šeima Lietuvoje, o Amerikoje paliko daug draugų bei pažįstamų.

Laidotuvėmis rūpinasi Anicetas ir Birutė Sličkus, 8927 Brandon Street.

Kūnas pašarvotas Czekanski Funeral Home, 248 — 155th Place, Calumet City, Illinois.

Antradienį, sausio 10 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. Juozo Maksvyčio draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuiliudę lieka: Draugai.

Laidotuvių Direktorius Czekanski Funeral Home. Tel. TO 2-4480.

Poniai Stosienei prieš pat Naujus Metus dėl pablogėjusios sveikatos teko atsigulti. Linkime jai greičiausiai pasveikti ir iki pasimatymo kitame tokiaime pasilinksminime. V. P.

VAIKO LOGIKA

— Mamyte, kodėl su manim nežaidi? — Kad neturiu laiko, vaikeli. — Mamyt, kodėl neturi laiko? — Kad turiu dirbti. — O kodėl turi dirbti? — O kad pinigų reikia. — O kam tų pinigų reikia? — O kad turėčiau iš ko tave maitinti. Mergytė pagalvojo ir atsakė: — Aš visiškai nealkana.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

GĖLININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios gėlės ir Vainikai, Antkapinių papuošimų ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS

Telegrama Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMAS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-9601

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71 Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
Trys moderniškios koplyčios
Aikštė automobiliams statyti

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VANCE
1424 SO. 50th AVE., CICERO
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntinius medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$66.50. Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių pasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiūsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, vaistų bei maisto produktų iš Anglijos ir iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir *Liusės* suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St. Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. A. ir L. Kavaliauskai. (Sk.)

LAIKRODĖLIAI

AMERIKONIŠKI IR ŠVEICARIŠKI

BENRUS, BULOVA, ELGIN, LONGINES

Nuolaida dovanoms siūsti į Lietuvą.

SPIEDEL APYRANKELĖS, SIDABRINIŲ DAIKTAI, SERVICAI, GINTARAI, DIAMOND LOOK ZIBUČIAI.

Gintaro išdirbiniai nuo \$3.00 ir aukščiau.
Benrus self winding 17 akmenų už \$19.95
Benrus Alarm 17 akmenų... \$35.00
Bulova 21 ak. 12 deimantų... \$50.00
Kisleniniai laikrodėliai už... \$1.95
Deimantiniai Engagement žiedai... \$99.00

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.
Calumet 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

Radio programa iš stoties WHFC, 1450 kil. sekmadieniais nuo 2:15 iki 3 val. po pietų.

Skaitykite "N-nas"

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Chicagoj pavojinga vaikams

Kriminalinio teismo teisėjas John Gutnecht sąlyginiai nuteisė 5 metams kalėjimo paauklį Ronald Rennert, 17 metų, iš 6726 Wildwood Ave. Iš tų 5 metų pirmuosius 6 mėnesius Rennert turės pasėdėti Bridge-well kalėjime. Jis buvo kaltinamas "nešvariais elgesiais prieš vaikus" visoje eilėje incidentų su 7—11 metų vaikais Lincolnwood, Niles, ir Skokie apylinkėse nuo praėjusių metų balandžio iki rugsėjo mėnesio. Prokuroro padėjėja Mary Ann Grohwin pareiškė protestą, reikalaujama, kad nusikaltėlis būtų padėtas visam laikui už grotų. Teisme buvo devyniolika nukentėjusių vaikų tėvų, kurių daugelis net apsisverkė, išgirdę teismo sprendimą.

Tas pats teisėjas Rennertą praėjusio spalio 20 d. buvo sąlyginiai nuteisęs trims metams už du nusikaltimus prieš vaikus. Pagal naujas probacijos taisykles, Rennert nebegalės važinėti automobiliu ir turės pasiduoti psichiatro priežiūrai.

Šoferiams pakėlė algas

Susitarimu tarp Chicagos sunkvežimių šoferių unijos ir transporto kompanijų, 2000 Chicagos srities kompanijų savo 35,000 šoferių trijų metų bėgįje pakels algas po 28 centus valandai. Kompanijų atstovas Walter McCarron pareiškė, kad algų pakėlimas būtinais verčia pakelti transporto kainas.

MEYER DELICATESSEN
Importers of Fine Foods
4750 N. LINCOLN AVE.
Chicago, Ill.

NEW LIFE DELICATESSEN
Nami gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED STREET
Victory 2-7666.
Jonas Grinius, savininkas

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Negrų darbininkų ekonominė pažanga

Amerikiečiai jau nuo senai žino, kad negrų gyvenimo lygis ir darbas JAV-ėse buvo daug žemesni, negu baltųjų darbininkų. Tačiau neseniai paruošta apžvalga, išleista JAV-ų Darbo Departamento, parodo, kad negrai daro ekonominę pažangą.

Dabartiniu metu nebaltojos rasės piliečiai JAV-ėse sudaro daugiau negu 11% visų gyventojų. Jų yra apie 20 milijonų žmonių. 1900 metais trys ketvirtiniai visų negrų gyveno pietuose. 1950 m. apie trečdalis jų gyveno šiaurės ir vakarų miestuose, kitas trečdalis nusikėlė į pietų miestus ir likęs trečdalis vis dar gyveno žemės ūkio pietų dalyse.

Prieš nedaugelį metų negras pietuose uždirbdavo tik menką savo dalį, priklausančią nuo derliaus dalies ir žemės, kuri priklausė kam nors kitam. Jis buvo mažo maštabo ūkininkas. Tačiau neseniai negrų šeimos pradėjo keltis į miestus ir siūsti vis daugiau savo vaikų į elementarines ir vidurines mokyklas.

Su vis didėjančiu negrų kėlimu į miestus jie padidino savo gyvenimo ir darbo ilgį. Medicinos ir socialinei pagalbai pasidarius vis lengviau prieinamoms, skirtumas tarp negrų ir baltųjų gyvenimo ir darbo ilgio vis mažės.

Uždarbio srityje negras padarė gana greitą pažangą per paskutinius 20 metų. Prieš 20 metų negras pilietis uždirbdavo vidutiniškai 41% baltojo piliečio uždarbio, dabar jo vidutiniškai uždarbis pakilo ligi 58%. Tai reiškia, kad negrai dabar dirba tuos darbus, kurie jems anksčiau nebuvo prieinami. Šiandien negrų skaičius profesiniuose ir specialiuose darbuose padvigubėjo.

Švietimo priemonės negrai taip pat pasidarė vis daugiau prieinamos. Statistika parodo, kad negrai vis dar stovi žemiau už baltuosius, tačiau jie sparčiai vežiasi.

Nuo 1940 m. metų skaičius mokyklose negrams berniukams ir mergaitėms padidėjo daugiau kaip du kartus, negu metų skaičius baltiesiems. Šis padidėjimas, be abejonės, yra dėl to, kad negrų vaikai turėjo pradėti nuo anksčiau. Reikšminga yra, kad naujosios negrų vaikų generacijos užpildo tą prarasto laiko tarpą.

Aukštesniojo švietimo lygyje kolegijų studentų skaičius per paskutinį dešimtmetį padidėjo apie 50% tarp baltųjų, o 86% tarp negrų.

Darbo srityse tačiau reikia didesnės pažangos. Proporcinei imant, negrų skaičius, dirbantis specialiose profesijose, vis dar yra daug žemesnis. To rezultate negrų bedarbių skaičius yra aukštas — beveik du kartus aukštesnis už baltųjų bedarbių skaičių.

Iš viso šio yra parodomas profilis įvykių pasikeitimų negrų darbininkų labui per praėjusius kelis dešimtmečius. Nežinint to, tikslas, kad negrai galėtų dirbti visose mūsų socialinio ir ekonominio gyvenimo srityse, dar turi būti pasiektas.

American Council

Dviprasmiškas atsakymas

— Ponas daktare, aš esu tiek nerastingas, kad kartais, pradėdau jausti, jog turėčiau nusizdėti. Kas man daryti?

— Tą reikalą verčiau jau palikite man!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

SHOE REPAIR MAN
This is a steady, full time job for applicant seeking Top Pay. IF you can produce quality work, in a pleasant Community, apply at once — Mr. Gosgrove. COSGROVE SHOE CO. 387 Lake St. Antioch, Ill or phone Antioch 474.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų

RESTAURANT HELP WANTED

Dining Room Supervisor
Waitresses
Kitchen help
Cooks
Cooks helpers
Experience NOT Necessary
• Meals
• Uniforms
• Group life Insurance
• Hospital Insurance and Vacations.
Excellent chance to advance.
Apply now

HOLLOWAY HOUSE RESTAURANT
10035 Skokie Blvd.
Skokie, Ill.

TRUMPAI

— Eglutė Cicero ir apylinkės lietuvių vaikams įvyks sekmadienį, sausio 15 d. 4 val. popiet parapijos salėje. Kviečiami visi mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai. Bus graži programėlė ir Kalėdų Senelis visus mažiukus apdovanos dovanomis. Dovanėles savo vaikams paruošia tėvai ir pristato į Stagenbergo krautuvę. Paketėlius prašoma užadresuoti vaiko vardu, pavarde ir adresu.

— Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus narių visuotinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, sausio 15 d. 4 val. popiet Jaiminio Centre, 5620 S. Claremont Ave. Dienotvare: Susirinkimo atidarymas; Prezidiumo sudarymas; Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas; Klaipėdos krašto prie Lietuvos prijungimo paminėjimas (buv. Klaipėdos Lietuvių Gimnazijos mokytojo pedagogo Jono Valaičio paskaita); ALMS Chicagos skyriaus įstojimo į LB klausimas ir įvairūs reikalai. Valdya maloniai kviečia mokytojus narius ir nenarius ir svečius į susirinkimą atsilankyti.

Ieškomi Chicagoje ir apylinkėse gyveną lietuviai

Blumentalienė Franciška iš Kauno miesto.

Cesna Vincentas, Antanas, Motiejus, Motiejus sūnūs iš Vainuto parapijos, Balčių kaimo, Tauragės apskrčio.

Juodvers — Ramanaukaitė (o gal Stravinskaitė), gyvenusi adresu 4331 So. Maplewood Ave., Chicago 32.

Jasiškis Jonas, gyvenęs adresu 6908 So. Artesian Ave.

Juraškienė Meilutė Augustė, iš Svėkšnos parapijos.

Klikevičius Mikas, iš Marijampolės valsčiaus ir apskrčio.

Meilius Jonas, iš Begedžių ar Pavelnuto kaimo, Svėkšnos parapijos.

Norgilas Antanas, Juozo sūnus, iš Kivilių kaimo, Vainuto valsčiaus.

Palukaitis Juozas ir jo vaikai Juozas ir Magdė, abu gimę Chicagoje.

Petkevičius Steponas, Kazimiero sūnus, senas Chicagos gyventojas.

Rimkus Antanas, Petro sūnus, gyvenęs South Parnell gatvėje.

Savickai Stasys ir Juozas, Antano ir Agnieškos sūnūs, gimę Butvilų kaime, Skaudvilės valsčiuje, Tauragės apskr., gyvenę 3252 S. Halsted St.

Skereikienė Meilutė Katryna

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

DVIEJU AUKSTŲ mūrinis 5 ir 5, plytelių vonia ir virtuvė, atskiros šildymo sistemos, 2 auto mūrinis garažas, arti 65th ir Fairfield, \$31,900.

DVIEJU AUKSTŲ mūrinis, 6 ir 6, platus sklypas, 1 metų šildymo sistema, mūrinis 2 auto garažas. Marquette Parke. \$31,900.

TRIJU METŲ mūrinis, 6-6-4, ultra modernus, pajamų virš \$800 per mėnesį, alyvos šildymas, garažas, tik \$47,500.

KRAUTUVĖ ir 3 butai po 5 kamb., karšto vandens šildymas, garažas, Marquette Parke. \$43,900.

4 KAMB. MŪRINIS 12 metų senumo, nauja šildymo sistema, garažas, aliuminum langai, arti 64th ir Komenky. \$17,250.

DRAUDIMO AGENTŪRA

PATARNAUJAME VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
J. Bacevičius
BELL-VARPAS
REAL ESTATE
General Insurance — Notary Public
6455 SO. KEDZIE AVENUE
PRospect 8-2233

MŪRAS, 2x6, garažas, šild. alyva, prie mūsų įstaigos. \$32,500.

MŪRINIS, 15 butų, prie parko, pajamų \$16,000, įmokėti \$40,000.

NAUJAS MŪR., 3 miegamųjų, bus pastatytas arti Maria High School už \$22,500.

MŪRAS, naujas, 2x6, atskir. šild. gazu, 40 p. lotas. \$42,500.

MEDINIS 6 kamb. M. Pk. \$14,900.

MŪRINIS 5 kamb. Gage P. \$16,000.

MŪRINIS 6 kamb. M. Pk. \$18,000.

Pildomi pajamų mokesčiai.
MARQUETTELAND
2517 W. 69th St. PR 6-0956

2 BUTAI po 6 kamb., krautuvė, modernus namas, šildymas alyva, 2 auto garažas. Arti California Ave. ir 69 St. Bargenas, Overstreet Realty, Edgewater 4-2357.

BERWYN 3 butų bungalow, savininkas išvyksta iš miesto, tik 10 metų senumo, 4-3-2-1/2 kamb., šild. alyva, \$3,324 pajamų per metus, \$29,900, įmokėti \$10,000, apyl. 16 ir Ridge-land. Svoboda, 6013 Cermak. Blshop 2-2162.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančių sąrašą.
Greitai patarnavimui skambinti
PRospect 8-2233

BELL-VARPAS
6455 So. Kedzie Ave.

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

WINTER CLOTHING BARGAINS
Men's, Women's coats \$2.95 up
Men's, Women's suits \$2.95 up
Shirts, trousers 35c up
Dresses, sweaters, skirts 35c up
Girl's dresses, skirts 25c up
Boy's shirts, trousers 25c up
Snowsuits, sweaters 45c up
Bargains for baby 15c up
Dav Store, 9:30—9, 3831 Madison

BUSINESS CHANCES

Biznio Progros

NAUJAI ATIDARYTAM lietuviškam restoranui reikalingas partneris arba partneris su mažu įmokėjimu. Kreiptis į 4554 S. Ashland Ave.

CONTRACTORS - BUILDERS

Namų Statytojai ir Taisytojai

HEATING CONTRACTORS
Įstatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsintuvus, ir skardos darbai (sheet metal works)
JUOZAS ZEMAITIS
IR VICTOR SKADE, ST 8-9272
CERO HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave. Chicago 23. Ill
Tel. 277-1442. Res. LO 6-0412

GRETT, sąžiningai ir garantuoti įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alyvos ir anglų pečius namams apšildyti. Įtaisome boilerius vandens nutekėjimo ryšais ir kt. dar bus.

VIKDO HEATING CO.
4444 So. Western Ave.
D. Zukauskas, Virginia 7-3447,
V. Stuopys, Olympic 2-2017

iš Svėkšnos parapijos.
Spycienė-Vaičiulaitė, Mykolo Vaičiulio sesuo iš Tenenių parapijos, Meškinių kaimo.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į Lietuvos Konsulatą, 6147 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Telefonas RE 7-8334.

Mokytoją pateisino

Chicagos mokyklų autoritetai pateisino mokytoją La Verne Knaut, kurs buvo nuvažiavęs į Kubą ir grįždamas gavo iš vieno kubiečio kumščį į nosį, nemamai už Castro gyrimą ir Amerikos peikimą. Kaut aiškino tik sąskę, kad Kuboje gražu, bet Castro negyres.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimėmis mėnesiniais išsimokėjimais Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PUIKIAUSIOJE Marquette Parko vietoje 6 kamb. moderniškai įrengtas 1 1/2 aukšto mūr. namas. Apačioje vienas miegamasis, tualetas; viršuje dar 2 miegamieji, vonia su tualetu. Rusyje įrengtas svečių kamb. 1 1/2 auto garažas. 35 pėdų sklypas. Alyvos šildymas.

APŽIUREKITE! Geras pirkiny — 18 apartamentų mūr. Nėra išlaidų, tik pajamos. Savininkas duos paskolą 5%. Kaina \$60,000.

1 1/2 AUKSTO MŪR. 5 ir 4 kamb. Alyvos šiluma. 2 auto garažas. \$14,500.

14 BUTŲ MODERNISKAS, naujas, nepraleidžias garso 2 aukštų mūr. namas Oak Parke. Gazo-radiant šildymas. Nereikia dženitoriaus, lengva priežiūra. 2 metų nuomų sutartis. \$26,200 metinių pajamų. Kaina 7 1/2 karto metinė nuoma.

NAUJI METAI — nauji bizniai! Marquette Pk. 2 aukštų mūr. apartamentinis 4x5 ir dar 2 kamb. Geri visi butai. 4 auto garažas. Apie \$500 mėn. pajamų. \$52,000.

LABAI PUKUS mūr. bungalow i vakarus nuo Kedzie Ave. ant 62-ros. Gazo-karšto vandens šiluma. Plytelėm išdėtas ir apšildomas rūšys. Ažtolo medis. Keramikos plytelės. \$21,500.

2 x 6 MŪRINIS, prie Marquette Pk. liet. mokyklas. Alyvos šiluma. 2 auto mūr. garažas. Savininkas duos paskolą 5%. Apžiūrėkite!

2 BUTAI po 6 kamb., krautuvė, modernus namas, šildymas alyva, 2 auto garažas. Arti California Ave. ir 69 St. Bargenas, Overstreet Realty, Edgewater 4-2357.

BERWYN 3 butų bungalow, savininkas išvyksta iš miesto, tik 10 metų senumo, 4-3-2-1/2 kamb., šild. alyva, \$3,324 pajamų per metus, \$29,900, įmokėti \$10,000, apyl. 16 ir Ridge-land. Svoboda, 6013 Cermak. Blshop 2-2162.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančių sąrašą.
Greitai patarnavimui skambinti
PRospect 8-2233

BELL-VARPAS
6455 So. Kedzie Ave.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai

WINTER CLOTHING BARGAINS
Men's, Women's coats \$2.95 up
Men's, Women's suits \$2.95 up
Shirts, trousers 35c up
Dresses, sweaters, skirts 35c up
Girl's dresses, skirts 25c up
Boy's shirts, trousers 25c up
Snowsuits, sweaters 45c up
Bargains for baby 15c up
Dav Store, 9:30—9, 3831 Madison

BUSINESS CHANCES
Biznio Progros

NAUJAI ATIDARYTAM lietuviškam restoranui reikalingas partneris arba partneris su mažu įmokėjimu. Kreiptis į 4554 S. Ashland Ave.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

HEATING CONTRACTORS
Įstatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsintuvus, ir skardos darbai (sheet metal works)
JUOZAS ZEMAITIS
IR VICTOR SKADE, ST 8-9272
CERO HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave. Chicago 23. Ill
Tel. 277-1442. Res. LO 6-0412

GRETT, sąžiningai ir garantuoti įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alyvos ir anglų pečius namams apšildyti. Įtaisome boilerius vandens nutekėjimo ryšais ir kt. dar bus.

VIKDO HEATING CO.
4444 So. Western Ave.
D. Zukauskas, Virginia 7-3447,
V. Stuopys, Olympic 2-2017

iš Svėkšnos parapijos.
Spycienė-Vaičiulaitė, Mykolo Vaičiulio sesuo iš Tenenių parapijos, Meškinių kaimo.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į Lietuvos Konsulatą, 6147 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill. Telefonas RE 7-8334.

Mokytoją pateisino

Chicagos mokyklų autoritetai pateisino mokytoją La Verne Knaut, kurs buvo nuvažiavęs į Kubą ir grįždamas gavo iš vieno kubiečio kumščį į nosį, nemamai už Castro gyrimą ir Amerikos peikimą. Kaut aiškino tik sąskę, kad Kuboje gražu, bet Castro negyres.

NETOLI DAMEN ir Archer delikatesu ir maisto krautuvė su butu. Maža nuoma, 5 metų nuomos sutartis. Apie \$10,000 grynų metinių pajamų. \$7,500.

PRIE PAT liet. mokyklas Marquette Pk. 2x5, med. Galima įrengti dar du atskirus butukus dėl pajamų. \$17,500.

ĮMOKĖTI tik \$500. Med. 2x5 Bridgeporte. Reikalingas remontas. Gazo šiluma. Pilna kaina \$5,500.

GERAM STOVYJE 5 kamb. mūr. bungalow Marquette Pk. Gazo šiluma. 2 mašinu garažas. \$18,600. Galima pirkti su mažu įmokėjimu.

2 NAMAI: 1-5 ir 2x4 kamb. med. Abu su rūšiais, švartūs. \$200 mėn. pajamų. \$13,500. Savininkas duos antrą morgiųjų.

DAR TOKIO NAMO neturėjome! Ant 50 pėdų sklypo, gražiame sode lyje 6 kamb. Karšto vandens-gazo šildymas. Arti krautuvės, bažnyčia, mokykla ir susisiekimas. Visko nė apskaiti negalima. Teiraukitės — parodysime ir pagelbėsime išgyti.

GRAZIAI SUTVARKYTAS 2x5, mūr. Geros virtuvės ir vonios. Alyva — karštu vandeniu šildymas. 2 auto garažas. \$27,500.

3 BUTAI IR KRAUTUVĖ. 2 aukštų mūr. Gage Pk. su ekstra 25 pėdų sklypu. \$370 mėn. pajamų ir savininkų 3 kamb. butas. 2 auto garažas. \$45,000.

PILDOME INCOME TAKSAS
P. LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET
Visi telefonai: WALbrook 5-6015

PRIE 80 IR MORGAN puikus mūrinis namas, 2 po 6, alyva apšildomas, 2 mašinoms mūrinis garažas. Dėl mirties skubaliai parduodamas. Visa kaina \$26,000. Su geriausiais pasiūlymais kreiptis į Grigas Real Estate.

DEMESIO! Vienas blokas nuo mūsų raštines naujas 1 1/2 aukšto mūrinis namas. Dėl tolimesnių informacijų prašoma kreiptis asmeniškai mūsų raštine. Kaina \$32,500.

MARQUETTE PARKO centre 5 kamb. moderniškai įrengtas bungalow. Metiniai taksai \$200. Pilna kaina 18,900.

PRIE 71 ir Sacramento gat. 7 metų 1 1/2 aukšto mūr. namas. Namai liukus įrengtas. Apsauga nuo potvynio. Gazo šiluma. 2 auto garažas. Sklepas pilnai įrengtas, baras, virtuvė, išvietė ir daug kitų patogumų. Pilna kaina \$25,750.

GRAZIAI įrengtas 7 kambarių mūr. bungalow. Gazo šiluma. Žiemi-

niai langai. 2 išvietės. 2 auto garažas. Daug kitų priedų. Kaina \$18,900.

MARQUETTE PARKO centre 8 metų ant platau sklypo 3 butų liukus namas. 1 po 6, 1 po 4, 1 po 3 kamb. Namai yra originalios statybos. Gražiai įrengtas sklepas. 3 atskiri gazo pečiai. 2 auto garažas, iš gatvės įvažiuojamas.

GAGE PARKE 9 metų mūrinė rezidencija su 2 auto garazu. Moderniškai įrengta, gazu apšildoma, arti bažnyčios ir mokyklų. Puikus susisiekimas. Savininkas nupirko biznį ir turi skubiai parduoti su dideliu nuostoliu. Pilna kaina tik \$16,750.

BRIGHTON PARKE 2 aukštų mūrinis namas su 2 auto mūr. garazu. Naujas alyvos pečius. Taksai žemiau \$300. Laukiamas rimto pasiūlymo.

TURIME keletą lotų Marquette Parko rajone.

A. J. GRIGAS
REAL ESTATE — INSURANCE — NOTARY PUBLIC
2501 West 69th St., Chicago 29, Illinois.
Visi telefonai HEMlock 6-2500.

MARQUETTE PARKO CENTRE: MŪRINĖ REZIDENCIA, prie parko, 40pėdų lotas, 5 dideli kamb., gazo šildymas, puikus karpetai, visi virtuvės ir skalbimo įrenginiai, apsauga nuo potvynio. \$16,300.